

Jaarverslag 2019

Vastgesteld door het College van Bestuur op 19 mei 2020

Goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 12 juni 2020

Inhoud

Deel 1: Bestuursverslag 2019	5
Voorwoord.....	6
Verslag van de Raad van Toezicht	8
1. Organisatie en governance.....	10
1.1 Onze organisatie.....	10
1.2 Code goed bestuur	11
1.3 Medezeggenschap.....	11
1.4 Klachten en bezwaarschriften	12
1.5 Informatiebeveiliging en privacy	13
2. Ons onderwijs.....	14
2.1 Onderwijsportfolio	14
2.2 Doorlopende leerlijnen.....	15
2.3 Onderzoek en ontwikkeling.....	16
2.4 Overige activiteiten en projecten	16
2.5 Onderwijsprestaties.....	17
2.6 Toetsing en examinering	19
2.7 Kwaliteit van het onderwijs	19
2.8 Passend onderwijs.....	19
2.9 Prestatieboxgelden PO/VO.....	22
2.10 Besteding subsidie technisch VMBO	22
2.11 Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	22
3. Personeel	24
3.1 Personeelsbezetting	24
3.2 Strategisch Personeelsbeleid.....	25
3.3 Bovenformatie en mobiliteit	26
3.4 Wachtgelden.....	26
3.5 Ziekteverzuim	27
3.6 Professionalisering.....	28
3.7 Werkdrukverlagende middelen PO	29
3.8 Aanpak dreigend lerarentekort PO en VO.....	30
4. Huisvesting, facilitair, ICT en inkoop	31
4.1 Huisvesting	31
4.2 Inkoop.....	31
4.3 Facilitaire zaken	32

4.4 ICT	32
5. Financiële positie	34
5.1 Financiële situatie 2019	34
5.2 Continuïteitsparagraaf	42
Bijlage 1: Gegevens over rechtspersoon en scholen	48
Bijlage 2: Leerlingenaantallen	50
Bijlage 3: Kengetallen Personeel	52
Bijlage 4: Samenstelling en nevenfuncties College van Bestuur en Raad van Toezicht	53
Bijlage 5: Rooster van Aftreden Raad van Toezicht	55
Deel 2: Jaarrekening 2019	56
Model A: Balans (x € 1.000) na resultaatbestemming	57
Model B: Staat van Baten en Lasten (x € 1.000)	58
Model C: Kasstroomoverzicht (x € 1.000)	59
Gegevens over de rechtspersoon	60
Gehanteerde grondslagen bij het opstellen van de jaarrekening	61
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat	62
Materiële vaste activa	62
Vorderingen	64
Financiële instrumenten	64
Liquide middelen	66
Eigen Vermogen	66
Voorzieningen	66
Kortlopende schulden	67
Personeelsbeloningen/pensioenen	67
Ontslagvergoedingen	68
Leasing	68
Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en –subsidies	68
Baten werk in opdracht van derden	69
Overige baten	69
Kasstroomoverzicht	69
Verbonden Partijen	69
Gebeurtenissen na balansdatum	69
1. Activa	70
1.1 Vaste Activa	70
1.2 Vlottende activa	71
2. Passiva	72

2.1	Eigen vermogen	72
2.2	Voorzieningen.....	74
2.4	Kortlopende schulden	75
	Model G: Subsidies	77
	Financiële instrumenten.....	78
	Niet in de balans opgenomen verplichtingen	79
3.	Baten.....	80
3.1	Rijksbijdragen	80
3.2	Overige Overheidsbijdragen.....	80
3.4	Baten werk in opdracht van derden.....	81
3.5	Overige baten	81
4.	Lasten	82
4.1	Personeelslasten.....	82
4.2	Afschrijvingen	83
4.3	Huisvestingslasten	83
4.4	Overige lasten.....	83
	Accountantsshonoraria	84
	Segmentatie.....	85
	Model WNT: Bezoldiging bestuurders en toezichthouders	86
	Gebeurtenissen na balansdatum.....	90
	Verbonden partijen	91
	Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	92
	Deel 3: Overige gegevens	93
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	94
	Statutaire resultaatbestemming	98

Deel 1: Bestuursverslag 2019

Voorwoord

Voor u ligt het bestuursverslag over het jaar 2019 van de stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen (hierna genoemd: Openbaar Onderwijs Groningen). Met dit document verantwoordt het College van Bestuur zich over het gevoerde beleid, de bereikte resultaten en de besteding van de aan het College van Bestuur toevertrouwde middelen in 2019. In dit voorwoord willen we alvast enkele opvallende ontwikkelingen uit 2019 noemen.

Een nieuwe strategische koers

In het afgelopen jaar zijn belangrijke stappen gezet naar een nieuw strategisch beleid voor de komende jaren. Medio 2019 hebben wij de strategische koers voor onze organisatie gepresenteerd: het koersdocument 2019-2023 met een uitgebreide beschrijving van onze missie, visie, ambities en centrale thema's voor de komende vier jaar (2019-2023). Deels met thema's die we voortzetten vanuit de afgelopen jaren (zoals digitale geletterdheid), maar deels ook met nieuwe thema's zoals kansengelijkheid, IKC-vorming en bewegen.

De Raad van Toezicht heeft op 14 juni 2019 ingestemd met deze koers. In de tweede helft van 2019 zijn we gestart om – samen met onze scholen - het koersdocument verder uit te werken in concrete plannen, inclusief de financiële uitwerking. Wij ervaren intern veel draagvlak en enthousiasme om de thema's op te pakken en om er een succes van te maken.

Uitbreiding van het college van bestuur

Een belangrijke ontwikkeling in de organisatie en de governance van Openbaar Onderwijs Groningen was de overgang van een eenhoofdig naar een tweehoofdig College van Bestuur. In het najaar van 2018 trad Hans Jansen al tijdelijk aan als interim-lid van het College van Bestuur en vanaf half augustus 2019 is deze positie structureel bezet met de komst van Akkelys Lukkes. Samen met Theo Douma vormt zij een nieuw team voor de besturing van onze organisatie met een heldere verdeling van taken in het College van Bestuur. Per 1 september 2020 neemt Theo Douma afscheid van onze organisatie en zijn opvolging is inmiddels in gang gezet. Naast de personele wijzigingen is er in het afgelopen jaar ook extra aandacht gegeven aan de overlegstructuur, de besluitvormingsprocessen en de positie van medezeggenschap.

Sluiting van locatie Zuidlaren

Helaas hebben wij in mei 2019 het besluit moeten nemen tot afbouw van de locatie Zuidlaren van het Harens Lyceum. Een ingrijpend besluit dat wij moesten nemen gezien het lage aantal aanmeldingen en gebrek aan toekomstperspectief. De Raad van Toezicht en de MR van het Harens Lyceum hebben vooraf een positief advies gegeven over de sluiting. De personeelsgeleding en oudergeleding van de MR hebben ingestemd met respectievelijk het Personeelsplan en het Leerlingenplan. Voor het schooljaar 2019-2020 is een overgangsregeling getroffen, maar vanaf het schooljaar 2020-2021 sluiten de deuren van deze locatie. We realiseren ons dat dit een grote impact heeft op het dorp Zuidlaren en op velen die direct en indirect bij de school betrokken waren.

Protest

2019 was ook een jaar waarin het onderwijs zich landelijk heeft laten horen. Op 15 maart en op 6 november vonden grote landelijke protestacties en stakingen plaats, waar ook binnen onze scholen gehoor aan is gegeven. De acties richtten zich met name op de dalende leerlingprestaties, de lerarentekorten, de hoge werkdruk en de scheve salarissen in het onderwijs. Wij hebben de intenties van de protesten steeds ondersteund: een extra impuls voor het onderwijs is hard nodig! We zijn ook blij dat er vanuit het kabinet extra ondersteuning is toegezegd.

Curriculum.nu

Een belangrijke landelijke ontwikkeling binnen het onderwijs is de herziening van de onderwijsdoelen in de wet. In de periode van maart 2018 tot en met september 2019 hebben daarom 125 leraren en 18 schoolleiders de benodigde kennis en vaardigheden in kaart gebracht binnen het landelijke programma

Curriculum.nu. Het gaat uit van een aantal ontwerpprincipes die wij in de afgelopen jaren hebben omarmd en uitgewerkt. Daarmee doelen we op bijvoorbeeld doorlopende leerlijnen, samenhang vanuit het perspectief van de leerling en het terugdringen van overladenheid. We hebben al de nodige ervaring opgedaan met het realiseren van doorlopende leerlijnen en het creëren van meer samenhang binnen die leergebieden. Het heeft een prominente plek gekregen in onze strategische koers voor de komende jaren.

2019: een positief jaar om vooruit te kijken

Het afgelopen jaar is over het algemeen een positief jaar geweest voor Openbaar Onderwijs Groningen: we hebben wederom bewezen een stabiele organisatie te zijn met gezonde scholen, de financiën op orde en veel ambities voor de komende jaren. In het jaar 2020 staan grote opgaven voor de boeg, waaronder het uitvoeren van ons nieuwe strategische beleidsplan. Het op orde brengen van onze ICT-infrastructuur is een urgente opgave, dat recent nog onderstreept werd door de externe aanval op het ICT-systeem van onze voormalige Zernike-scholen. De Inspectie komt met de resultaten van haar vierjaarlijks onderzoek bestuur en scholen, en wij vertrouwen er op dat dit onderzoek bijdraagt aan de verdere ontwikkeling van onze organisatie. En terwijl we dit voorwoord schrijven zien we een enorme opgave om ons onderwijs in de benen te houden tijdens het uitbreken van het COVID-19 virus. Wij vertrouwen er op dat onze organisatie sterk, innovatief en flexibel genoeg is om daar goed uit te komen.

Het College van Bestuur:
Theo Douma, voorzitter
Akkelys Lukkes, lid

Verslag van de Raad van Toezicht

Als Raad van Toezicht houden wij integraal en onafhankelijk toezicht op het functioneren van de organisatie en het College van Bestuur. De taken, bevoegdheden en profielkenmerken van de Raad van Toezicht zijn vastgelegd in de statuten en reglementen. Door de gekozen samenstellingen van de Raad van Toezicht, en met name de verschillende achtergronden, kunnen de leden onafhankelijk en kritisch opereren ten opzichte van elkaar, maar ook ten opzichte van het College van Bestuur en ten opzichte van welk deelbelang dan ook.

In 2019 bestond de Raad van Toezicht uit de volgende leden:

- Drs. C.M. (Marco) de Jong, (voorzitter)
- Drs. H. (Ineke) Donkervoort (vice –voorzitter)
- Drs. M. (Maartje) Storm
- Dhr. K. (Kees) Spijk
- Prof. Dr. R. (Roel) Bosker
- Drs. S. (Seerp) Leistra.
- Vacature

In bijlagen 4 en 5 zijn respectievelijk de nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht en het rooster van aftreden weergegeven.

Op 29 januari 2020 heeft de gemeenteraad van de gemeente Groningen besloten tot herbenoeming (2e en laatste termijn) van mevrouw Donkervoort als lid van de Raad van Toezicht per 1 oktober 2019. In de periode van 1 oktober 2019 tot 29 januari 2020 heeft mevrouw Donkervoort als adviseur deelgenomen aan de vergaderingen van de auditcommissie en van de Raad van Toezicht. In 2019 is ook de procedure voor de invulling van de vacature in gang gezet. Met instemming van de GMR-en is een profiel voor het lid Raad van Toezicht vastgesteld, waarbij de nadruk wordt gelegd op deskundigheid op het gebied van HR. Wij verwachten in de loop van 2020 deze vacature in te kunnen vullen.

De raad heeft een drietal commissies: de Commissie Onderwijs en Kwaliteit (met de leden Bosker, Storm en vacature), de Auditcommissie (met de leden Donkervoort en Spijk) en de Remuneratiecommissie (met de leden De Jong en Leistra). Deze commissies zijn voorbereidend voor de Raad van Toezicht. De commissies bieden ruimte om dieper op onderwerpen in te gaan. De remuneratiecommissie voert de voortgangsgesprekken met het College van Bestuur.

De Raad van Toezicht heeft onder meer als taak het toezien op de doelmatige en rechtmatige besteding van Rijksmiddelen. Hieraan wordt onder andere invulling gegeven door de behandeling van de kaderbrief, de begroting, de tussenrapportages en de jaarrekening. De behandeling van deze stukken wordt voorbereid in de auditcommissie, die bij deze voorbereiding wordt ondersteund door de concerncontroller. De externe accountant is hierbij een belangrijk klankbord geweest. Zowel bij de auditcommissie als in een vergadering van de raad heeft de accountant ons voorzien van toelichting en advies over de (financiële) situatie en ontwikkelingen binnen de organisatie en over de accountantscontrole. Bij de uitvoering van dit toezicht heeft de raad in 2019 geen tekortkomingen geconstateerd.

In het afgelopen jaar heeft de raad zes reguliere vergaderingen gehouden, waarin onder meer de volgende onderwerpen zijn besproken:

- Strategisch Beleidsplan (proces en ambities)
- De inrichting van het bestuur en het profiel voor het lid van het College van Bestuur
- Speerpunten voor CvB 2020
- ICT en financieel meerjarenperspectief
- Inspectieonderzoek bestuur en scholen
- De kwaliteit van het onderwijs

- De vorming van integrale kind centra
- Ontwikkeling van leerlingenaantallen
- De inrichting van het vmbo in Groningen
- De systematiek van de financiering van PO en VO
- Ziekteverzuim

De raad heeft in 2019 de volgende zaken vastgesteld of goedgekeurd:

- Koersdocument Strategisch Beleidsplan 2019-2023
- Sluiting van de locatie Zuidlaren van het Harens Lyceum
- Jaarverslag 2018, jaarrekening en bestemming resultaat
- Kaderbrief 2020
- Begroting 2020
- Aanpassing vergoedingen van de leden Raad van Toezicht
- Aanpassing procuratieregeling
- Profiel vacature lid Raad van Toezicht

Naast de reguliere vergaderingen heeft de raad verspreid over het jaar nog vier bijeenkomsten gehad zonder het College van Bestuur.

Vanuit de rol als werkgever van het College van Bestuur heeft de Raad van Toezicht de reguliere gesprekken gevoerd met de voorzitter van het College van Bestuur, dit in het kader van de beoordelingscyclus. Eind 2018 is Hans Jansen aangesteld als interim lid van het College van Bestuur om het bestuur te versterken. Na een plezierige samenwerking hebben wij hem per 15 juli 2019 decharge verleend. Na een uitgebreide procedure samen met de GMR-en en de voorzitter van het College van Bestuur, is Akkelys Lukkes met ingang van 15 augustus 2019 benoemd als lid College van Bestuur.

In het afgelopen jaar heeft de raad een zelfevaluatie uitgevoerd met externe begeleiding. De evaluatie heeft zich gericht op de wijze waarop de Raad van Toezicht het toezicht invult, de onderlinge relatie binnen de raad en de verhouding van de Raad van Toezicht met de bestuurder.

Een delegatie van de Raad van Toezicht heeft in een gezamenlijke vergadering van de GMR-en gesproken over de bestuurlijke aansturing van de organisatie. In een gesprek tussen de voorzitter van de Raad van Toezicht, de dagelijkse besturen van de GMR-en en de voorzitter van het College van Bestuur is gesproken over de verbetering van de contacten tussen de Raad van Toezicht en de GMR-en. Verder hebben de GMR-en zich uitgesproken over het profiel voor de vacature lid-Raad van Toezicht en maakt een delegatie van de GMR-en deel uit van de benoemingsadviescommissie.

Tenslotte hebben delegaties van de raad in 2019 werkbezoeken gebracht aan de volgende scholen: Topsport Talentschool, ISK, Heyerdahl College en de Feniks.

De raad dankt bestuur en medewerkers voor hun inzet voor het openbaar onderwijs in Groningen.

Namens de Raad van Toezicht,

Marco de Jong,
Voorzitter

1. Organisatie en governance

1.1 Onze organisatie

Openbaar Onderwijs Groningen bestaat uit 36 scholen verdeeld over circa 54 locaties met in totaal bijna 16.000 leerlingen en ca 1.900 medewerkers. In 2018 maken in totaal 36 scholen onderdeel uit van de organisatie: 18 scholen voor primair onderwijs, 1 school voor speciaal basis onderwijs, 3 scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs en 14 scholen voor voortgezet onderwijs. De leerlingenaantallen per school zijn weergegeven in bijlage 2.

Onze missie

Als samenleving in het klein, werken wij vanuit de maatschappelijke verantwoordelijkheid om onze leerlingen het beste onderwijs te geven dat we kunnen bieden. Zodat onze leerlingen hun talenten ontwikkelen en uitgroeien tot zelfstandige mensen die voorbereid zijn op hun toekomst en met respect voor anderen actief deelnemen aan de samenleving.

Onze visie

De kwaliteit van ons onderwijs is hoog. Onze leerlingen en medewerkers worden geïnspireerd en uitgedaagd. Hier maken wij ons elke dag hard voor. Wij bieden leerlingen en collega's een omgeving die toegankelijk, veilig en divers is en waar de onderlinge verbondenheid sterk is. We staan open voor vernieuwing en we stimuleren onze leerlingen en medewerkers om zich continu te blijven ontwikkelen.

Kernwaarden

Deze kernwaarden vormen de basis van onze houding, ons gedrag en onze cultuur. Hierop zijn we aanspreekbaar.

- **Vertrouwen:** We hebben vertrouwen in elkaar: collega's, leerlingen en ouders. We tonen eigenaarschap door verantwoordelijkheid te nemen voor ons eigen werk. Dit stimuleren we ook bij leerlingen, zodat ze vertrouwen krijgen in hun eigen leerproces en zich er verantwoordelijk voor voelen.
- **Verbinden:** We vormen een samenleving in het klein en dat betekent dat we werken aan de onderlinge betrokkenheid bij het onderwijs, de leerlingen en elkaar. We zoeken de verbinding met elkaar en met de buitenwereld en hebben oog voor onderlinge relaties.
- **Vernieuwen/ontwikkelen:** We zijn voortdurend bezig met het vernieuwen, verbeteren en verder ontwikkelen van onze leerlingen, ons onderwijs, onze medewerkers en onze organisatie. Hieronder valt zowel persoonlijke ontwikkeling als de ontwikkeling van het onderwijs.

Organisatiestructuur

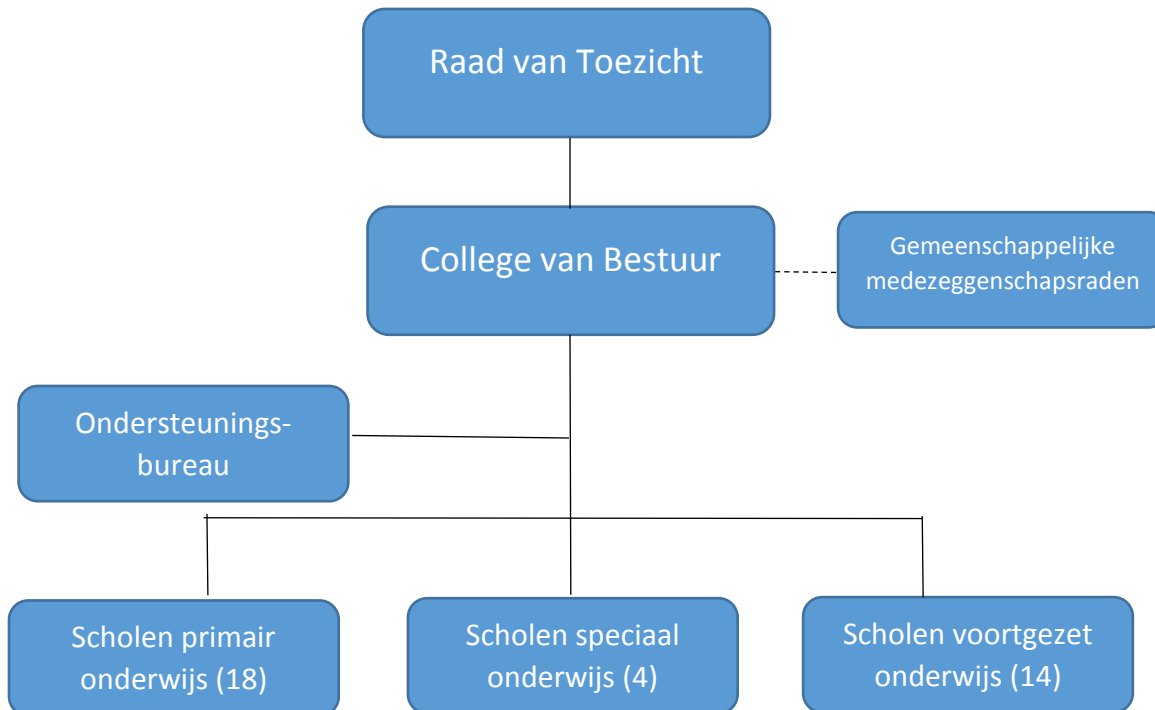
Onze organisatie wordt bestuurd door het tweehoofdige College van Bestuur. De Raad van Toezicht houdt integraal en onafhankelijk toezicht op het functioneren van de organisatie en het College van Bestuur.

De scholen voor primair en speciaal onderwijs worden aangestuurd door directeuren, de scholen voor voortgezet onderwijs door rectoren. Een directeur of rector kan leiding geven aan meerdere scholen. Directeuren en rectoren zijn in lijn met de strategie en binnen kaders integraal verantwoordelijk voor de eigen locatie(s) en leggen hierover verantwoording af aan het College van Bestuur.

De dagelijkse ondersteuning van onze scholen en van het College van Bestuur is in handen van het Ondersteuningsbureau. Hier werken circa tachtig professionals. Hun werk richt zich onder andere op onderwijsinhoudelijke beleidsontwikkeling, financiën, personeels- en salarisadministratie, leerlingenadministratie, HR, facilitair, huisvesting, ICT, communicatie en bestuurszaken.

Medezeggenschap van ouders, personeel en leerlingen op bovenschools niveau is geregeld via twee gemeenschappelijke medezeggenschapsraden (voor primair- en voortgezet onderwijs).

In het onderstaande schema is onze organisatiestructuur weergegeven.

1.2 Code goed bestuur

Openbaar Onderwijs Groningen hanteert (vanuit haar lidmaatschap van de VO-raad) de Code Goed Onderwijsbestuur VO. In 2019 is deze code vernieuwd. Wij richten ons op de vier principes van de code: verantwoordelijkheid, professionaliteit, integriteit en openheid. We houden ons daarbij aan de in de code genoemde “pas-toe”-bepalingen, waaronder:

- Het bestuur publiceert de reglementen en verslagen op de website van Openbaar Onderwijs Groningen. Dit geldt o.a. voor het jaarverslag, de statuten, de samenstelling en nevenfuncties van bestuur en toezichthouders, de klachtenregeling, de klokkenluidersregeling en de integriteitscode. Enkele regelingen worden in 2020 geactualiseerd en gepubliceerd.
- We rapporteren in ons jaarverslag over de wijze waarop de evaluatie van het bestuur door het intern toezicht heeft plaatsgevonden en of/hoe we deelnemen aan een vorm van collegiale bestuurlijke visitatie. De evaluatie van het bestuur door het interne toezicht heeft plaatsgevonden via de gesprekken die de remuneratiecommissie regelmatig voert met de leden van het college van bestuur. In deze gesprekken staat onder meer het eigen functioneren en de samenwerking binnen het College van Bestuur centraal. In 2020 wordt nader onderzocht hoe een vorm van collegiale visitatie kan plaatsvinden.
- Voor Openbaar Onderwijs Groningen geldt dat de bestuurders en toezichthouders geen conflicterende nevenfuncties uitvoeren. De bestuurders zijn niet eerder toezichthouder geweest van onze organisatie.

1.3 Medezeggenschap

Naast de medezeggenschapsraden binnen onze scholen hebben wij de medezeggenschap op centraal niveau geregeld via gemeenschappelijke medezeggenschapsraden voor het primair onderwijs (GMR-PO) en het voortgezet onderwijs (GMR-VO). Het speciaal onderwijs is vertegenwoordigd in de GMR-PO. In de GMR-PO hebben ouders en personeelsleden zitting. In de GMR-VO hebben naast ouders en personeelsleden ook nog leerlingen zitting.

In 2019 hebben de GMR-en afzonderlijk zesmaal overleg gehad met het College van Bestuur waarbij onder meer is gesproken over:

- Strategisch Beleidsplan 2019-2023
- Kaderbrief 2020
- Begroting 2020
- Jaarverslag 2018
- Bestuursformatieplan 2019-2020
- Functieboek PO
- Functieboek OOP VO
- Functiemix VO
- Vakantieregeling 2019-2020
- Evaluatie gesprekkencyclus
- Evaluatie onderwijsdag 2018
- Ondersteuning GMR-en
- ICT-ontwikkelingen
- Medezeggenschapsstatuut VO
- Klachten en bezwaarschriften

In het afgelopen jaar hebben dagelijkse besturen van de GMR-en overleg gehad met het College van Bestuur over de ontwikkeling van de organisatie en de rol van medezeggenschap. Daarnaast heeft een delegatie van de GMR-en met een delegatie van de Raad van Toezicht vergaderd over de ontwikkelingen binnen de organisatie. De GMR-en zijn verder betrokken geweest bij het opstellen van het profiel voor de te werven leden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht. Delegaties van de GMR-en zijn betrokken geweest bij de benoemingsadviescommissies voor deze vacatures.

In het najaar heeft het College van Bestuur – na overleg met de GMR-en - besloten om een ambtelijk secretaris aan te stellen voor de GMR-en, ten behoeve van de verdere professionalisering van de medezeggenschap. Vanaf begin 2020 is de ambtelijk secretaris werkzaam voor de GMR-en.

1.4 Klachten en bezwaarschriften

In 2019 hebben 37 klachten en bezwaren een formele procedure doorlopen via het College van Bestuur. Zes dossiers zijn ook aan de Landelijke Klachtencommissie voorgelegd. In totaal zijn 27 dossiers afgerond in 2019: 10 dossiers lopen door in 2020. In de volgende tabel wordt een uitsplitsing gegeven van de aard van de klachten en bezwaren.

Klacht/bezwaar	Aantal	Toelichting
Bezwaren m.b.t. toelating en uitschrijving leerlingen	7	5 bezwaren ongegrond, 2 bezwaren gegrond
Bezwaren m.b.t. bevordering leerlingen	3	2 bezwaren ongegrond, 1 bezwaar deels gegrond
Bezwaren m.b.t. schorsing van leerlingen	1	Nog niet afgerond
Beroep m.b.t. onregelmatigheden examens	2	1 bezwaar ongegrond, 1 bezwaar gegrond.
Overige klachten van ouders	10	5 klachten ongegrond, 2 ingetrokken, 3 nog af te ronden.
Klachten van omwonenden en overige	1	Nog niet afgerond
Klacht m.b.t. gebruik persoonsgegevens	1	Deels gegrond
Klachten van personeel	3	1 ongegrond, 2 nog niet afgerond
Bezwaar/beroep personeel m.b.t. arbeidsrechtelijke zaken	8	4 ingetrokken, 1 ongegrond, 3 nog niet afgerond
Verzoek i.k.v. Wet openbaarheid bestuur	1	Afgerond

Ten opzichte van vorige jaren zien we een toename van het aantal klachten en bezwaren. In 2020 actualiseren wij de huidige klachten- en bezwarenregeling en evalueren wij de uitvoering van deze regelingen.

1.5 Informatiebeveiliging en privacy

In 2019 heeft Openbaar Onderwijs Groningen de gevolgen van de in 2018 van kracht geworden Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) verder uitgewerkt. Zo is er een functionaris gegevensbescherming aangesteld, die toeziet op de naleving van de AVG en ter zake adviseert. Ook is er een project AVG gestart, waarin de verder implementatie van informatiebeveiliging en privacy nader wordt uitgewerkt. Onder andere het inrichten van de privacy-organisatie komt daarin aan bod.

De functionaris gegevensbescherming heeft in 2019 zeven meldingen ontvangen van (mogelijke) datalekken, waarvan er twee zijn beoordeeld als datalekken voor melding aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Eén datalek betrof een e-mail, waarvan de mailadressen per ongeluk in de cc (ipv de bcc) waren gezet. Een ander datalek betrof een filmpje op YouTube waarop per ongeluk een aantal kinderen in beeld waren gekomen. In beide gevallen zijn betrokkenen, of de ouders daarvan, geïnformeerd. Begin 2020 is gestart met het opzetten van een 'privacy' netwerk binnen de scholen. Een aantal scholen heeft een privacy contactpersoon (ambassadeur) benoemd, die als eerste aanspreekpunt fungeert voor privacy en security zaken. Daarnaast heeft deze functionaris een belangrijke taak in het vergroten van de kennis van privacy (en security) en het verhogen van de bewustzijn daarvan. Deze functionarissen voeren regelmatig overleg met de functionaris gegevensbescherming.

De functionaris gegevensbescherming heeft eind 2019 haar verslag aangeboden aan het College van Bestuur. In dit verslag zijn diverse suggesties voor verbetering aangedragen, die door het College van Bestuur in 2020 worden opgepakt.

2. Ons onderwijs

In het kader van ons strategische plan 2015-2019 hebben we veel mooie ontwikkelingen in gang gezet: doorlopende leerlijnen, een bijgestelde onderwijsportfolio en digitalisering in het onderwijs. Deze ingezette lijn zetten we in het nieuwe strategisch plan voort, verbreden we en verrijken we.

2.1 Onderwijsportfolio

In de afgelopen vier jaar is hard gewerkt aan het openbaar onderwijs en het onderwijsportfolio. In het primair onderwijs hebben we een mooie spreiding over de wijken in Groningen. Hetzelfde geldt voor zowel gecombineerde onderwijsconcepten als voor Daltononderwijs, Montessori, Jenaplan, Tom-onderwijs, Kubusschool en cultuurprofielscholen.

Alle doelgroepen een passende leeromgeving

In het kader van passend onderwijs kunnen we vrijwel aan alle doelgroepen een passende leeromgeving aanbieden. In de afgelopen jaren is in het voortgezet onderwijs een palet aan passende trajecten binnen de scholen en voorzieningen bovenop de scholen gecreëerd. In het Speciaal Onderwijs zijn de scholen in de afgelopen jaren steeds intensiever gaan samenwerken. Daar kunnen we nu ook een dekkend palet van onderwijs en leren realiseren, vanuit het perspectief van de leerlingen.

Specifieke doelgroepen

Voor specifieke doelgroepen is er een eigen aanbod. De Simon van Hasseltschool bedient een doelgroep die meer aandacht nodig heeft. Ook heeft deze school sinds kort een tienerschool voor leerlingen in de hoogste klassen van het basisonderwijs. De Internationale Schakel Klas (ISK) biedt leerlingen met een migratie- en vluchtelingenachtergrond onderwijs op maat aan. De Borgmanschool heeft schakelklassen voor kinderen van vluchtelingen. Voor hoogbegaafde leerlingen is er, naast een passend aanbod op school, de mogelijkheid om deel te nemen in één van onze bovenschoolse plusgroepen.

Aantrekkelijke concepten

In het Voortgezet Onderwijs is Openbaar Onderwijs Groningen redelijk evenwichtig verdeeld over alle delen van de stad Groningen en bieden we alle schoolsoorten aan. Overal binnen Groningen kunnen leerlingen openbaar onderwijs volgen. Door de nieuwe indeling van de scholen hebben de scholen nadrukkelijker een eigen profilering en een eigen concept kunnen neerzetten. Zo kunnen leerlingen kiezen voor Montessorionderwijs, Daltononderwijs, Kunskapsskolan, technasium en cultuurprofielscholen. De scholen profileren zich met deze uiteenlopende en aantrekkelijke concepten.

Met het oog op kansengelijkheid zijn er in Groningen in het voortgezet onderwijs op een aantal plaatsen weer brede scholengemeenschappen gevormd: Kamerlingh Onnes en het Montessori Lyceum Groningen. Het Leon van Gelder bood de leerlingen reeds van oudsher een breed palet aan leertrajecten aan. De Topsport Talentschool biedt op maat Daltononderwijs en krijgt daarvoor landelijke waardering.

Landelijk staat het vmbo qua leerlingenaantal onder druk. In de gemeente Groningen geldt dit met name voor de bb- en kb-richtingen. Bij vmbo-tl is dat echter niet het geval. Zo is bij de brede scholengemeenschap Kamerlingh Onnes juist sprake van groei. Hetzelfde is het geval bij het Montessori Lyceum Groningen en de Leon van Gelder. De scholen die naast tl ook bb en kb aanbieden werken hard aan leren op maat. Juist daardoor kunnen ze leerlingen optimaal bedienen. Het Montessori Vaklyceum en Werkman VMBO zijn druk doende met het implementeren van Kunskapsskolan: een heel andere wijze van werken waarbij we het gepersonaliseerd leren koppelen aan een Montessori- en een Daltonconcept.

Extra aandacht voor vmbo bb en kb

Ook in de komende jaren vraagt het vmbo (met name bb en kb) extra aandacht. We willen alle leerlingen de beste kansen geven. Daarom moeten we deze onderwijsvormen krachtig positioneren. In dat verband is samenwerking met andere partners van essentieel belang zodat we de gemeente en de regio een aantrekkelijk vmbo kunnen bieden.

2.2 Doorlopende leerlijnen

Sinds 2016 werken we intensief aan doorlopende leerlijnen van groep 1 van de basisschool tot en met de examenklas. Dat wij basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs bieden onderscheidt ons van andere besturen. En wat belangrijker is, het biedt kansen voor leerlingen. De doorlopende leerlijnen geven we vanuit het perspectief van de leerling vorm. In 2019 is aan drie doorlopende leerlijnen gewerkt binnen Openbaar Onderwijs Groningen: Digitale geletterdheid, Engels en Kunst & Cultuur.

Digitale geletterdheid

Naast diverse investeringen in de digitale infrastructuur en 'digitale' onderwijsleermiddelen is het project Digitale Geletterdheid: een doorlopende leerlijn nieuwe vaardigheden voor leerlingen vanaf groep 1 van het PO tot en met leerjaar 6 van het VO.

We zijn in september 2016 gestart met vijf PO-scholen en vier VO-scholen. In 2017 zijn de andere PO-scholen aangehaakt, zijn zeven PO-scholen kartrekker geworden en is de rest van het VO, speciaal onderwijs (SO) en voortgezet speciaal onderwijs (VSO) aangehaakt. In september 2018 zijn zeven PO-scholen gestart met het uitvoeren van onderwijsopdrachten die horen bij de vier deelgebieden: mediawijsheid, computational thinking, ICT-basisvaardigheden en informatievaardigheden.

Er zijn vijf E-labs op vijf locaties in het VO, waarin leerlingen van het PO en VO gebruik kunnen maken van apparaten die op schoolniveau niet aangeschaft kunnen worden. De leerlingen kunnen kennismaken maken met de nieuwste technologie en innovaties.

In 2019 zijn alle scholen van Openbaar onderwijs aangehaakt en zijn de ontwikkelingen doorgezet. Er is een onderzoek vanuit de Radboud Universiteit Nijmegen naar computational thinking van start gegaan. Het gevormde regionale netwerk gevormd met de RUG, Hanzehogeschool, Quadranten en Openbaar Onderwijs Groningen (netwerk digitale lesmethodes) wordt doorgezet in afgeslankte vorm. In dit netwerk, waarin de leerkrachten en onderzoekers participeren, worden vragen vanuit het onderwijsveld rondom werken met digitale lesmethodes opgehaald en wordt er vanuit het netwerk praktijkgericht onderzoek gedaan naar oplossingen.

Doorgaande leerlijn Engels

In 2017 is het project voor de doorlopende leerlijn Engels opgestart. In dit project wordt een doorlopende leerlijn Engels van groep 1 (van de basisschool) tot en met jaar 1 en 2 (met doorloop naar het examenjaar) van het voortgezet onderwijs ontwikkeld. Ander belangrijk doel van het project is gericht op het leren succesvol samen te werken als PO en VO scholen binnen Openbaar Onderwijs Groningen aan een project voor onderwijsvernieuwing in de vorm van een doorlopende leerlijn.

Aan het project werken tien basisscholen en vier scholen voor voortgezet onderwijs mee. In de eerste fase ligt de nadruk op het ontwikkelen en implementeren van de leerlijn voor het basisonderwijs en het implementeren van een beoordelingssystematiek voor het vaststellen van uitstroom kwalificaties op leerling niveau (PO-niveau: A1, A2). In 2019 zijn nog drie basisscholen van start gegaan met de leerlijn Engels.

Doorgaande leerlijn kunst en cultuur

Het doel van het project 'leerlijn Kunst en Cultuur' is het ontwikkelen van cultureel bewustzijn bij alle leerlingen van Openbaar Onderwijs Groningen. De opdracht is leerlingen, door middel van cultureel

bewustzijn, de vaardigheden creativiteit, samenwerken, kritisch denken en zelfstandigheid te laten ontwikkelen, waardoor zij voorbereid zijn op deelname aan de moderne maatschappij. Het betreft ook een driejarig project waaraan 21 scholen (PO, SO en VO) deelnemen. De betrokken deelprojectleiders ontwikkelen een visie op Kunst en Cultuur en er zijn werkgroepen op school die de leerlijn voorbereiden.

2.3 Onderzoek en ontwikkeling

De onderzoeksagenda van Openbaar Onderwijs Groningen heeft als doel de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. We richten ons daarbij op een viertal thema's die centraal staan in het strategisch beleidsplan en die tegelijkertijd aansluiten bij actuele vraagstukken van de afzonderlijke scholen. De onderzoeksagenda levert specifieke kennis en inzichten op én draagt bij aan een onderzoekende cultuur in houding en handelen om zo daadwerkelijk de kwaliteit van onderwijs te verbeteren.

Eén van de activiteiten vanuit de onderzoeksagenda is de 'Leergang Onderzoek & Onderwijsontwikkeling' voor leerkrachten en docenten. Bij het opzetten en uitvoeren van de onderzoeken krijgen zij begeleiding van docenten vanuit de RUG, de Hanzehogeschool, de NHL en Openbaar Onderwijs Groningen. In 2019 is de vierde leergang gestart. Binnen de leergang worden onderzoeksvoorstellen ontwikkeld en daarna worden deze onderzoeken veelal ook uitgevoerd. Dit is mede mogelijk door de subsidie vanuit de gemeente Groningen vanuit de innovatiemiddelen leren.

Bovenstaande wordt uitgevoerd vanuit de Onderwijswerkplaats Groningen. Samen met de Hanzehogeschool en de RUG (m.n. het GION) geven we vorm aan deze werkplaats. Dit doen zij door onderzoek in het primair en voortgezet onderwijs te begeleiden en te financieren. Deze werkplaats kent ook, op basis van onderzoeksvoorstellen, uren toe aan docenten om onderzoek uit te voeren; daarbij zorgen zij voor de benodigde begeleiding. Door de werkplaats zijn in 2019 ook een viertal Kenniscafé's georganiseerd. Het Kenniscafé is voor iedereen die geïnteresseerd is in (praktijk)onderzoek en staat in het teken van elkaar ontmoeten en van elkaar leren. De onderwerpen waren talentontwikkeling, ICT en onderwijs, feedback, begrijpend lezen en zelfgestuurd leren. Ook worden op deze bijeenkomsten posterpresentaties gehouden over de onderzoeken die binnen onze organisatie worden uitgevoerd, door docenten van de leergang maar ook door leraren in opleiding.

2.4 Overige activiteiten en projecten

- **Onderzoek HAVO resultaten.** De opbrengsten van alle Havo scholen staan binnen openbaar onderwijs onder druk, met uitzondering van de TTS. In gezamenlijkheid van de scholen onderzoeken we welke factoren er voor zorgen dat de opbrengsten niet op het gewenste niveau zijn. Na deze analyse volgt er in 2020 waar nodig een generieke aanpak. Daar waar het school specifieke problematiek betreft, wordt het plan van aanpak op school vastgesteld.
- **Vensterscholen en samenwerking onderwijs en opvang (ontwikkeling Kindcentra).** Om de integrale samenwerking tussen onderwijs en opvang te stimuleren zijn we gestart met het volgen van de ontwikkeling tot Integraal Kind centrum (IKC) per school. In het najaar van 2016 is een nulmeting uitgevoerd ten aanzien van de IKC ontwikkeling. In 2017 zijn met de meeste basisscholen en hun opvangpartner(s) gesprekken gevoerd over de plannen die zij hebben in het kader van de IKC ontwikkeling. De tweede meting is in schooljaar 2017-2018 uitgevoerd. Op enkele scholen wordt de samenwerking tussen de SKSG en Openbaar Onderwijs Groningen verder gestimuleerd door bijvoorbeeld in de aansturing extra mogelijkheden te bieden. In 2019 is de ontwikkeling doorgezet en is verkend welke verdere vormen van samenwerking kunnen worden doorgezet. De voorbereiding voor IKC Groenewei en IKC Ebbingekwartier zijn gestart.
- **Pilot vmbo pro.** In augustus 2019 is de pilot VMBO Pro gestart. Het Heyerdahl College, de openbare praktijkschool van Groningen, en het Werkman VMBO bieden gezamenlijk onderwijs aan in een eerste klas voor Praktijkonderwijs (pro) en VMBO. Zo worden leerlingen uitgedaagd het beste uit zichzelf te halen en kan de keuze voor vmbo of praktijkonderwijs een jaar worden uitgesteld. De pro/vmbo klas duurt 1 jaar. Na dit jaar gaan de leerlingen naar klas 2 van het Werkman VMBO of het Heyerdahl

College. Het Heyerdahl College en het Werkman VMBO zorgen voor een goede overgang en volgen ook in het tweede jaar de leerlingen nog nauwgezet.

- **Taalstimulering basisonderwijs:** Openbaar Onderwijs Groningen heeft zes basisscholen voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE): dit zijn scholen met 15% of meer gewichtenleerlingen. Op deze scholen wordt gewerkt aan de doorgaande lijn op het gebied van de taalontwikkeling. We participeren actief in de uitwerking van de afspraken die zijn gemaakt in het kader van de bestuur afspraken G4/G33-Rijk: 'Effectief benutten van VVE en extra leertijd voor jonge kinderen'.
- We nemen actief deel aan het project **Playing for Success:** een landelijke samenwerking tussen betaalde voetbalclubs, primair en/of voortgezet onderwijs, gemeenten, mbo- en hbo-instellingen. Het is een initiatief voor leerlingen in de leeftijd van 9 tot 14 jaar om hun prestaties in taal, rekenen en ICT verbeteren.
- **Academische Opleidingsschool PO Noord-Nederland:** Sinds 2006 participeren scholen van Openbaar Onderwijs Groningen in het project Academische Opleiding School (AOS). Vanuit Openbaar Onderwijs Groningen nemen deel: de Beijumkorf, de Borgmanschool, de Starter, de Bredero, de Boerhaaveschool, de Siebe Jan Boumaschool en de Feniks. In 2018 is het visiedocument van de AOS geactualiseerd.
- **Openbaar Onderwijs Groningen Academie:** De afgelopen jaren zijn er via de Openbaar Onderwijs Groningen Academie jaarlijks diverse trainingen aangeboden aan de professionals binnen onze scholen. De Academie heeft zich vanaf schooljaar 2018-2019 met name gericht op professionalisering gekoppeld aan de verschillende leerlijnen, te weten Digitale geletterdheid, Engels en Kunst en Cultuur.
- **De Groninger Opleidingsschool (GOS)** is het samenwerkingsverband bestaande uit de tweedegraads lerarenopleiding van de NHL, eerstegraads lerarenopleiding van de RUG, Instituut voor Sportstudies Hanze Hogeschool en Openbaar Onderwijs Groningen. Deze samenwerking heeft tot doel het gezamenlijk opleiden van docenten te realiseren. Alle betrokken (VO-)scholen hebben zich gecommitteerd aan het concept 'Samen Opleiden'. De opleidingsinstituten en Openbaar Onderwijs Groningen leveren menskracht en financiële middelen waarmee de GOS haar taak kan uitvoeren.
- **Leernetwerk Intern Begeleiders:** Binnen het lopende leernetwerk van Intern Begeleiders (IB'ers) van onze eigen scholen en een aantal andere scholen in de stad Groningen (KOC, GSV en Vrije School) wordt gewerkt aan het formuleren van professionele ontwikkelingsvragen. Dit is gericht op het creëren van nieuwe kennis, oplossingen voor gemeenschappelijke problemen, reflectie op het eigen handelen en een onderzoekende houding.
- **Kenniscentrum Onderwijs en Onderzoek (KCOO).** Vanuit het KCOO worden onderzoeken uitgevoerd bij leerlingen in het regulier onderwijs en/of wordt advisering gegeven aan de scholen. Hiervoor heeft Openbaar Onderwijs Groningen eigen orthopedagogen en verschillende experts in dienst.

2.5 Onderwijsprestaties

Primair onderwijs

Openbaar Onderwijs Groningen is bezig met opbrengstgericht werken, onder andere door het systeem van vroeg-signalering. In kwartaalrapportages worden onder andere de verschillende opbrengstgegevens van de scholen gepresenteerd en voorzien van een analyse door de school. Op basis van deze rapportages voert het College van Bestuur gesprekken met de directeuren en rectoren, met name over de opbrengsten in het bredere perspectief van de gehele schoolontwikkeling.

De scholen voor primair onderwijs (basis- en speciaal onderwijs) hebben goed zicht op de opbrengsten die zij behalen. Naast de opbrengsten die gemeten worden met de methode onafhankelijke toetsen (de Cito-toetsen), volgen de scholen ook op andere manieren de vorderingen van de leerlingen. De scholen analyseren deze gegevens en zetten dit vervolgens om in planmatig en handelingsgericht werken. De tussen- en eindopbrengsten van de openbare basisscholen laten de laatste jaren een duidelijke positieve ontwikkeling zien.

In 2019 hebben vier basisscholen onder de ondergrens gescoord (na correctie scoren zij boven de ondergrens). De helft van de scholen heeft boven het landelijke gemiddelde (536,1) gescoord. Onze

gemiddelde score is (ongecorrigeerd) 536,7. Een derde van de basisscholen hebben boven de bovengrens gescoord. Na correctie scoren alle scholen ten minste boven de ondergrens.

De Swoaistee heeft in het kader van een pilot een andere eindtoets gebruikt. Zij hebben de dia-toets afgenomen en hebben als ruwe score 358,2 behaald, waar de norm 358,5 is. Na correctie komen zij op 359,3 uit.

Voortgezet onderwijs

De scholen voor voortgezet onderwijs hebben ook goed zicht op de opbrengsten die zij behalen. In het VO wordt gewerkt met vier opbrengstindicatoren, namelijk:

1. Positie derde leerjaar t.o.v. advies.

Uit de positie die de leerlingen in het derde leerjaar hebben ten opzichte van hun advies kunnen we over het algemeen afleiden dat, met de kans die de leerlingen wordt geboden, een relatief hoge opstroom wordt gerealiseerd. De maximale norm die wordt gehanteerd is 4,75 (havo/vwo locatie) en de minimale norm is -10,05 (vmbo locaties). Gemiddeld wordt er binnen Openbaar Onderwijs Groningen een resultaat van net geen 17 gerealiseerd. De grootste opstroom wordt gerealiseerd op locaties met vmbo schoolsoorten. Logischerwijs is daar de kans op opstroom ook groter, door de meerdere onderwijssoorten, dan bijvoorbeeld op een Praedinius Gymnasium.

2. Onderbouwsnelheid gemiddeld.

Bij op één na alle scholen (voor het Praedinius is een specifiek plan met interventies opgesteld) ligt het resultaat van de R2 (gemiddelde onderbouwsnelheid) boven de, voor de school gestelde, norm. Gemiddeld is het resultaat op deze indicator 2,3% hoger dan de gestelde norm. Deze indicator is het totaal van alle onderwijssoorten op de locatie. De gestelde norm wordt gecorrigeerd op het aantal leerlingen dat op de school staat ingeschreven uit specifieke postcodegebieden (apcg). Ook op het aantal leerlingen met Leerweg Ondersteunend Onderwijs (LWOO) wordt gecorrigeerd. Dit verklaart het verschil tussen bijvoorbeeld de norm voor het Werkman vmbo en de norm van het Montessori Vaklyceum. Op organisatie niveau is het relatief hoge resultaat op R1 (positie derde leerjaar t.o.v. advies), gecombineerd met het gemiddelde van 96,92%, doorstroom in de onderbouw, een gunstig resultaat.

3. Bovenbouwsucces

Er is een succesvolle doorstroom gerealiseerd die gemiddeld 5% hoger ligt dan de gemiddelde norm. Gezien de relatief hoge opstroom in de onderbouw, is het resultaat ten aanzien van het bovenbouwsucces uitzonderlijk. Opvallend hierbij is dat de slagingspercentages nagenoeg allemaal onder het landelijk gemiddelde liggen. De succesvolle doorstroom wordt dus voornamelijk gerealiseerd in de voorexamen jaren.

4. Centraal Examen

Het resultaat ligt op veel scholen boven de norm. Wel zien we risico's bij het gemiddelde centraal examen van de theoretische leerweg (TL afdelingen). Op het Harens Lyceum staat het bovenbouwsucces onder druk. Dit houdt in dat vooral op de havo het slagingspercentage een dalende lijn laat zien over de laatste drie jaar. Dit schooljaar ligt het slagingspercentage echter nog net boven de norm. Het gemiddelde eindexamencijfer voor havo en vwo ligt echter onder de norm.

Op het Montessori Lyceum is een dalende trend zichtbaar wat betreft het bovenbouwsucces van de havo. Deze ligt onder de norm. Het gemiddelde eindexamencijfer voor de havo en het vwo ligt ook onder de norm.

De vo-scholen maken zelf nadere analyses van de opbrengstgegevens. In een aantal gevallen worden deze ook verder uitgesplitst en aangevuld met het verhaal achter de cijfers. Indien nodig worden interventies ingezet om de resultaten te verbeteren. De Leon van Gelder heeft een eigen systematiek ontwikkeld, in afstemming met de inspectie, om de opbrengsten van de school te meten en te monitoren.

2.6 Toetsing en examinering

De Onderwijsraad constateert dat de toets- en examenpraktijk de afgelopen jaren in disbalans is geraakt, met name in het primair en voortgezet onderwijs: *“Voor onderwijsinstellingen is het van belang dat toetsing in lijn wordt gebracht met onderwijsdoelen, onderwijsinhoud en onderwijsmiddelen. Deze integrale benadering van curriculum- en toetsontwikkeling ondersteunt het onderwijsleerproces optimaal en gaat versmalling van het curriculum tegen.”*

Om de toetsing in lijn te brengen met onderwijsdoelen, onderwijsinhoud en onderwijsmiddelen is het van belang dat:

- toetsing het curriculum volgt;
- toetsing is gekoppeld aan leerdoelen;
- toetsing primair gericht is op groei;
- toetsing valide en betrouwbaar is;
- toetsing plaatsvindt via een scala aan toetsen en evaluatievormen die de volledige breedte van de doelstellingen van het onderwijs weerspiegelen;
- toetsing transparant is, voor zowel leerling, leraar, (vervolg)school en ouders/verzorgers;
- formatieve toetsing naast summatieve toetsing een eigenstandige en erkende plaats krijgt in de scholen.

Toetsing is nadrukkelijk de verantwoordelijkheid van de afzonderlijke scholen en hangt sterk samen met het gehanteerde pedagogische en didactische concept. Om te anticiperen op deze ontwikkeling werkt iedere school toetsing uit in het schoolplan.

2.7 Kwaliteit van het onderwijs

De kwaliteit van onze basisscholen, onze scholen in het speciaal onderwijs en onze grote middelbare scholen staat bij de inspectie van het Onderwijs op groen. Dit betekent dat de scholen tenminste een voldoende scoren, een basisarrangement hebben.

Ons doel is niet het hoogste slagingspercentage, dat zegt immers niet alles. Wij willen leerlingen “optillen” naar het voor hen maximaal haalbare niveau. Bij onze scholen presteren de leerlingen fors beter in vergelijking met het basisschooladvies waarmee ze binnenkomen. Landelijk is dat juist een omgekeerd beeld.

2.8 Passend onderwijs

We streven naar onderwijs op maat voor iedere leerling, met extra ondersteuning voor leerlingen met bepaalde ondersteuningsbehoeften. Het doel is om zoveel mogelijk leerlingen op te laten groeien te midden van hun leeftijdsgenoten in hun eigen woonomgeving door de zorg naar de leerling te brengen in plaats van de leerling naar de zorg. En door de basisschool rekening te laten houden met de verschillende onderwijsbehoeften van leerlingen om daarmee segregatie van leerlingen te voorkomen. Al onze scholen hebben een school ondersteuningsprofiel waarin is beschreven welke mogelijkheden de school kan bieden om leerlingen (extra) te ondersteunen. Wanneer de benodigde ondersteuning niet op de basisschool gegeven kan worden, hebben wij een aantal scholen voor speciaal (basis) onderwijs waar deze leerlingen kwalitatief goed onderwijs kunnen volgen.

Openbaar Onderwijs Groningen maakt deel uit van twee samenwerkingsverbanden passend onderwijs: één voor basisonderwijs en één voor voortgezet onderwijs. Het samenwerkingsverband gaat over de toewijzing van extra hulp op school en bij de overstap van een leerling naar het speciaal onderwijs.

We vinden het belangrijk om te monitoren of de ondersteuningsstructuur past bij de wijze waarop wij omgaan met passend onderwijs. Jaarlijks voeren wij binnen ons bestuur met de directies en intern begeleiders van scholen een dialoog over de kwaliteit van de ondersteuningsstructuur op school en de inzet van het ondersteuningsbudget op schoolniveau.

Meer- en hoogbegaafdheid

Vanaf augustus 2016 is er op drie scholen in de stad, de Feniks, de Borgman en de Haydn, een Bovenschoolse Voorziening Hoogbegaafdheid. Via het project Talentontwikkeling is een intensieve samenwerking met het voortgezet onderwijs ontwikkeld. Daarnaast zijn op de meeste scholen diverse ontwikkelingen gaande op het gebied van onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leerlingen, bijvoorbeeld in aanbod en/of professionalisering. In 2017 is de aansturing van de Bovenschoolse Voorziening Hoogbegaafdheid ondergebracht bij ons Kenniscentrum Onderwijs en Onderzoek (KCOO).

Besteding middelen samenwerkingsverband PO

Van de middelen die zijn ontvangen vanuit het samenwerkingsverband po wordt de helft direct ingezet op de scholen en de andere helft bovenschools. Jaarlijks krijgt de school een bedrag toegekend om (zorg)leerlingen extra ondersteuning te kunnen bieden. Dit bedrag is gebaseerd op het aantal leerlingen van de school, een vaste voet en de zorgzwaarte van de school. De directie en IB'ers bepalen hoe dit budget wordt ingezet, dit doen zij op basis van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingenpopulatie en passend bij het onderwijsconcept van de school.

Bovenschools worden de middelen als volgt ingezet:

- Inzet van ambulante begeleiding en ondersteuning van risicoleerlingen op onze basisscholen vanuit het SBO. Het SBO kan kinderen ter observatie opnemen om te bepalen wat de juiste onderwijssetting is voor de betreffende leerling (observatieplaatsing).
- Bekostiging van de Bovenschoolse Voorziening Hoogbegaafdheid.
- Verlenen van individuele of groepsarrangementen vanuit het ondersteuningsbudget van de school of in specifieke situaties vanuit het bovenschoolse budget.
- Professionalisering via het leernetwerk van de IB'ers en interne leergangen (zoals begaafdheid).

Ontwikkelingen Speciaal Onderwijs

In de ontwikkeling van het Specialistisch Onderwijs Instituut (SOI) worden diverse dwarsverbanden gelegd tussen de drie SO-scholen (de Buitenschool, de Van Liefeland en de Mytyschool) en het SBO (de Bekenkampschool). Waar mogelijk wordt meer samengewerkt. In 2017 is bijvoorbeeld ingezet op een brede instroomgroep van 4-jarigen op het SOI. De aansturing van deze scholen is in 2017 onder één leidinggevende komen te vallen. Deze leidinggevende stuurt ook het KCOO (Kenniscentrum Onderwijs en Onderzoek) aan. Op deze wijze streven wij erna zoveel mogelijk expertise te delen en te bevorderen dat de leerlingen op de juiste plek hun onderwijs kunnen volgen.

Passend Onderwijs VO

Openbaar Onderwijs Groningen participeert in het samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 20.01. Dit samenwerkingsverband beslaat de gemeenten Groningen, Haren, Ten Boer en een deel van Tynaarlo (regio Zuidlaren). Er is veel afstemming en overleg met de samenwerkingsverbanden om ons heen, zowel primair onderwijs als voortgezet onderwijs in de provincie Groningen alsmede in Noord- en Midden Drenthe. Ook met het mbo en cluster 1 en 2 wordt afstemming gezocht in het Afstemmingsoverleg Gemeenten – Onderwijs. In dit overleg kaderen we de thema's in waar we op regionaal niveau Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) voeren. Ten behoeve van de Commissie van Advies, de onafhankelijke commissie die de toelaatbaarheidsverklaringen voor het speciaal onderwijs afgeeft, wordt in de provincie intensief samengewerkt.

Vanaf 2016 is Openbaar Onderwijs Groningen verantwoordelijk voor de voorziening TTVO (Traject Thuiszitters Voortgezet Onderwijs) en sinds 1 augustus 2017 hebben wij deze voorziening gekoppeld aan de Rebound. In de TTVO wordt onderwijs gegeven aan leerlingen met een forse internaliserende problematiek; dit zijn leerlingen die al thuis gezeten hebben of dreigden uit te vallen. Een stuurgroep, waarin ook het samenwerkingsverband VO 20.01 is vertegenwoordigd, volgt de doorontwikkeling van de TTVO.

De middelen die zijn ontvangen vanuit het samenwerkingsverband zijn deels ingezet voor de continuering van de leerlinggebonden financiering. Daarnaast ontvangen scholen een bedrag per leerling voor de

besteding van zorg op de school. Deze middelen zijn veelal ingezet in de ondersteuningsteams in de diverse scholen.

2.9 Prestatieboxgelden PO/VO

Prestatieboxmiddelen zijn bedoeld voor een extra impuls aan de kwaliteit van de school. Een deel van de middelen van de prestatiebox wordt op de scholen ingezet, gekoppeld aan de plannen die staan beschreven in het jaarplan. Het andere deel van de prestatiebox wordt op bovenschools niveau ingezet voor verschillende onderwijskundige projecten, zoals de leerlijnen digitale geletterdheid, Engels en Kunst en Cultuur, de onderzoeksagenda, Succes for all en Playing for succes. Op het gebied van deskundigheidsbevordering hebben diverse trajecten gelopen; individuele scholing voor leidinggevenden en collectieve scholing, zoals het management Development traject voor de teamleiders en directeuren PO.

Professionalisering heeft ook plaatsgevonden via de Openbaar Onderwijs Groningen-academie, de onderwijsdag en het High Potentials Programma. Ook zijn middelen besteed voor de uitwerking van de configuratie PO zoals IKC-vorming nieuwe scholen in de binnenstad (Ebbingekwartier en Treslinghuis) en de school in Meerstad. In het kader van de configuratie VO is een deel ingezet in de vorm van groeiformatie en voor de onderwijsontwikkeling in het vmbo. In het po zijn ook de tevredenheidsonderzoeken bekostigd uit dit budget. Tot slot is een deel ingezet als interventiebudget voor het PO en VO; dit ter ondersteuning van de kwaliteitsontwikkeling op diverse scholen.

2.10 Besteding subsidie technisch VMBO

In 2018 en 2019 heeft Openbaar Onderwijs Groningen aanvullende bekostiging technisch vmbo ontvangen voor haar scholen Leon van Gelder, Werkman VMBO en Montessori Vaklyceum. Vanuit de middelen van 2018 is ultimo 2018 € 113.468 nog niet besteed. De totale subsidie voor 2019 bedraagt € 202.952.

school	BRIN	beschikking	restant 2018	subsidie 2019	uitgaven 2019	nog te besteden 31-12-2019
Leon van Gelder	13ZU	963469	€ 58.619	€ 157.022	€ 183.350	€ 32.291
Werkman VMBO	20EM	964142	€ 15.011	€ 37.190		€ 52.201
Montessori Vaklyceum	20ER	964144	€ 39.838	€ 8.740	€ 8.740	€ 39.838
			€ 113.468	€ 202.952	€ 192.090	€ 124.330

Op het Leon van Gelder zijn de middelen met name besteed aan het inrichten van een medialab waar leerlingen hun nieuwsgierigheid naar techniek kunnen voeden. Ook wordt hier aandacht besteed aan duurzaamheid. Dit lab biedt tevens faciliteiten voor andere vakgebieden.

De middelen worden ingezet voor investeringen in hardware, (programmeer-)software, robotica, 3D-printers, machines en bijbehorende infrastructuur, alsmede uren voor docenten om lesprogramma's te ontwikkelen en trainingen te volgen.

Op het Werkman VMBO is het beleid omtrent de techniekopleidingen in ontwikkeling en worden plannen voor besteding van de subsidie gemaakt. Het Montessori Vaklyceum besteedt haar middelen aan de inrichting van vaklokalen en scholing en versterking van haar medewerkers. De nog niet bestede middelen van de drie scholen zullen in 2020 en verder worden besteed.

2.11 Aanvullende bekostiging onderwijsachterstandenbeleid

Vanaf schooljaar 2019-2020 worden de middelen voor onderwijsachterstanden van basisscholen door het Rijk op een andere manier verdeeld. Voorheen werd de bekostiging bepaald aan de hand van leerling- en schoolgewicht, gecombineerd met postcodegebied. In de nieuwe verdeling baseert het Rijk zich op een achterstandsscore per school gebaseerd op CBS-gegevens van de gehele schoolpopulatie. Onder het oude regime werden de achterstandsmiddelen binnen Openbaar Onderwijs Groningen voor het overgrote deel (de impulsmiddelen) verdeeld naar rato van het aantal gewichtenleerlingen per school, ook voor de scholen die buiten de postcodegebieden vielen en waaraan vanuit het Rijk dus geen bekostiging was toegekend.

Voor de nieuwe bekostiging onderwijsachterstandenbeleid is intern afgesproken dat uiteindelijk de middelen worden verdeeld volgens de schoolscores, dus dat de middelen toekomen aan de scholen waaraan zij beschikt zijn. Hier wordt in 4 jaarlijkse stappen naartoe gewerkt, in lijn met de overgangsperiode die het Rijk hanteert.

Deze verdeelsleutel is tot stand gekomen vanuit overleg in de portefeuille bedrijfsvoering, waarin de directeurs van de PO-scholen vertegenwoordigd zijn, en formeel besloten door het College van Bestuur. De middelen worden met name gebruikt voor extra personele inzet om kleinere klassen en extra interne begeleiding te kunnen faciliteren, waardoor leerlingen beter gezien worden, er gefocust kan worden op structuur en gedrag en de juiste voorwaarden om te kunnen leren worden gecreëerd.

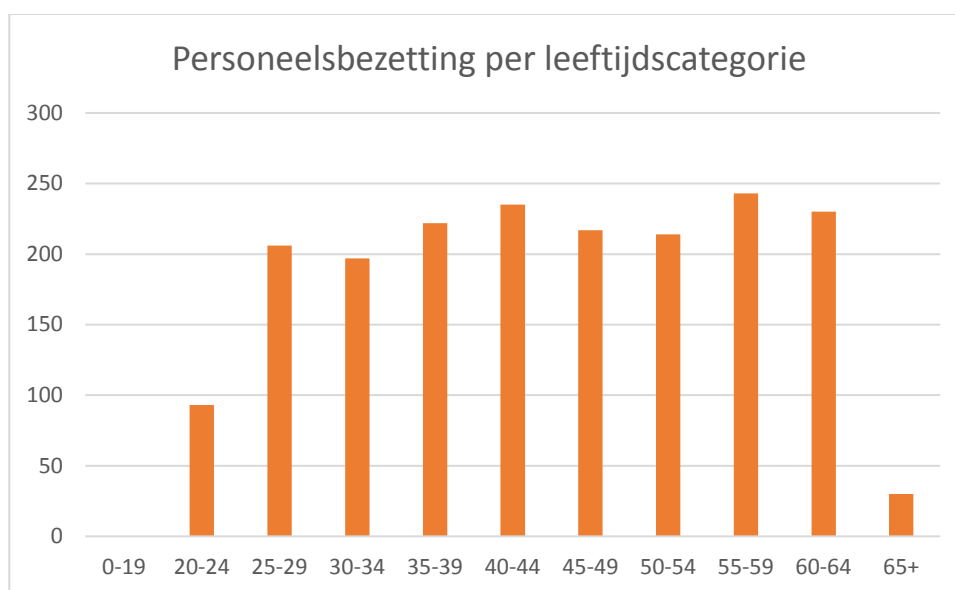
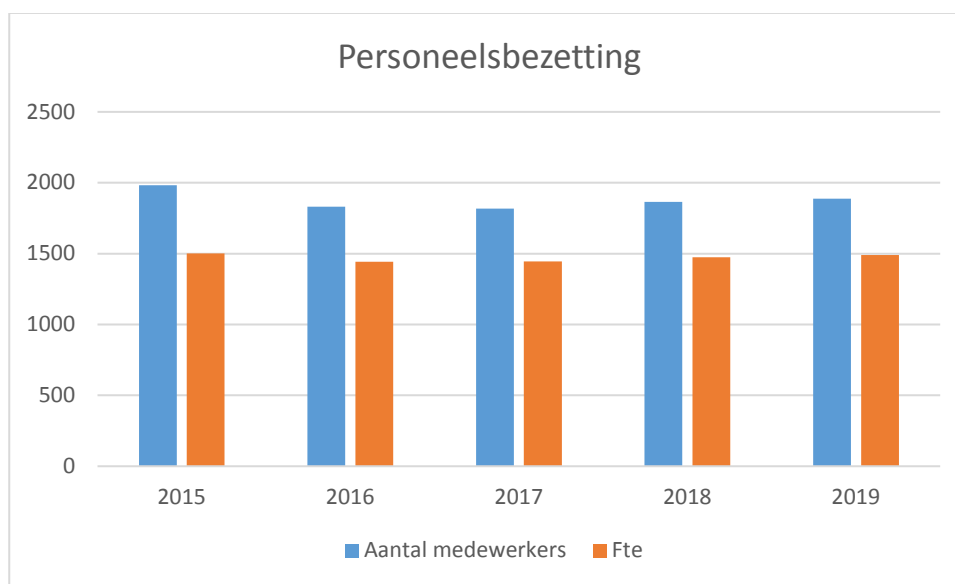
3. Personeel

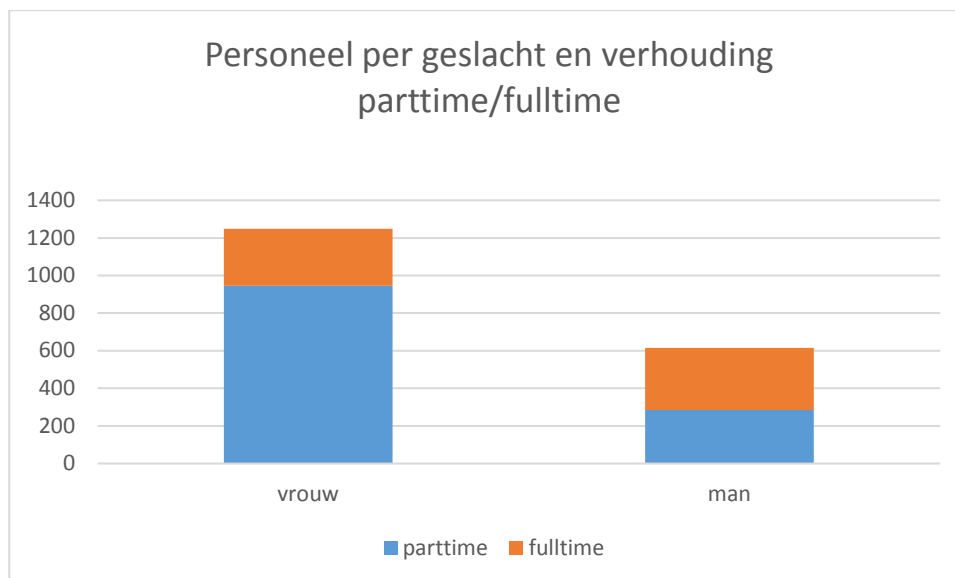
Als onderwijsorganisatie bouwen we op de kennis en kunde van onze docenten, leerkrachten, directies en ondersteunend personeel om het beste te kunnen bieden aan onze leerlingen. Daarom besteden we veel aandacht aan de ontwikkeling, bezetting, tevredenheid, gezondheid en mobiliteit van onze medewerkers.

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de personeelsontwikkeling binnen onze organisatie. Voor specifieke kengetallen van onder andere de personeelssamenstelling, functiemix en bovenformatie wordt verwezen naar bijlage 2.

3.1 Personeelsbezetting

In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de personele bezetting op de peildatum 31-12-2019, met vergelijkende cijfers van de afgelopen jaren. In 2019 zien we een lichte stijging van de bezetting ten opzichte van 2018 (+17 fte; +1,1%). Vergelijkend met de afgelopen jaren zien we een stabiele personeelsbezetting.

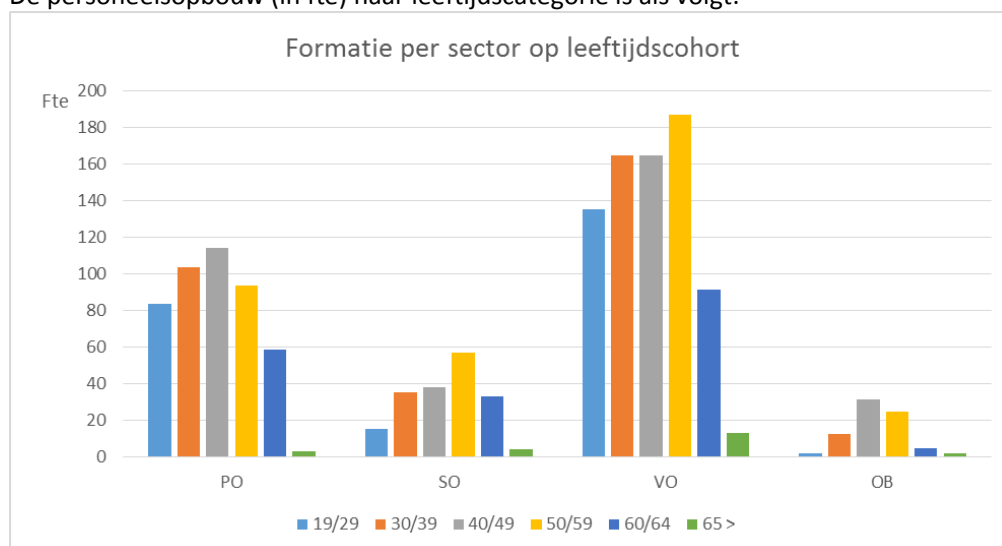

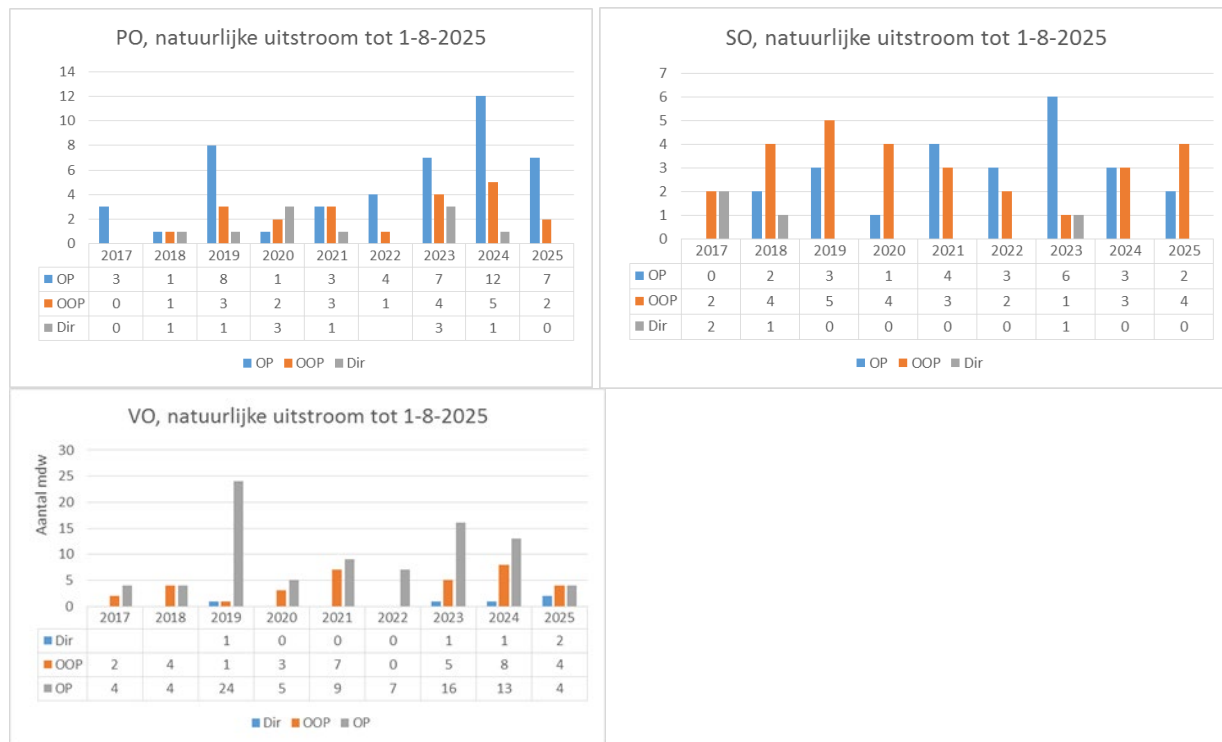
Ons personeelsbestand laat een redelijk evenwichtige verdeling over de leeftijdscategorieën zien. Er is een scheve verhouding tussen het aantal mannelijke en vrouwelijke medewerkers, met name veroorzaakt door het aanzienlijk hogere aantal vrouwen dat in deeltijd bij ons werkzaam is.

3.2 Strategisch Personeelsbeleid

Elk jaar stelt Openbaar Onderwijs Groningen een Bestuursformatieplan op. Daarin is de meerjaren formatieontwikkeling opgenomen. De prognose voor de komende jaren laat een stabiel beeld zien van de leerlingenaantallen. Daarnaast is sprake van een evenredige opbouw van het personeelsbestand PO en VO. Dit is niet het geval voor het SO. Binnen het SO is de instroom van nieuwe leerkrachten/onderwijsassistenten (in relatie tot de uitstroom door natuurlijk verloop) een aandachtspunt. De personeelsopbouw (in fte) naar leeftijdscategorie is als volgt:

De natuurlijke uitstroom als gevolg van pensionering is in beeld. Met de scholen is contact over de verdeling van deze uitstroom over de verschillende bevoegdheden en de consequenties hiervan, bijvoorbeeld bij tekortvakken. Hier wordt bijtijds actie op gezet.

3.3 Bovenformatie en mobiliteit

Binnen Openbaar Onderwijs Groningen voeren we zelf de regie op het efficiënt benutten van het potentieel van de medewerkers en het zo mogelijk voorkomen van gedwongen vertrek. Onze medewerkers kunnen bij het Mobiliteitscentrum Perspectief terecht voor loopbaanadvies, loopbaanbegeleiding en workshops. In 2019 heeft de loopbaanadviseur 75 medewerkers (20 PO, 30 VO, 8 (V)SO, 7 ondersteuningsbureau en 1 SWV PO) begeleid.

Bovenformatieve medewerkers worden overgedragen aan het interne Mobiliteitscentrum Perspectief. Perspectief pakt de werkgeversrol over die wordt ingevuld door een rector voor medewerkers uit het VO en een directeur voor medewerkers uit het PO. Perspectief draagt er zorg voor dat medewerker een loopbaantraject volgt en regelt een andere werkervaringsplek en mogelijke matching op vacatures binnen of buiten de organisatie. Doel is de medewerker binnen 12 maanden te herplaatsen op structurele formatie binnen Openbaar Onderwijs Groningen of dat middels de regeling Stimulans Vrijwillige Mobiliteit de omvang van de aanstelling is verkleind of is beëindigd.

Voor 2019 is de totale boven-formatie vastgesteld op 7,4 fte. Ultimo 2019 is hiervan 1,7 fte opgelost. Gedurende 2019 is er 1 fte bijgekomen, wat de boven-formatie in de begroting 2019 brengt op 6,7 fte. Van de 6,7 fte is 2,7 fte geplaatst op school in het schooljaar 2019-2020 op loonwaarde.

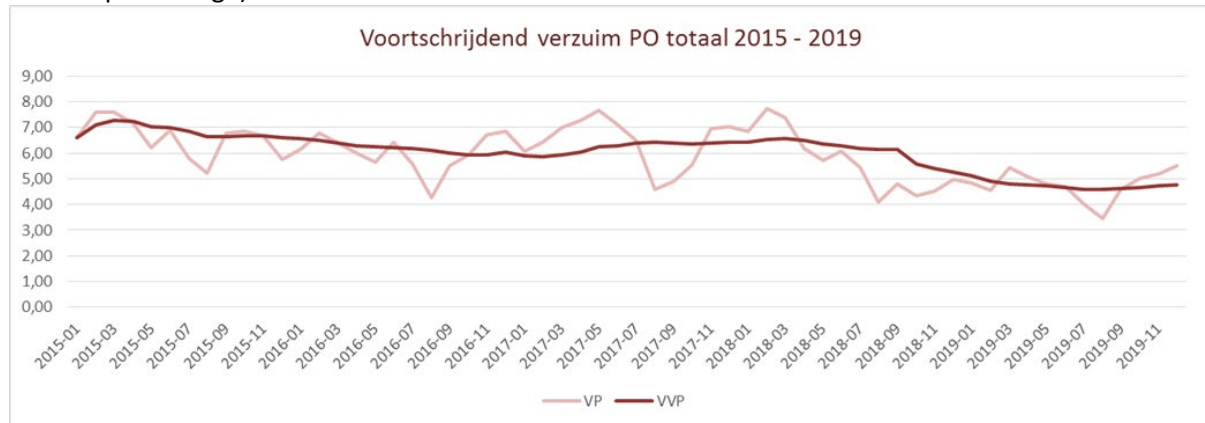
3.4 Wachtgeldten

In 2019 waren er 35 lopende wachtgelders in het PO, die allen gedurende 2019 een WW-uitkering hebben genoten. Voor 19 personen is de WW gestart in 2018, voor 16 personen is de WW gestart in 2019. In 2019 waren er 8 medewerkers die met een vaststellingsovereenkomst uit dienst zijn gegaan. Van de 8 wachtgelders met een vaststellingsovereenkomst zijn alle 8 vergoedingsverzoeken door het Participatiefonds toegekend.

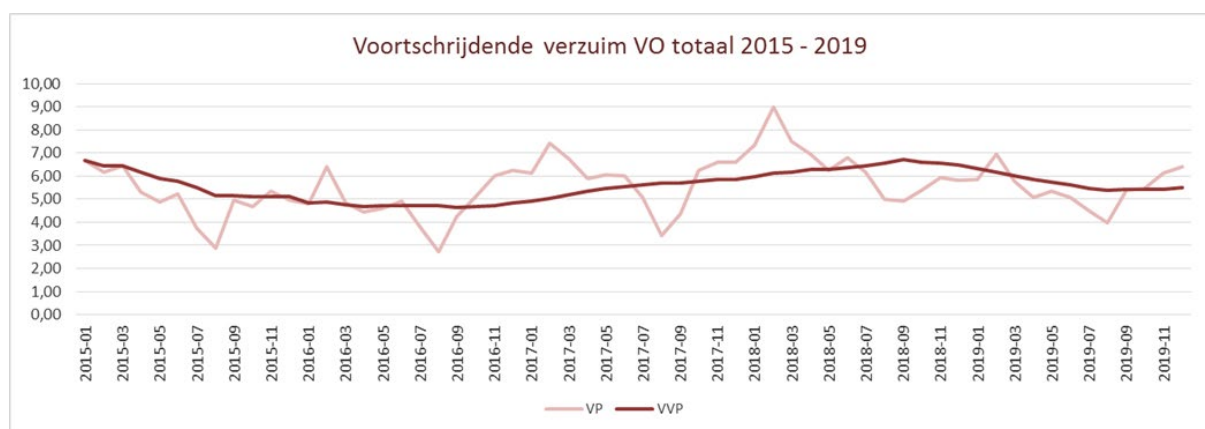
In 2019 waren er 37 lopende wachtgelders in het VO, die allen gedurende 2019 een WW-uitkering hebben genoten. Voor 21 personen is de WW gestart in 2018, voor 16 personen is de WW gestart in 2019. Voor de medewerkers in het VO draagt Openbaar Onderwijs Groningen 25% van de uitkeringskosten. Er is geen specifiek beleid om deze uitkeringskosten te reduceren.

3.5 Ziekteverzuim

Binnen het PO is het afgelopen jaar een substantiële daling in het voortschrijdend verzuim te zien. In vergelijking met voorgaande jaren zien we een sterke daling van het verzuim vanaf september 2018. Halverwege 2019 is een snel stijgende lijn in verzuim onder OOP-ers te zien. Eind 2019 is het voortschrijdend gemiddelde ziekteverzuim in het PO 4,77 %. In de onderstaande grafiek is de ontwikkeling in de afgelopen jaren weergegeven (VP= verzuimpercentage, VVP = voortschrijdend gemiddeld verzuimpercentage).

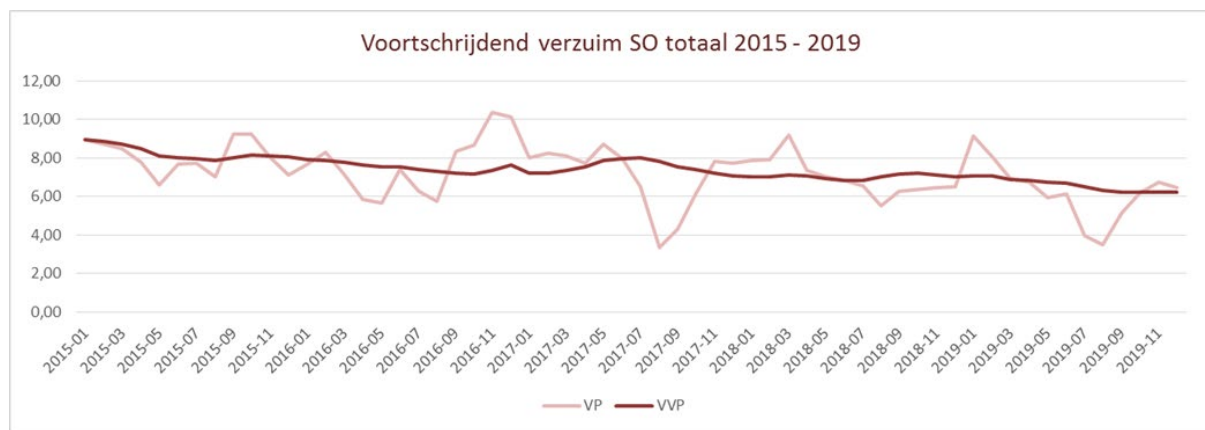

Het VO heeft in de jaren 2017 en 2018 een stijging van het voortschrijdend verzuim laten zien waarbij eind 2018 een lichte daling is ingetreden die tot september 2019 doorzet. Deze daling is in 2019 niet verder doorgezet: we zien per september een stijging onder zowel het OP als het OOP. Eind 2019 is het voortschrijdend gemiddelde ziekteverzuim in het VO 5,49 %.

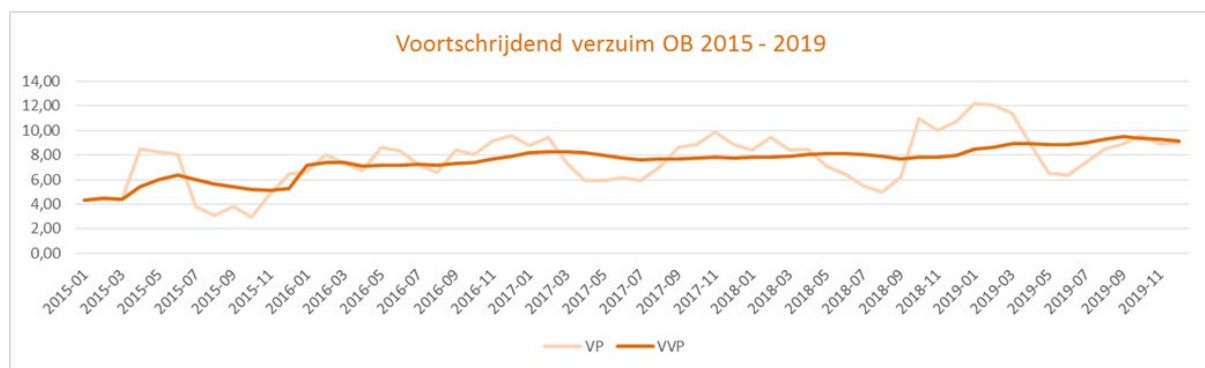

Zowel binnen PO als VO is/blijft sprake van aanzienlijke verschillen qua verzuimpercentage en frequentie tussen de afzonderlijke scholen. Er wordt per school periodiek een verdere analyse op schoolniveau uitgevoerd om na te gaan waar het gaat om beïnvloedbaar en niet beïnvloedbaar verzuim.

Het SO laat over de afgelopen vijf jaar een blijvend dalende lijn zien. Zo komt het SO van 8,96% in begin 2015 naar 6,28% in sept 2019. Nog een hoog percentage waar voldoende aandacht voor moet blijven maar de verwachting is dat met alle interventies die ingezet worden deze daling duurzaam zal zijn en in lijn met het afgelopen jaar nog iets zal doorzetten. Eind 2019 is het voortschrijdend gemiddelde ziekteverzuim in het SO 6,23 %. Er wordt per school periodiek een verdere analyse op schoolniveau uitgevoerd om na te gaan waar het gaat om beïnvloedbaar en niet beïnvloedbaar verzuim.

De stijging in het voortschrijdend verzuim binnen het Ondersteuningsbureau over de afgelopen vijf jaar is zorgelijk. Het verzuim is hoog en zal gezien een aantal langdurige verzuimtrajecten ook nog enige tijd hoog blijven. Eind 2019 is het voortschrijdend gemiddelde ziekteverzuim binnen het ondersteuningsbureau 9,11%.

Begin 2020 zal de laatste groep leidinggevendenden een verzuimtraining volgen van Falke en Verbaan: alle leidinggevendenden hebben dan de training gevolgd. Het inhoudelijke gesprek tussen medewerker en leidinggevende is hierdoor vaak beter dan voorheen en er lijkt daarmee meer grip te komen op het langdurige verzuim. Om te bevorderen dat ook medewerkers meer vanuit het eigen regie model hun inzetbaarheid gaan benaderen, zal er in samenwerking met Falke en Verbaan een pilot uitgezet worden binnen een aantal scholen met hoog verzuim.

Vanuit de afdeling HR zal in gesprek met management ook blijvend aandacht zijn voor het gesprek tussen leidinggevende en medewerker met als doel om functionerings- en loopbaanproblematiek en arbeidsconflicten eerder te signaleren en preventief interventies in te kunnen zetten. De afdeling HR zal per school periodiek een verdere analyse op schoolniveau uitvoeren en deze doornemen met het management van de school om na te gaan waar het gaat om beïnvloedbaar en niet beïnvloedbaar verzuim en of men voldoende toegerust is om preventieve maatregelen in te kunnen zetten.

3.6 Professionalisering

We streven naar een ambitieuze leercultuur waarin medewerkers intrinsiek gemotiveerd zijn om zich permanent verder te ontwikkelen en regie te voeren op eigen inzetbaarheid. Zelf eigenaar zijn van de eigen duurzame inzetbaarheid willen we ondersteunen en faciliteren, waarbij we rekening houden met de kenmerken van de verschillende levensfasen van de medewerkers. Daarom stellen we organisatiebreed en op school- en afdelingsniveau meerjarige professionaliseringsplannen op.

In het strategisch professionaliseringplan 2016–2019 (dat zal worden herijkt in 2020) zijn de volgende opgenomen: onderwijssoort overstijgende leergangen, teamontwikkeling en individuele ontwikkeling.

Verder wordt ingezet op leernetwerken en project-aanpak. We kennen de leernetwerken voor intern begeleiders PO, teamleiders VO, de preventiemedewerkers PO en VO, de High Potentials (eerste groep) en vertrouwenspersonen VO. In ontwikkeling zijn de netwerken voor locatieleiders PO en managementassistenten. Voorbeelden van de organisatiebrede projecten: Digitale Geletterdheid, Engels/Kunst&Cultuur. De Openbaar Onderwijs Groningen Academie heeft een belangrijke rol in de professionalisering van onze medewerkers.

Vanaf de zomer 2017 is gestart met de implementatie van het digitale bekwaamheidsdossier Bardo. In 2019 hebben de scholen van de derde tranche een intakegesprek gehad over de aanpak implementatie op schoolniveau. Binnen Bardo staat het eigenaarschap van de leraar / docent centraal en de integratie van schoolbeleid, onderwijskwaliteit en HR-beleid.

3.7 Werkdrukverlagende middelen PO

Vanaf het schooljaar 2018-2019 is aan de personele bekostiging binnen het primair onderwijs een aanvullend bedrag voor werkdrukverlagende maatregelen toegevoegd. Dit bedrag was in 2018-2019 € 155,55 per leerling en is per 1 augustus 2019 verhoogd naar € 220,08 per leerling per schooljaar.

In totaal bedragen de werkdrukmiddelen voor Openbaar Onderwijs Groningen over kalenderjaar 2019 € 1.341.440.

Binnen Openbaar Onderwijs Groningen zijn de scholen zelf aan de slag gegaan met het maken van een plan van aanpak om de werkdruk te verlagen. Op de meeste scholen mochten de teams met voorstellen komen. Op een klein aantal scholen heeft de schoolleiding een voorzet gedaan waar de teams op mochten reageren. Op de grotere scholen zijn de teams in groepjes aan de slag gegaan om over maatregelen te brainstormen. Op de kleinere scholen heeft dit in een plenaire setting plaatsgevonden.

Op één school na is op alle scholen uiteindelijk, in overleg tussen personeel en directie, onder toezicht van de personeelsgeleding van de Medezeggenschapsraad (PMR), tot een bestedingsplan gekomen welke is getekend door de directeur en de voorzitter van de PMR. Op één school is dit niet het geval, hier heeft de directie zelf het bestedingsdoel bepaald.

De werkdrukmiddelen zijn op de verschillende scholen voor verschillende doelen ingezet:

- Vorming of behoud van extra groep en dus kleinere klassen
- Vrijroosteren leerkrachten voor andere werkzaamheden, onder andere collegiale consultatie en intervisie
- Extra onderwijsassistentie in bepaalde groepen
- Administratieve ondersteuning
- Extra ondersteuning zorgleerlingen
- Inzet vrijwilligers

Naast financiële maatregelen hebben de scholen ook niet-financiële maatregelen genomen:

- Invoering van FoLeTa: biedt inzicht in taken en uren
- Aanpassen vergaderstructuur en -schema
- Individuele aanpassingen binnen taakbeleid
- Waardering uitspreken
- Verantwoordelijkheid geven
- Betrokkenheid leerkrachten bij visie en schoolplan
- Gesprekken over invloed nemen en grenzen stellen

De besteding is als volgt verdeeld over de doelen:

Personeel	€ 1.337.815
Materieel	€ -
Professionalisering	€ -
Overig	€ 3.625
Totaal	€ 1.341.440

3.8 Aanpak dreigend lerarentekort PO en VO

Wij willen ons als werkgever profileren als aantrekkelijke werkgever om leraren te blijven binden en boeien en nieuw talent in huis te halen. Dit is mede nodig om het dreigende lerarentekort in zowel het primair als het voortgezet onderwijs tegen te gaan. Het landelijke lerarentekort manifesteert zich ook steeds meer in de gemeente Groningen.

Openbaar Onderwijs Groningen neemt deel aan de projecten regionale aanpak personeelstekort PO en VO. De thema's zijn: imago en werving studenten, behoud leerkrachten en docenten, afstemming tussen opleidingen en werkvelden, goed werkgeverschap en opzet van SchoolpleinNoord. Daarnaast voeren we ons eigen beleid, onder andere:

- Vaste flexpool voor het PO
- Samenwerking opleidingsscholen
- Arbeidsmarktactiviteiten: voorbeeld eigen sollicitatiecafé VO,
- Vroegtijdig bieden van perspectief LIO-ers en tijdelijke docenten tekortvakken VO
- Trajecten voor zij-instromers
- Behalen tweede bevoegdheid VO
- Omscholingstrajecten van onderwijsassistent naar leerkracht PO

4. Huisvesting, facilitair, ICT en inkoop

4.1 Huisvesting

In 2019 zijn een aantal grote onderhoudsprojecten afgerond. De meest in het oog springende onderhoudswerkzaamheden zijn:

- Starter, locatie Parkweg, schilderwerk en vervangen vloerbedekking.
- Praedinius Gymnasium en H.N. Werkman Stadslyceum: onderhoud aan buitenkant en plaatsen dubbel glas (voorbereiding en uitvoering in 2019 met een doorloop in 2020).
- Herstel bouwkundige gebreken bij het Leon van Gelder en voorbereiding plaatsing dakkapellen in 2020.
- Renovatie van de gymzalen van het Kamerlingh Onnes.
- Asbestsanering en nieuwe vloerbedekking Bekenkamp, locatie Blekerslaan.
- Vervanging aantal toiletten bij onder andere Bredero en onderhoud kleedkamers Bekenkamp, Wilgenlaan.
- Realisatie kunstcluster bij het H.N. Werkman Stadslyceum.
- Realisatie E-lab bij het Praedinius Gymnasium locatie Kruitlaan.
- Verbouwing locatie Radiumstraat voor huisvesting van de WA van Lieflandschool.

Nieuwbouw

In 2019 is gestart met de nieuwbouwprojecten Borgman Ebbingekwartier, Borgman Oosterpark, Groenewei in Meerstad en Engelbert. Afgeronde nieuwbouwprojecten zijn de uitbreidingen bij het Montessori Lyceum aan de Helperbrink en bij OBS de Vuurtoren aan de Vaargeul.

Duurzaamheid

In 2019 hebben we een pilot uitgevoerd en een Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (DMOP) voor een school opgesteld en we willen dit in 2020 voor alle scholen gaan doen. Hierbij wordt gekeken naar alternatieven voor het opwekken van warmte, het toepassen van zonnepanelen en het toepassen van hogere isolatiewaarden van daken en gevels.

4.2 Inkoop

In 2019 had Openbaar Onderwijs Groningen een beïnvloedbaar inkoopvolume¹ van € 32.288.883,62 (2018: € 27.917.878,05). Van de beïnvloedbare inkopen werd in 2019 70% door 49 leveranciers (2,4%) gerealiseerd. In 2018 werd 70% van de beïnvloedbare omzet door 65 leveranciers (3,1%) gerealiseerd. In 2019 zijn er in totaal 2.069 leveranciers actief geweest bij Openbaar Onderwijs Groningen en zijn er 15.074 facturen ontvangen. Het aantal leveranciers is nagenoeg gelijk gebleven, maar het aantal facturen is toegenomen ten opzichte van 2018 (2.068 leveranciers en 14.681 facturen), daarbij is het beïnvloedbare inkoopvolume toegenomen. Vermelde bedragen zijn inclusief BTW.

Omschrijving	2018	2019
Beïnvloedbaar inkoopvolume	€ 27.917.878,05	€ 32.288.883,62
Aantal A-crediteuren ² (70%)	65	49
Percentage A-crediteuren (70%)	3,1%	2,4%
Totaal aantal leveranciers	2.068	2.069
Totaal aantal facturen	14.681	15.074

Europese aanbestedingen

In 2019 heeft Inkoop diverse aanbestedingen uitgevoerd voor het aangaan van verplichtingen. Dit varieert van enkelvoudige- en meervoudige onderhandse aanbestedingen onder het Europese drempelbedrag tot Europese

¹ Het beïnvloedbare inkoopvolume is het deel van de totale uitgaven dat door inkoop op basis van potentiële marktwerking beïnvloedbaar is. Voorbeelden van niet beïnvloedbare inkopen zijn o.a. heffingen door (overheids-) instanties, samenwerkingen met andere (onderwijs-)instellingen en lokale aangelegenheden.

² A-crediteuren zijn de crediteuren met het hoogste inkoopvolume welke samen 70% van het beïnvloedbaar inkoopvolume vormen.

aanbestedingen boven de Europese drempel. Onderstaande productgroepen zijn in 2019 Europees aanbesteed (gepubliceerd tot afgerond):

Contract	Bemiddelde waarde contractduur, circa	Maximale contractduur	Leverancier
Leermiddelen PO	€ 2.652.000,--*	4 jaar	Heutink
Voeding	€ 564.000,--*	4 jaar	Hanos
Audiovisuele middelen	€ 1.782.000,--*	6 jaar	A en C
Meubilair	€ 4.470.000,--*	10 jaar	Gispen

* De opgegeven bedragen zijn voor de gehele contractduur en betreffen een geschatte waarde. In verband met de vorm van de overeenkomst, raamovereenkomst, is het niet mogelijk om een exacte contractwaarde weer te geven.

4.3 Facilitaire zaken

Bestelmodule ProActive

In 2019 heeft de inrichting en implementatie van de bestelmodule binnen de ProActive software plaatsgevonden, waardoor het bestellen van goederen en diensten voor iedereen een geprofessionaliseerd proces is geworden. Met de digitale bestelmodule van ProActive is er grip gekomen op wie, waar, wat en hoe mag bestellen. Hiermee is duidelijkheid in het bestelproces ontstaan aan de bestelkant en aan de controlekant. Daarnaast is door de automatisering het aantal handmatige handelingen sterk verminderd en kan op termijn gekozen worden voor minder leveranciers. Alle bestellers van de scholen maken inmiddels gebruik van de bestelmodule. In 2020 zullen de bestellers verder ondersteund worden bij het gebruik van de module en bij de uitbreiding van het assortiment dat zij binnen de module bestellen. Het streven is dat in 2020 minimaal 80% van de totale materiële uitgaven via de bestelmodule van ProActive gaat.

Bovenschoolse veiligheid

In 2018 is er een Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) uitgevoerd bij alle scholen en het Ondersteuningsbureau. Binnen de scholen zijn preventiemedewerkers aangesteld die actiepunten uit de RI&E oppakken en een plan van aanpak opstellen. Uit de RI&E van de scholen zijn ook actiepunten gekomen die bovenschools opgepakt gaan worden vanuit de afdeling H&F. Hierbij valt o.a. te denken aan keuringen/inspecties, legionellapreventie en het verbeteren van de klimaatbeheersing. Van alle bovenschoolse actiepunten is een impactanalyse gemaakt en is in 2019 gestart met de risico's waarvan de impact het hoogst is. Tegelijkertijd is er een nauwe samenwerking opgezet tussen de preventiemedewerkers van de scholen en de werkgroep van de bovenschoolse veiligheidscoördinatoren.

Energieverbruik

Voor het verzorgen van de meetdiensten is een overeenkomst met Fudura afgesloten. Dit bedrijf is in 2018 gestart met het aanbrengen van telemetrie op de bestaande Groot Verbruik aansluitingen (Electra + Gas). Het project heeft in 2019 een vervolg gekregen en de verwachting is dat in 2020 stappen gemaakt kunnen worden op het gebied van energiebesparing tijdens en na schooltijd, gebruik van verwarming en het managen van de ventilatie in klaslokalen. Dit zijn zaken waar kritisch naar gekeken gaat worden zodra het dagelijks verbruik zichtbaar is.

4.4 ICT

In 2018 is begonnen met het aansluiten van de eerste 7 scholen op een nieuwe type internetverbinding op zowel de locaties zelf als op een nieuwe internetverbinding in het datacenter. In 2019 zijn alle overige scholen aangesloten op dit nieuwe type internetverbinding. Hiermee hebben wij afscheid kunnen nemen van het oude, instabiele en gefragmenteerde netwerk. Nu beschikken alle scholen over een schaalbare, stabiele en veilige internetverbinding die kan voorzien in de huidige en toekomstige bandbreedte behoefte. Telefonie heeft nu ook meer prioriteit gekregen op deze internetverbinding waardoor hiervoor de capaciteit ook is gewaarborgd.

In 2019 hebben wij een start gemaakt met de ontwikkeling van een projecten portfolio die ervoor gaat zorgen dat na uitvoering van deze projecten de basis van onze ICT Infrastructuur voldoende ruimte biedt aan de wensen en eisen die het onderwijs aan ICT stelt, zowel voor nu als voor de toekomst. In 2020 wordt gestart met de uitvoering van de eerste projecten.

5. Financiële positie

5.1 Financiële situatie 2019

Het College van bestuur van Openbaar Onderwijs Groningen stuurt in haar beleid op een financieel gezonde organisatie. Daarbij weegt het de belangen van leerlingen, ouders, docenten, personeel en het ministerie van OCW mee. Een goede scholing, rechtmatige en doelmatige besteding van middelen staat centraal. Om de (strategische) doelen van Openbaar Onderwijs Groningen te kunnen realiseren is een gezond financieel beleid op zowel de korte als de lange termijn gewenst en noodzakelijk.

Resultaat 2019

In de onderstaande tabel zijn de financiële resultaten voor 2019 weergegeven in relatie tot de begroting 2019 en de realisatie 2018.

Baten		2019	Begroot 2019	2018
		EUR	EUR	EUR
3.1	Rijksbijdragen	129.671	123.262	123.677
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	6.433	3.414	3.821
3.4	Baten werk in opdracht van derden	43	149	97
3.5	Overige baten	4.346	5.503	4.027
Totaal baten		140.493	132.328	131.622
Lasten		2019	Begroot 2019	2018
		EUR	EUR	EUR
4.1	Personeelslasten	107.505	107.325	105.122
4.2	Afschrijvingen	6.051	6.416	5.794
4.3	Huisvestingslasten	10.883	8.620	8.865
4.4	Overige lasten	11.080	10.467	10.761
Totaal lasten		135.519	132.828	130.542
Saldo baten en lasten		4.974	-500	1.080
6 Financiële baten en lasten		0	0	0
Resultaat		4.974	-500	1.080
Totaal resultaat		4.974	-500	1.080

Analyse resultaat ten opzichte van de begroting

Het resultaat van € 5,0 miljoen over 2019 wordt voor € 3,3 miljoen veroorzaakt door enkele bijzondere posten:

(x €1.000)

Overschot loonruimte PO	€ 833
Extra bekostiging convenant PO	€ 727
Overschot loonruimte VO	€ 470
Extra bekostiging convenant VO	€ 1.300
	€ 3.330

De extra bekostiging PO en VO is de bijdrage die Openbaar Onderwijs Groningen heeft ontvangen uit de 150 miljoen die is genoemd in het in november afgesloten "Convenant extra geld voor werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel in het funderend onderwijs 2020-2021".

Het overschot op de loonruimte is het deel van de indexering van de Rijksbekostiging dat nog niet is ingezet. De oorzaak hiervan is het uitblijven van een nieuwe cao in beide sectoren. Voor het PO geldt dat de nieuwe cao begin 2020 alsnog is vastgesteld. Voor het VO geldt dat wij verwachten dat de resterende loonruimte (0,8%) zal worden ingezet voor een eenmalige uitkering in een nog overeen te komen CAO.

Vanuit deze gelden zijn bestemmingsreserves gevormd, die beschikbaar gesteld worden voor dekking van de daarmee samenhangende uitgaven in 2020.

Het reguliere resultaat is € 1,6 miljoen, en dit is € 2,1 miljoen meer dan begroot. De belangrijkste verklaringen hiervoor zijn:

410	Verschil tussen aanvullende baten en bijbehorende aanvullende (personele) lasten
891	Lagere afschrijvingslasten/ Vertraging in projecten ICT
336	teruggave BTW
90	NAM
255	ESF-gelden eerdere jaren
<u>162</u>	impulsmiddelen gemeente
2.144	

De Rijksbijdragen zijn € 6,4 miljoen hoger dan begroot. Hiervan wordt € 2,0 miljoen veroorzaakt door de eind 2019 uitgekeerde convenantgelden. Een ander deel (€ 2,3 miljoen) wordt veroorzaakt door indexering van de Rijksbekostiging. De overige € 2,1 miljoen verschil kan worden verklaard door aanvullende, niet of lager begrote subsidies vanuit het Rijk en de Samenwerkingsverbanden, onder andere voor lente- en zomerscholen, curriculum en groeibekostiging.

De overige overheidsbijdragen zijn € 3,0 miljoen hoger dan begroot, hiervan kan € 2,7 miljoen worden verklaard door hogere vergoedingen van gemeente Groningen voor het huisvestingsprogramma. Hier staan ook lasten tegenover.

De personele lasten liggen in lijn met de begroting. De cao-effecten waren hier reeds in meegenomen. De afschrijvingslasten zijn € 0,4 miljoen lager dan begroot door het achterblijven van investeringen. De stijging van de huisvestingslasten wordt vooral veroorzaakt door de hogere programmalasten van de gemeente (hier staan ook hogere baten tegenover). De overige lasten zijn vooral hoger door niet begrote activiteiten (waar ook baten tegenover staan).

Vergelijking resultaat met het resultaat 2018

De Rijksbijdragen zijn € 6,0 miljoen hoger dan in 2018. Hiervan wordt € 2,0 miljoen veroorzaakt door de eind 2019 uitgekeerde convenantgelden. Het restant (€ 4,0 miljoen) wordt veroorzaakt door indexering van de Rijksbekostiging en aanvullende subsidies. De overige overheidsbijdragen zijn 2,6 miljoen hoger dan in 2018, vooral als gevolg van de hogere vergoedingen van gemeente Groningen voor het huisvestingsprogramma.

De loonkosten zijn € 2,4 miljoen hoger door cao-effecten. Een deel van de loonruimte is in 2019 niet besteed door het uitblijven van nieuwe cao's: het effect hiervan is € 1,0 miljoen, dit is opgenomen onder de bijzondere posten (zie hierboven).

De afschrijvingslasten zijn € 0,2 miljoen lager dan in 2018 door het achterblijven van investeringen. De stijging van de huisvestingslasten wordt vooral veroorzaakt door de hogere programmalasten van de gemeente (hier staan ook hogere baten tegenover). De overige lasten zijn vooral hoger door het ineens afschrijven van gesubsidieerde investeringen (0,3 miljoen) en reguliere indexeringen.

Balans 31-12-2019

De balans ziet er op 31 december 2019 als volgt uit.

1 Activa		31-12-2019	31-12-2018
		EUR	EUR
Vaste activa			
1.1.2	Materiële vaste activa	34.157	32.307
	Totaal vaste activa	<u>34.157</u>	<u>32.307</u>
Vlottende activa			
1.2.2	Vorderingen	10.028	7.215
1.2.4	Liquide middelen	13.466	11.621
	Totaal vlottende activa	<u>23.494</u>	<u>18.836</u>
	Totaal activa	<u>57.651</u>	<u>51.143</u>
2 Passiva			
		31-12-2019	31-12-2018
		EUR	EUR
2.1	Eigen vermogen	35.304	30.330
2.2	Voorzieningen	5.124	4.572
2.4	Kortlopende schulden	17.223	16.241
	Totaal passiva	<u>57.651</u>	<u>51.143</u>

De belangrijkste ontwikkelingen ten aanzien van balansposten zijn:

- Materiële vaste activa: nemen toe door gedane investeringen (7,6 miljoen) en af door de reguliere afschrijvingen (5,5 miljoen). Er was een toename van het saldo verwacht doordat de investeringen langzaam ontwikkelen richting ideaalcomplex. Door uitstel van investeringen is de toename echter minder groot dan gepland;
- Kortlopende vorderingen: deze zijn fors hoger door de vordering op de gemeente Groningen uit hoofde van programmalasten huisvesting;
- Liquide middelen: de stand is €1,8 miljoen hoger dan in 2018 door het positieve resultaat over 2019. Daar tegenover staat echter een toename van het werkkapitaal (zie kortlopende vorderingen)
- Eigen vermogen: het totale eigen vermogen neemt toe door het positieve resultaat in 2019. Door het bestuur is een deel van de reserves geoormerkt voor specifieke bestedingsdoelen. De algemene reserve neemt daardoor per saldo iets af, maar is nog wel ruim voldoende om te kunnen voldoen aan de normen voor het weerstandsvermogen;
- Voorzieningen: deze nemen vooral toe door het sparen van verlofsaldi en het pers saldo verhogen van de voorzieningen voor knelpunten, wachtgeld en langdurig zieken;
- Kortlopende schulden: deze nemen toe door een hoger crediteurensaldo en een hogere schuld aan gemeenten. Dit is vooral het gevolg van timing van betalingen rond jaareinde.

Allocatie middelen binnen het bestuur

Alle Rijksmiddelen worden in eerste instantie aan de scholen gealloceerd, volgens een interne rekenwijze die is gebaseerd op de werkwijze van het ministerie van OC&W, met dien verstande dat voor het gehele boekjaar voor alle sectoren wordt uitgegaan van de leerlingenaantallen van 1 oktober voorafgaande aan het boekjaar (voor 2019 dus 1 oktober 2018). Enkele specifieke subsidies, zoals de prestatiebox en middelen vanuit het samenwerkingsverband, vormen een uitzondering, deze worden bovenschools opgepakt en vanuit daar besteed en verdeeld over de scholen al naar gelang de inzet.

In 2019 zijn de Rijksmiddelen als volgt verdeeld (x € 1.000):

verdeeld over de scholen

VO-scholen	60.241	
PO/SO-scholen	45.935	
Overig	21	
Niet verdeeld	<u>3.320</u>	aanvullende middelen 2019, worden besteed in 2020
	109.517	

De overige subsidies OC&W en alle overige baten komen toe aan de scholen waar de baten betrekking op hebben. Enkele subsidies, waaronder die voor onderwijsachterstandenbeleid, worden middels een eigen verdeelsleutel over de scholen verdeeld.

Vanuit de baten van de scholen wordt een deel afgedragen voor centrale kosten.

Dit zijn enerzijds de kosten van het College van Bestuur en het ondersteuningsbureau, en anderzijds kosten ten behoeve van de scholen die centraal worden opgepakt, zoals ICT en huisvesting.

Deze afdrachten waren in 2019 (x € 1.000):

Afdrachten voor het bestuurlijk apparaat:

College van Bestuur	5.937
Ondersteuningsbureau	<u>1.127</u>
	7.064

afdrachten voor gezamenlijke uitgaven:

ICT	1.980
huisvesting	3.741
onderwijs en kwaliteit	466
HR-beleid	<u>1.617</u>
	7.804

De verdeelsleutels van de verschillende budgetten zijn, afhankelijk van het soort budget, gebaseerd op de verhouding van de personele en/of materiële bekostiging van de scholen binnen een sector.

Bovenstaande werkwijze is tot stand gekomen middels een besluit van het College van Bestuur, welke jaarlijks wordt geactualiseerd in de Kaderbrief behorend bij het begrotingsjaar.

Ontwikkelingen

Eigen vermogen

De financiële positie van Openbaar Onderwijs Groningen is in 2019 verder verbeterd. Het jaar is afgesloten met een positief resultaat van € 5,0 miljoen. Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2019 € 35,3 miljoen. Een deel van het eigen vermogen betreft een bestemmingsreserve voor uitgaven met betrekking tot de nieuwe cao PO en incidentele bestedingen in het VO, waarvoor de middelen reeds in 2019 zijn ontvangen en de uitgaven in 2020 plaats zullen vinden.

De volgende bestemmingsreserves zijn gevormd:

	Stand per 1-1-2019	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
	EUR	EUR	EUR	EUR
Bestemmingsreserve cao PO		1.550		1.550
Bestemmingsreserve cao VO		470		470
Bestemmingsreserve convenant VO		1.300		1.300
Bestemmingsreserve strategisch beleid			2.000	2.000
Bestemmingsreserve budgetoverheveling		887		887
<u>Bestemmingsreserves publiek</u>	-	4.207	2.000	6.207

Ontwikkeling van de baten

Zoals reeds genoemd wordt het resultaat 2019 met name beïnvloed door extra baten vanuit het ministerie waar nog geen lasten tegenover staan. Een deel van deze middelen is incidenteel.

Investerings

In 2019 zijn diverse bouwprojecten afgerond.

De investeringen in 2019 hebben met name betrekking op huisvesting.

Voor de toekomst worden met name investeringen verwacht in huisvesting en ICT.

Medio 2020 zal de nieuwbouw van de Borgmanschool in het Ebbingekwartier worden opgeleverd.

In 2020 zal worden gestart met de bouw van een nieuwe schoollocatie in het Oosterpark en tijdelijke huisvesting voor een nieuwe school in Meerstad. Op termijn zal er geïnvesteerd worden in permanente huisvesting.

Voor de investeringen in huisvesting wordt budget beschikbaar gesteld door de gemeente.

Financiering

Openbaar Onderwijs Groningen heeft een rekening-courant krediet bij de ABN AMRO- bank, met een kredietfaciliteit welke voldoende mogelijkheden biedt om aan haar kort- en langlopende verplichtingen te voldoen. Het saldo liquide middelen is stabiel, de verwachting is dat er in de nabije toekomst geen behoefte is aan (langlopende) externe financiering.

Interne ontwikkelingen

Met ingang van 1 augustus 2020 zal de locatie Zuidlaren van het Harens Lyceum worden gesloten. Het leerlingenaantal liep hier zodanig terug dat hiertoe is besloten. De zittende leerlingen kunnen hun schoolloopbaan afmaken op andere locaties van het Zernike College. Per 1 augustus 2020 zal basisschool De Groene Wei in Meerstad worden geopend.

Personele bezetting

Het gemiddelde aantal fte over 2019 bedraagt 1490 fte. In 2018 was dit 1473 fte.

Het aantal fte's is gestegen, onder andere door het inzetten van werkdrukmiddelen.

Kengetallen

Solvabiliteit

Dit kengetal geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen en verschaft daarmee inzicht in:

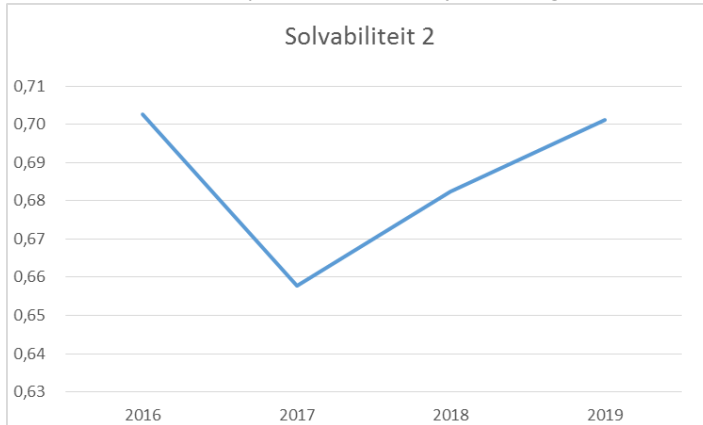
- de mate waarin de bezittingen (op de activazijde van de balans) zijn gefinancierd met eigen vermogen (incl. voorzieningen);
- de mate waarin Openbaar Onderwijs Groningen in staat is om op langere termijn aan haar financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

De onderwijsinspectie hanteert een ondergrens van 0,30.

De solvabiliteit wordt als volgt berekend:

$$\text{Solvabiliteit (2)} = (\text{Eigen vermogen} + \text{voorzieningen}) / \text{Balanstotaal}$$

De solvabiliteit van Openbaar Onderwijs Groningen ontwikkelt zich als volgt:

Liquiditeit

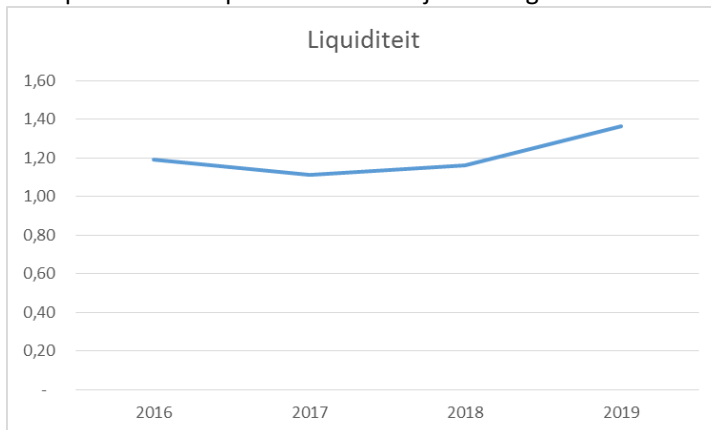
Dit kengetal geeft aan in hoeverre Openbaar Onderwijs Groningen in staat is om op korte termijn aan haar verplichtingen te kunnen voldoen (betaling van alle kortlopende schulden).

De onderwijsinspectie hanteert een ondergrens van 0,75. Openbaar Onderwijs Groningen hanteert een ondergrens van 1,0.

De liquiditeit wordt als volgt berekend:

$$\text{Vlottende activa} / \text{Kortlopende schulden}$$

De liquiditeit van Openbaar Onderwijs Groningen ontwikkelt zich als volgt:

De liquiditeit voldoet aan de norm.

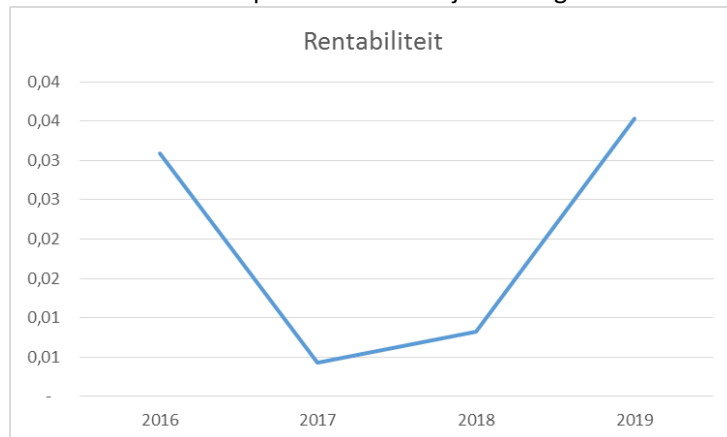
Rentabiliteit

Dit kengetal geeft aan wat het resultaat is in vergelijking met de totale baten.

De rentabiliteit wordt als volgt berekend:

$$\text{Resultaat} / \text{totale baten (incl. financiële baten)} * 100\%$$

De rentabiliteit van Openbaar Onderwijs Groningen ontwikkelt zich als volgt:

Weerstandvermogen

Het weerstandsvermogen (EV) kent het volgende verloop:

Het weerstandsvermogen geeft de verhouding aan tussen het Eigen Vermogen en de totale baten (definitie Commissie Don). Het ministerie geeft aan dat een weerstandsvermogen tussen de 10% (grote besturen) en 40% (kleine besturen) wenselijk is. Het totale weerstandsvermogen van Openbaar Onderwijs Groningen voldoet aan de norm ultimo 2019.

Openbaar Onderwijs Groningen heeft het weerstandsvermogen onderverdeeld in de bufferfunctie (voor het opvangen van onvoorziene, niet verzekerbare financiële risico's) en de financieringsfunctie (om de materiële vaste activa in stand te kunnen houden).

De inspectie van het Onderwijs gaat uit van een bufferfunctie tussen de 5 en 10 % van de totale omzet afhankelijk van het risicoprofiel. In 2018 heeft Openbaar Onderwijs Groningen een ondergrens voor de bufferfunctie vastgesteld op 7%. Ultimo 2019 ligt de bufferfunctie boven deze norm.

Voor de financieringsfunctie is intern de norm gesteld op 55% van de vervangingswaarde van de materiële vaste activa.

Het College van Bestuur heeft besloten, in relatie tot het strategisch beleidsplan, voor de jaren 2020 t/m 2023 gemiddeld € 0,5 miljoen per jaar uit het weerstandsvermogen te onttrekken, zodat er extra financiële ruimte ontstaat om aan additionele (niet structurele) inzet van mensen en middelen te kunnen besteden. Jaarlijks vindt herijking plaats in hoeverre dit verantwoord is in relatie tot de normwaarde van het weerstandsvermogen.

Treasury beleid (beleggen en belenen)

Het beleid ten aanzien van beleggen en belenen van Openbaar Onderwijs Groningen is vastgelegd in het treasurystatuut. Het treasurybeleid voldoet aan de regels zoals deze zijn gesteld in de regeling Beleggen, lenen en derivaten 2016. De uitgangspunten zijn dat alle transacties gericht zijn op continuïteit van de instelling en het aantrekken en uitzetten van middelen bij betrouwbare partners.

In 2017 is het treasurystatuut herijkt en vastgesteld door de Raad van Toezicht. In het treasury statuut wordt de interne beheersing van financieringen en geldstromen beschreven. We maken binnen Openbaar Onderwijs Groningen geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Binnen Openbaar Onderwijs Groningen is nauwelijks sprake van prijs-, krediet-, liquiditeits- en/of kasstroomrisico's. We verminderen het liquiditeitsrisico door een tijdige facturering en eerdere ontvangsten van voorschotten bij projecten waarop uitbetaling pas op een later tijdstip plaatsvindt. Maandelijks wordt een liquiditeitsrapportage opgesteld waarin de voortgang ten opzichte van de liquiditeitsbegroting wordt weergegeven.

Het treasuryplan maakt onderdeel uit van de begroting. In het plan zijn onderstaande onderdelen conform het treasurystatuut nader uitgewerkt:

- Liquiditeitenplanning (korte en middellange termijn);
- Rentervisie banken;
- Renterisico;
- Beschikbaarheid (korte en langere termijn);
- Geld- en kapitaalmarktpartijen.

In 2019 zijn overschotten op liquide middelen aangehouden in rekening courant bij het Ministerie van Financiën (schatkistbankieren). Beleggen in aandelen is niet toegestaan binnen Openbaar Onderwijs Groningen en Openbaar Onderwijs Groningen investeert niet in private activiteiten.

Openbaar Onderwijs Groningen heeft een rekeningcourant faciliteit bij het Ministerie van Financiën (schatkistbankieren). In 2019 is hier geen gebruik van gemaakt, ook heeft Openbaar Onderwijs Groningen geen andere vormen van financiering gehad.

Binnen Openbaar Onderwijs Groningen is sprake van beleggen en belenen van publiek geld. Beleningen bestaan uit direct opeisbare tegoeden ter hoogte van € 13,5 miljoen ultimo 2019. Ultimo 2018 was dit tegoed € 11,6 miljoen. De liquiditeit ultimo 2019 bedraagt 1,36 ten opzichte van 1,16 ultimo 2018. De interne norm is 1.

5.2 Continuïteitsparagraaf

Kengetallen

Leerlingaantallen

Onderstaand zijn de huidige leerlingenaantallen vermeld, alsmede de prognose voor de komende jaren zoals opgenomen in de meerjarenbegroting 2020-2024.

	1-10-2019	progn. 1-10-2020	progn. 1-10-2021	progn. 1-10-2022	progn. 1-10-2023
totaal leerlingen BAO incl. SBO	6.693	6.855	7.049	7.281	7.414
totaal leerlingen SO	456	449	449	449	449
totaal leerlingen VO	8.422	8.249	8.283	8.321	8.321
totaal aantal leerlingen	15.571	15.553	15.781	16.051	16.184
mutatie tov vorig jaar	-213	-18	228	270	133
Procentueel	-1,3%	-0,1%	1,5%	1,7%	0,8%

De prognoses zijn door de scholen bepaald, deels gevoed door prognoses van het bureau PVG, welke door DUO wordt erkend als betrouwbare gegevensbron.

De ontwikkelingen in leerlingenaantallen laten in de meerjarenprognose een lichte stijging zien. Deze stijging wordt veroorzaakt door de geprognostiseerde komst van een nieuwe vestiging in Meerstad per 1 augustus 2020, welke start met 150 leerlingen en in 3 jaar doorgroeit naar 450 leerlingen. Dit betreft een inschatting. In 2019 heeft het bureau PVG voor ons een onderzoek uitgevoerd naar de demografische ontwikkelingen en een vernieuwde prognose opgesteld. Deze zal worden meegenomen in de meerjarenbegroting 2021-2025.

Personele bezetting

In 2019 was de gemiddelde bezetting 1490 fte. Onderstaand is de verwachte ontwikkeling van de personele bezetting weergegeven, zoals is af te leiden uit de meerjarenbegroting 2020-2024.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
- Bestuur / Management	60	63	63	63	63	63
- Personeel primair proces / docerend Personeel	1.112	1.097	1.102	1.118	1.137	1.147
- Ondersteunend personeel / overige medewerkers	318	320	322	322	323	323
	1.490	1.480	1.487	1.503	1.524	1.533

Het personeelsbestand groeit gestaag in lijn met de leerlingprognoses.

Meerjarenbegroting 2020 tot en met 2024

Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting van de stichting laat voor de komende jaren het volgende beeld zien:

Baten en lasten (x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024
1. Rijksbijdragen OCW	124.734	127.202	131.003	135.243	137.271
2. Overige overheidsbijdragen	3.657	3.729	3.841	3.965	4.025
4. Baten werk derden	60	61	62	63	64
5. Overige baten	5.572	5.682	5.852	6.041	6.132
Totaal baten	€ 134.023	€ 136.674	€ 140.758	€ 145.312	€ 147.492
1. Personele lasten	110.548	112.735	116.104	119.862	121.660
2. Afschrijvingen	6.271	6.365	6.555	6.767	6.869
3. Huisvestingslasten	8.594	8.764	9.026	9.318	9.458
4. Overige lasten	10.497	9.143	9.405	9.698	9.505
Totaal lasten	135.910	137.007	141.090	145.645	147.492
Saldo baten en lasten	-1.887	-333	-332	-333	-
Dekking uit reserves					
Strategisch beleidsplan	1.000	333	333	333	-
Overheveling budgetten	887	-	-	-	-
	1.887	333	333	333	-
Resultaat na dekking reserves	-	-	1	-	-
Eigen vermogen ultimo boekjaar	2020	2021	2022	2023	2024
Algemene reserve	29.150	29.150	29.150	29.150	29.150
Financieringsfunctie	18.332	18.515	18.700	18.887	19.076
Bufferfunctie	10.819	10.635	10.450	10.263	10.074
% bufferfunctie	8,07%	7,78%	7,42%	7,06%	6,83%

De meerjarenbegroting is gebaseerd op een meerjaren leerlingprognose waarin rekening is gehouden met verwachte groei, krimp, vorming en opheffing van scholen of locaties.

In bovenstaande meerjarenbegroting zijn de verwachte kosten meegenomen die voortvloeien uit het nieuwe strategisch beleidsplan 2019-2024. In de komende jaren worden de onderwerpen uit het plan verder uitgewerkt en uitgevoerd.

Daarnaast zijn de meerjarenplannen op het gebied van huisvesting verwerkt en zijn ook de afschrijvingen doorgerekend aan de hand van de meerjareninvesteringsbegroting.

De meerjarenbegroting gaat uit van duurzaam financieel evenwicht. Na de bestedingen uit reserves in de komende jaren daalt het weerstandsvermogen eind 2024 iets onder de norm van 7%, rekening houdend met groei van de scholen en dus de omzet en prijsstijgingen. Dit betekent dat vanaf 2024 een positief resultaat moet worden begroot en worden toegevoegd aan de algemene reserve om deze op peil te houden.

Meerjarenbalans

Balans per ultimo (x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024
Materiële vaste activa	31.531	32.306	32.976	33.321	33.565
Vorderingen	8.120	8.242	8.365	8.491	8.618
Liquide middelen	10.475	9.533	8.698	8.191	8.120
Totaal activa	50.126	50.081	50.039	50.003	50.304
Algemene reserve	29.150	29.150	29.150	29.150	29.150
Bestemmingsreserves	1.000	667	334	0	0
Voorzieningen	3.553	3.606	3.660	3.715	3.770
Kortlopende schulden	16.423	16.658	16.895	17.138	17.384
	50.126	50.081	50.039	50.003	50.304

Het saldo aan materiële vaste activa zal de komende jaren stijgen als gevolg van de hogere investeringen, vooral in ICT en meerjarig onderhoud gebouwen.

De liquide middelen laten een daling zien als gevolg van de hogere investeringen en door inzet van incidentele middelen uit reserves voor het strategisch beleidsplan.

Het Eigen Vermogen daalt met de inzet van middelen voor het strategisch beleidsplan.

Verwachte mutaties in reserves en voorzieningen

De meerjarenbegroting is sluitend, met uitzondering van de bestedingen vanuit het Strategisch Beleidsplan. Voor deze bestedingen is een bestemmingsreserve gevormd van € 2,0 miljoen welke in de komende vier jaren zal worden ingezet. De meerjarenbalans laat in lijn hiermee zien dat de algemene reserve gelijk blijft en de bestemmingsreserve in de komende jaren terugloopt als gevolg van inzet van deze middelen.

In de begroting 2020 is geen rekening gehouden met de eenmalige uitkeringen die zullen gaan plaatsvinden in 2020 als gevolg van nieuwe cao-maatregelen. De bekostiging hiervoor is in 2019 ontvangen. Hiervoor zijn ultimo 2019 bestemmingsreserves gevormd. Bij de uitkering in 2020 zal aan deze reserves worden onttrokken waardoor zij ultimo 2020 nihil zullen zijn.

Ten aanzien van de voorzieningen is de verwachting dat deze iets zullen stijgen, met name als gevolg van indexatie. De voorziening verlofsparen en sabbatical leave zal stijgen als gevolg van nieuwe gespaarde uren en weinig tot geen opname, in lijn met ervaringen uit het verleden. De jubileumvoorziening zal nagenoeg gelijk blijven door de natuurlijke bewegingen van het personeelsbestand.

De voorziening werkloosheidsuitkeringen zal dalen vanwege het beëindigen van enkele langlopende omvangrijke gevallen. Verder verwachten wij gezien de huidige markt dat de meeste van onze wachtgelders op korte termijn weer een baan vinden en dat de voorziening daarmee kan dalen.

De voorziening sociaal beleid is in 2019 gestegen door extra dotaties voor verhoogde transitievergoedingen als gevolg van de invoering van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA). De verwachting is dat deze langzaam daalt als gevolg van oplossen van huidige gevallen en minder aanwas van nieuwe gevallen.

De verwachting ten aanzien van de voorziening langdurig zieken is dat deze op niveau blijft en mogelijk licht daalt. Het ziekteverzuim wordt steeds nauwkeuriger gemonitord en maatregelen worden vaker en adequater toegepast.

Meerjareninvesteringsbegroting

x € 1.000	2020	2021	2022	2023	2024
Leermiddelen PO	408	408	408	408	408
Leermiddelen VO	817	817	817	817	817
ICT	2.046	2.046	2.131	2.119	2.119
Inventaris en apparatuur	227	227	227	227	227
Meubilair en inrichting	1.249	999	999	999	999
Huisvesting	2.643	2.643	2.643	2.643	2.643
TOTAAL	7.390	7.140	7.225	7.213	7.213

In de meerjareninvesteringsbegroting is te zien dat de komende jaren fors wordt geïnvesteerd in huisvesting en ICT. De investeringen voor huisvesting zijn opgenomen in het Meerjarenonderhoudsplan huisvesting. De komende jaren zal een aantal scholen nieuwbouw krijgen, voor deze scholen is rekening gehouden met een extra investeringslast ten behoeve van de inrichting.

Belangrijke ontwikkelingen

Rijksbekostiging

In 2019 heeft het ministerie van OCW de schoolbesturen in de sectoren PO en VO een eenmalige uitkering toegekend ter dekking van extra uitgaven welke pas in 2020 zullen worden gedaan. Deze middelen zijn via de resultaatverdeling apart gezet in een bestemmingsreserve, waaruit in de resultaatverdeling van 2020 zal worden onttrokken.

Jaarlijks wordt de personele rijksbekostiging geïndexeerd met de referentieruimte. Deze referentieruimte wordt gebaseerd op de ontwikkelingen in de markt in brede zin.

De verwachting is dat de personele rijksbekostiging de komende jaren zal stijgen als gevolg van deze indexatie. Daarnaast verwacht Openbaar Onderwijs Groningen tevens een stijgend leerlingenaantal, wat ook een positief effect heeft op de bekostiging.

Ten aanzien van de materiële rijksbekostiging wordt in de meerjarenbegroting uitgegaan van een gelijkblijvend niveau.

Ten aanzien van de overige rijkssubsidies kan een stabiel verloop worden verwacht. De subsidie voor onderwijsachterstandenbeleid PO zal de komende jaren dalen als gevolg van gewijzigd beleid. In vier jaar wordt de subsidie met ca. € 150 duizend afgebouwd. Daarentegen kan ten aanzien van de werkdrukmiddelen PO, de prestatieboxen PO en VO en de middelen vanuit de samenwerkingsverbanden een stijging worden verwacht.

CAO

Voor het PO gaat per 1 januari 2020 een nieuwe cao in. Een deel van de middelen ter dekking hiervan zijn al in 2019 verkregen. Daarnaast neemt de cao een voorschot van 2,2% op de referentieruimte 2020, welke pas in het najaar van 2020 wordt bekendgemaakt.

De cao-onderhandelingen voor het VO zijn ultimo 2019 nog niet afgerond. Van de referentieruimte 2019 is nog circa 0,8% beschikbaar voor de cao-onderhandelingen. Verwacht wordt dat, in lijn met het PO, een voorschot wordt genomen op de referentieruimte 2020 van 2,2% en de cao met ca. 3% wordt geïndexeerd. Tevens wordt er een nabetaling verwacht waarvoor de middelen al in 2019 verkregen zijn.

Uitgangspunt van de meerjarenbegroting is dat de ontwikkeling van de bekostiging en de loonkosten gelijke tred houden. De indexatie van de bekostiging vormt, na aftrek van overige ontwikkelingen in de loonkosten zoals premiestijgingen, de basis voor de cao-onderhandelingen.

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een lichte indexatie van zowel de personele bekostiging als de personele lasten. De daadwerkelijke indexatie is voor 2020 al hoger dan begroot en de ervaring leert dat dit ook in de komende jaren zo zal zijn. Het netto-effect hiervan is verwaarloosbaar.

Huisvesting

Alle schoolpanden zijn economisch eigendom van de gemeente. Openbaar Onderwijs Groningen is juridisch eigenaar en handelt als zodanig. Dit zal in de nabije toekomst niet wijzigen.

Openbaar Onderwijs Groningen huurt het pand waar het ondersteuningsbureau gevestigd is, alsmede enkele tijdelijke huisvesting bij diverse scholen.

Het huurcontract van het ondersteuningsbureau is begin 2020 verlengd tot en met 31 december 2022. In de periode tot die datum zal een huisvestingsplan voor het ondersteuningsbureau worden uitgewerkt en een besluit worden genomen voor de huisvesting vanaf 2023.

Er lopen momenteel drie nieuwbouwprojecten die in de komende jaren voltooid zullen worden.

Medio 2020 zal het nieuwe IKC Borgman Ebbingekekwartier worden opgeleverd, waarna de locatie Jacobijnerstraat/Nieuwe Kijk in 't Jatstraat wordt gesloten.

In 2021 zal de Siebe Jan Boumaschool haar intrek nemen in een nieuw pand op de oude Treslinglocatie, waarna de locaties aan de Vinkenstraat en Oliemuldersweg opgeheven zullen worden.

Verder zal in 2020 tijdelijke huisvesting voor een nieuwe school in Meerstad worden gerealiseerd, welke in de toekomst zal worden vervangen door permanente huisvesting.

Overige investeringen en projecten

In de komende jaren zal fors worden geïnvesteerd in de ICT-infrastructuur en het op peil brengen van de ICT-hardware aan de hand van het nieuwe normenkader.

Contractactiviteiten

Openbaar Onderwijs Groningen ontplooit geen contractactiviteiten, noch zal dit in de nabije toekomst gaan doen.

Financieringsstructuur

Er zijn geen voornemens de huidige financieringsstructuur in de komende jaren te wijzigen.

Gevolgen Covid-19 crisis

Naast het feit dat de Covid-19 crisis van 2020 significante impact heeft op de bedrijfsvoering van Openbaar Onderwijs Groningen, zijn naar verwachting de financiële gevolgen beperkt. Het risico op verlies van inkomsten is zeer beperkt, aangezien de stichting voor meer dan 80% wordt gefinancierd met Rijksbijdragen welke normaal gecontinueerd worden.

Ook de baten vanuit de gemeenten blijven op niveau, de gemeente heeft schriftelijk laten weten dat het niet kunnen uitvoeren van de activiteiten geen gevolgen heeft voor de te vergoeden subsidie. Voor de overige opbrengstenstromen in de impact beperkt.

Wel zijn er extra lasten te verwachten als gevolg van het annuleren van reizen en activiteiten en het organiseren van thuiswerken en digitale communicatie. Een deel van de leerlingen loopt in deze periode leerachterstanden op. Er zal mogelijk in schooljaar 2020-2021 extra personele inzet nodig zijn om de achterstanden weg te werken. Verder zullen, wanneer het onderwijs op school weer is toegestaan maar onder bepaalde voorwaarden, maatregelen moeten worden getroffen, die extra formatie of materiële kosten (huur, schoonmaak, beschermingsmiddelen) met zich meebrengen.

Een andere kostenpost voor de toekomst komt mogelijk uit uitstel van verlof en opname van duurzame inzetbaarheid. De impact hiervan is nog niet bekend maar zal naar verwachting beheersbaar zijn. Overige consequenties van de crisis die kunnen voorkomen zijn vertragingen bij de levering van ICT-middelen of meubilair.

Al met al zijn er geen significante risico's voor de continuïteit van de stichting op korte en lange termijn. De buffers en de liquiditeit zijn ruim voldoende om incidentele kosten op te kunnen vangen. In het worst-case scenario lopen de extra kosten op tot ongeveer 0,5 miljoen in 2020. Gezien het karakter van de activiteiten is de impact op de langere termijn nihil. De rijksbijdragen en de belangrijkste overige baten (gemeente, kinderopvang) lopen gewoon door, net als de structurele formatie en de operationele kosten. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat de reserves en de liquiditeitspositie voldoende solide zijn om de activiteiten in de huidige omstandigheden te kunnen continueren.

Risicomanagement, intern beheersingssysteem en intern toezicht

Binnen Openbaar Onderwijs Groningen is risicomanagement onderdeel van de planning- en control cyclus. Het Openbaar Onderwijs Groningen heeft in 2018 als extra sturingsinstrument voor het management van de scholen een Management Informatie Systeem (MIS) geïmplementeerd voor het optimaliseren en beter beheersen van de planning en control cyclus binnen de stichting. Dit systeem is de basis voor de interne verantwoording. Het College van Bestuur stelt als verantwoordelijke van de stichting het strategisch beleid vast. Op basis van dit strategisch beleid is het interne planningsproces verder gedefinieerd.

De beleidsuitgangspunten vormen de basis voor de begroting en worden verwerkt in de individuele schoolbegrotingen. De realisatie ten opzichte van de begroting wordt per kwartaal gerapporteerd en besproken door de schoolleiders en het College van Bestuur. Voor de bovenschoolse budgetten vindt eenzelfde verantwoording plaats. Kernindicatoren per domein geven de doelstellingen en risico's weer. Voor de interne sturingsinformatie wordt het in 2018 geïmplementeerde managementinformatiesysteem (MIS) gebruikt. Aan de hand van dit MIS kunnen de budgethouders maandelijks de uitputting van hun budgetten en formatieruimte monitoren. Per kwartaal wordt het MIS gebruikt voor de hiervoor beschreven kwartaalgesprekken. Hierbij wordt ook een door de schoolleiders afgegeven prognose besproken. Het gebruik van het MIS en het proces van de kwartaalgesprekken is begin 2020 geëvalueerd. Aan de hand van deze evaluatie zal het MIS verder worden verbeterd, en worden voorzien van beter inzichtelijke dashboards met sturingsinformatie. Tevens zal de gesprekkencyclus verder worden gestructureerd.

Per kwartaal wordt een geconsolideerde rapportage opgesteld, waarin het College van Bestuur rapporteert aan de GMR'en en de Raad van Toezicht over inhoudelijke beleidsvoortgang, budgetuitputting en personele ontwikkelingen. In deze geconsolideerde rapportage is een risicoparagraaf opgenomen. In deze risicoparagraaf worden de financiële risico's benoemd.

De vastlegging van de financiële administratie vindt plaats in Afas. Voor de inkomende factuurstroom maken wij gebruik van ProActive. We digitaliseren alle facturen en bieden ze ter goedkeuring digitaal aan, aan de budgethouders. In 2019 is deze inkoopmodule operationeel geworden. Het gebruikt van de

verplichtingenadministratie neemt gaandeweg toe, waardoor beter inzicht ontstaat in de uitputting van budgetten en de aangegane verplichtingen. In de AO/IB zijn maatregelen opgenomen om de kwaliteit van de volledigheid van kosten en baten te borgen.

Het interne risicobeheersings- en controlesysteem en de planning- en controlcyclus zijn in 2019 verder verbeterd. Deze verbetering is erop gericht de kwaliteit van de cijfers in het MIS te verbeteren, en sneller afwijkingen te kunnen signaleren.

In 2019 zijn de budgetten op kalenderjaarbasis vastgesteld om aansluiting te vinden bij de financiële jaarverantwoording. Eind 2019 is de begroting 2020 vastgesteld. Volgens de besturingsfilosofie van Openbaar Onderwijs Groningen zijn de directeuren en rectoren integraal verantwoordelijk voor hun eigen school. Analoog hieraan geldt hetzelfde voor de bovenschoolse budgetten, waar deze verantwoordelijkheid ligt bij de hoofden van de sectoren en het management van het ondersteuningsbureau.

Eind 2015 is het inkoopbeleid geïmplementeerd. Dit beleid is in 2019 geactualiseerd op basis van het nieuwe strategische beleidsplan. Alle geplande uitgaven van € 5.000 en hoger waarvoor geen contract is afgesloten, dienen integraal beoordeeld te worden door de afdeling Inkoop. Ten behoeve van de rechtmatigheid van de besteding is de aanbestedingskalender voor de komende jaren vastgesteld.

In 2018 heeft een herijking plaatsgevonden van de omvang van het benodigde weerstandsvermogen. Daarvoor heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden, die periodiek wordt bijgewerkt. De omvang van de risico's en bijbehorende impact bepalen het benodigde weerstandsvermogen. Jaarlijks wordt de hoogte van het weerstandsvermogen getoetst in relatie tot de risico's en de vastgestelde normen.

Het College van Bestuur heeft een aantal keer per jaar overleg met de auditcommissie van de Raad van Toezicht en tijdens dit overleg worden de belangrijkste (financiële) ontwikkelingen besproken.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

De ICT-voorzieningen binnen Openbaar Onderwijs Groningen sluiten nog niet goed aan bij de vraag van de scholen. In 2019 is een volgende stap gemaakt met de investeringen in de netwerk infrastructuur. Alle scholen zijn nu aangesloten op een veilige, schaalbare en snellere internetverbinding. In 2020 en volgende jaren gaan wij door met investeren in de kwaliteit, effectiviteit en schaalbaarheid van de ICT infrastructuur zodat de basis van de ICT-voorzieningen weer op orde is.

De komende jaren zullen verschillende ICT projecten uitgevoerd moeten worden. Bij deze projecten is er een sterke afhankelijkheid van kennis, kunde en middelen bij zowel de eigen ICT afdeling als bij de leveranciers en partners. Deze afhankelijkheid heeft een impact op zowel de doorlooptijd als de (meerjaren) begrotingen.

In 2019 zijn stappen gezet in het vergroten van het inzicht in de ICT-exploitatielasten. Op basis van het goedgekeurde ICT normenkader wordt een vervangingsplan opgesteld op basis waarvan de afgeschreven ICT hardware in de scholen systematisch wordt vervangen. Dankzij dit project ontstaat meer inzicht en grip in de benodigde investeringen, de status en de beheerhistorie van de ICT middelen. De exploitatielasten voor afschrijvingen en beheer worden hierdoor beter voorspelbaar. Op basis van de technische ICT projecten voor 2020 en volgende jaren is een meerjarenbegroting opgesteld waarin de exploitatie effecten van deze projecten blijken.

Gedurende 2019 hebben de eerder geconstateerde risico's en onzekerheden zich niet voorgedaan, of hebben zij geen significante impact gehad op de instelling.

Bijlage 1: Gegevens over rechtspersoon en scholen

Gegevens over de rechtspersoon

Bestuur nummer	42510
Naam instelling	Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen
Adres	Leonard Springerlaan 39
Postadres	Postbus 744
Postcode / Plaats	9700 AS Groningen
Telefoon	050 – 321 0300
E-mail	info@o2g2.nl
Website	www.openbaaronderwijsgroningen.nl
Contactpersoon	Mw. P.A.W. (Paulien) Staal (controller)
Telefoon	050 321 0304
E-mail	p.a.w.staal@o2g2.nl

Openbaar Onderwijs Groep Groningen is sinds 2010 een zelfstandige stichting en bij het ministerie van OCW bekend onder instellingsnummer 42510. In 2019 maken in totaal 36 scholen onderdeel uit van de organisatie: 18 scholen voor Primair Onderwijs, 1 School voor Speciaal Basis Onderwijs, 3 scholen voor (Voortgezet) Speciaal Onderwijs en 14 Scholen voor Voortgezet Onderwijs.

Scholen en BRIN-nummers

De scholen zijn bij het ministerie van OCW bekend met de onderstaande Brinnummers.

Primair onderwijs

Het primair onderwijs van Openbaar Onderwijs Groningen wordt verzorgd door onderstaande 19 scholen:

Brinnummer	Naam
17EC	Basisschool De Beijumkorf
17MF	Montessori Basisschool De Boerhaaveschool
17JG	Basisschool De Borgmanschool
17CY	Basisschool Siebe Jan Boumaschool
17NI	Basisschool De Brederoschool
17RS	Basisschool De Driebond
30UY	Basisschool De Feniks
17NT	Basisschool Joseph Haydn
17BW	Dalton Basisschool Karrepad
30FZ	Basisschool De Meander
17DI	Basisschool Oosterhoogebrugschool
16UG	Basisschool De Pendinghe
30VA	Jenaplan Basisschool De Petteflet
17QQ	Basisschool De Ploeg
17SR	Dalton Basisschool De Starter
17AH	Basisschool De Sterrensteen
17FG	Jenaplan Basisschool De Swaistee
17EW	Basisschool De Vuurtoren
19VC	Speciaal Basisonderwijs De Bekenkamp

Speciaal onderwijs

Onder het primair onderwijs vallen ook de 3 speciaal onderwijs scholen van Openbaar Onderwijs Groningen:

Brinnummer	Naam
19 WD	Groninger Buitenschool
19 SO	W.A. van Lieflandschool
19 VO	Prins Johan Friso Mytyschool

Voortgezet onderwijs

De VO scholen zijn ingedeeld in 14 scholen:

Brinnummer	Naam
20BV00	Praedinius Gymnasium
20ER09	Montessori Vaklyceum
20ER00	Montessori Lyceum
20ER04	Harens Lyceum
13ZU00	Kamerlingh Onnes
13ZU02	Leon van Gelder
20EM04	Stadslyceum
20EM04	Werkman VMBO
20EM03	TTS (Top Sport Talentschool)
17SG00	Heyerdahl
13ZU03	Simon van Hasselt
	Rebound
	TTVO
20EM03	ISK (Internationale Schakel Klas)

Bijlage 2: Leerlingenaantallen

Het leerlingenaantal van Openbaar Onderwijs Groningen was op teldatum 1 oktober 2019 totaal 15.571 ingeschreven en bekostigde leerlingen. Een daling van ruim 300 leerlingen t.o.v. teldatum 1 oktober 2018.

In het primair onderwijs is er bij de twee grote besturen in de stad Groningen sprake van een lichte daling in vergelijking met 2018. We zien bij ons een krimp van 6.872 leerlingen in 2018 naar 6.693 leerlingen in 2019. Ons marktaandeel in de stad Groningen is ook licht gedaald van 54,13% naar 53,50%. De verwachting is dat wij vanaf 2020 weer licht gaan groeien door het in gebruik nemen van twee nieuwe binnenstadscholen (Borgman Ebbinghe en SJ Bouma/Treslinghuis locatie) en de school in de wijk Meerstad. Wel zijn er verschillen tussen de basisscholen merkbaar: waar de ene school groeit daar krimpt de andere school door bijvoorbeeld een vergrijzende wijk.

Primair Onderwijs	2018-2019	2019-2020
De Pendinghe	241	246
De Sterrensteen	267	245
Karrepad	543	498
SJ Bouma	117	122
Oosterhoogebrugschool	382	367
Beijumkorf	478	459
De Vuurtoren	214	238
Swoaistee	540	497
Borgmanschool	750	738
Boerhaave	289	254
Bredero	425	450
Joseph Haydn	618	643
De Ploeg	288	270
De Driebond	116	114
De Starter	382	361
SBO Dr Bekenkamp	221	217
Meander	366	380
De Feniks	287	267
De Petteflet	348	327
Totaal	6872	6693

Het speciaal onderwijs heeft een nagenoeg gelijk aantal leerlingen t.o.v. teldatum/ peildatum 1 oktober 2018, terwijl een aantal jaren geleden de verwachting was dat het speciaal onderwijs zou gaan krimpen in verband met de invoering van Passend Onderwijs.

Speciaal Onderwijs	2018-2019	2019-2020
WA van Liefland	208	197
Johan Friso Mytyl Haren	159	166
Johan Friso Mytyl Emmen	44	42
GBS	46	51
Totaal	457	456

In het voortgezet onderwijs is ook sprake van een daling. Deze daling komt vooral door terugloop van het aantal leerlingen op de locatie in Zuidlaren van het Harens Lyceum, waardoor deze locatie in augustus 2020

de deuren sluit. In 2018 was het totaal aantal leerlingen op de VO-scholen 8.503, in 2019 was dit 8.422 leerlingen: een daling van 81 leerlingen. Het marktaandeel van Openbaar Onderwijs Groningen in de gemeente Groningen bleef vrijwel gelijk op 51%. Wel zijn er verschillen per school: het vmbo bb en kb staat landelijk qua leerlingenaantal onder druk en dat is bij ons te zien bij onder meer het Werkman vmbo en het Montessori Vaklyceum.

In het voortgezet onderwijs hebben het Stadslyceum, Leon van Gelder, het Harens Lyceum en het Montessori Lyceum Groningen in de afgelopen jaren een toename in de leerlingenaantallen laten zien. Het Kamerlingh Onnes met een brede instroom van vmbo-tl groeit zelfs gestaag. De Simon van Hasselt (schakelschool) groeit ook van 105 leerlingen naar 124 leerlingen. De school heeft hier ook ruimte voor in het nieuwe gebouw. De Topsport Talentschool is met haar doelgroep stabiel.

De Internationale Schakelklas (ISK), een school voor leerlingen in de leeftijd van 12 tot ongeveer 18 jaar die de Nederlandse taal niet of nauwelijks beheersen, ziet het aantal leerlingen stabiliseren nu de vluchtelingenstromen niet meer zo enorm fluctueren.

Voortgezet Onderwijs	2018-2019	2019-2020
Kamerlingh Onnes	1022	1119
Leon van Gelder	645	656
Simon van Hasselt	105	124
Heyerdahlcollege	158	172
Praedinius Gymnasium	878	847
Stadslyceum	1487	1523
ISK	150	150
Topsport Talent School	341	336
Werkman VMBO	388	329
Montessori Lyceum	878	1136
Harens Lyceum Zuidlaren	212	82
Harens Lyceum Haren	1645*	1430**
Montessori Vaklyceum	594	518
Totaal	8503	8422

**met leerlingen Havo 5 en VWO 6 Montessori Lyceum*

*** zonder leerlingen Montessori Lyceum*

Bijlage 3: Kengetallen Personeel

Peildatum	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Aantal personen	1887	1864	1817	1831	1983
Bezetting (fte)	1490,3	1474,0	1444,2	1443,2	1501,4

		totaal	fulltime	parttime
Vrouw	Aantal personen	1280	296	984
	fte	967,5		
Man	Aantal personen	607	320	287
	fte	522,8		

Leeftijd cohort	totaal	0/19	20/24	25/29	30/34	35/39	40/44	45/49	50/54	55/59	60/64	65+
Aantal pers.	1887	0	98	206	197	222	235	217	214	243	230	30
fte	1490,3	0	75,9	161,2	151,8	168,7	179,6	171,5	167,1	199,5	191,2	23,8

Bijlage 4: Samenstelling en nevenfuncties College van Bestuur en Raad van Toezicht

College van Bestuur:

De heer T.M. Douma, voorzitter College van Bestuur:

- Voorzitter Curriculum.nu

De heer H.W.M. Jansen, interim-lid College van Bestuur (tot 15 juli 2019):

- Lid Raad van Commissarissen Supermarktfonds.nl
- Voorzitter Raad van Toezicht 113 Zelfmoordpreventie

Mevrouw A.L. Lukkes, lid College van Bestuur (vanaf 15 augustus 2019):

- Lid raad van toezicht Stichting Zorggroep Groningen
- Lid raad van toezicht Stichting Landschapsbeheer Drenthe

Raad van Toezicht:

De heer C.M. de Jong, voorzitter Raad van Toezicht:

- Directeur/eigenaar theFactorE
- Eigenaar holdingbedrijven Manco BV en Vidanti BV
- Mede-eigenaar The Firestarters BV
- Fondsmanager en mede-eigenaar G-Force Capital
- Mede-eigenaar Movitsport.com
- Voorzitter bestuur Ronald McDonaldhuis Groningen
- Lid comité van aanbeveling Realtime (studentenvereniging van de Hanze ICT-school)
- Lid Raad van Advies IT Academy

Mevrouw H. Donkervoort, vicevoorzitter Raad van Toezicht:

- Zelfstandig adviseur en interim-manager ID Management en Advies B.V.
- Lid Raad van Commissarissen N.V. Kabeltelevisie Noord-Oost Friesland
- Lid Raad van Commissarissen Lefier (1)
- Voorzitter Raad van Toezicht RIBW Groep Overijssel (2)
- Lid Raad van Commissarissen Wonen Noord West Friesland
- Lid Raad van Commissarissen Sportbedrijf De Fryske Marren
- Lid Raad van Toezicht KNSB
- Lid klachtencommissie goed bestuur MBO
- Lid beroepscommissie MBO-HBO

Mevrouw M. Storm:

- Informatiemanager Zorg UMCG (tot sep 2019)
- Managing Director Wenckebach Institute for Education and Training UMCG (vanaf sep 2019)

De heer S.Y. Leistra:

- Partner Boer & Croon
- Bestuurder/eigenaar Munka B.V.
- Bestuurslid Stichting Beringer Hazewinkel
- Bestuurslid Stichting Haydn Jeugd Strijkorkest
- Bestuurslid/penningmeester Stichting Museum Vosbergen Muziekinstrumenten
- Lid Raad van Toezicht Stichting Sense of Place
- Lid Raad van Toezicht Stichting Terschellings Oerol Festival
- Lid Rie fan Tafersjoch Stifting Fryske Akademy
- Bestuurslid Stichting Peter de Grote Festival

- Honorair Consul Hongarije

De heer R.J. Bosker:

- Hoogleraar Onderwijswetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen
- Voorzitter van de Adviesraad voor Primair & Voortgezet Onderwijs van het Cito
- Lid van de Raad van Toezicht Stichting Koninklijke Kentalis en Stichting Kentalis Zorg (1)
- Bestuurder Stichting Success for All Nederland

De heer K.A. Spijk:

- Bestuurder Kees Spijk Advies B.V.
- Bestuurder/penningmeester Stichting Exploitatierkening Lutherse Kerk (tot 1 oktober 2019)
- Bestuurder/penningmeester Stichting Exploitatierkening Nieuwe Kerk (tot 1 oktober 2019)
- Bestuurder/penningmeester Stichting Industrieel Ondernemen
- Bestuurder/penningmeester Stichting Maggie's Centers Nederland
- Bestuurder/penningmeester Stichting Martinikerk Groningen en Stichting Onderhoudsfonds Martinikerk (tot 1 oktober 2019)

Bij toezichthoudende functies die meetellen voor de wettelijke bepaling rond het maximum aantal commissariaten is een cijfer toegevoegd. Een 1 waar het gaat om een lidmaatschap en een 2 daar waar het gaat om een positie als voorzitter. Geen van de leden komt boven het maximum van 5 punten.

Bijlage 5: Rooster van Aftreden Raad van Toezicht

Rooster van aftreden per 31 december 2019

Naam	Functie	Commissie	Benoeming op voordracht van			Benoemd per	(Her)benoemd tot	Herbenoembaar
			B&W (3)	Ouders GMR (3)	GMR (1)			
R. Bosker	Lid	Commissie Kwaliteit	X			1-1-'18		Ja
I. Donkervoort	Vice Vz	Auditcommissie	X			1-10-'15	31-9-'23	nee
vacature	Lid	Commissie Kwaliteit		X		-		Ja
M. Storm	Lid	Commissie Kwaliteit			X	1-1-'17		ja
M. de Jong	Vz	Remuneratiecommissie			X	1-1-'17		ja
S. Leistra	Lid	Remuneratiecommissie		X		1-1-'18		Ja
K. Spijk	Lid	Auditcommissie	X			1-1-'18		Ja

Openbaar Onderwijs Groningen heeft een Raad van Toezicht van zeven leden die allen worden benoemd door de gemeenteraad van de gemeente Groningen. Drie leden daarvan worden benoemd op bindende voordracht van de oudergeledingen van de twee Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraden (GMR-en) en één lid wordt benoemd op bindende voordracht van de GMR-en. De drie overige leden worden benoemd op voordracht van het college van burgemeester en wethouders. Leden van de raad worden benoemd voor een periode van vier jaar met de mogelijkheid tot herbenoeming voor een volgende periode van vier jaar.

Op 29 januari 2020 heeft de gemeenteraad van de gemeente Groningen besloten tot herbenoeming (2e en laatste termijn) van mevrouw Donkervoort als lid van de Raad van Toezicht per 1 oktober 2019. In 2019 is ook de procedure voor de invulling van de vacature in gang gezet. Naar verwachting wordt deze positie medio 2020 ingevuld.

Deel 2: Jaarrekening 2019

Model A: Balans (x € 1.000) na resultaatbestemming

1 Activa		31-12-2019	31-12-2018
		EUR	EUR
Vaste activa			
1.1.2	Materiële vaste activa	34.157	32.307
	<u>Totaal vaste activa</u>	<u>34.157</u>	<u>32.307</u>
Vlottende activa			
1.2.2	Vorderingen	10.028	7.215
1.2.4	Liquide middelen	13.466	11.621
	<u>Totaal vlottende activa</u>	<u>23.494</u>	<u>18.836</u>
	<u>Totaal activa</u>	<u>57.651</u>	<u>51.143</u>
2 Passiva			
		31-12-2019	31-12-2018
		EUR	EUR
2.1	Eigen vermogen	35.304	30.330
2.2	Voorzieningen	5.124	4.572
2.4	Kortlopende schulden	17.223	16.241
	<u>Totaal passiva</u>	<u>57.651</u>	<u>51.143</u>

Model B: Staat van Baten en Lasten (x € 1.000)

Baten		2019	Begroot 2019	2018
		EUR	EUR	EUR
3.1	Rijksbijdragen	129.671	123.262	123.677
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	6.433	3.414	3.821
3.4	Baten werk in opdracht van derden	43	149	97
3.5	Overige baten	4.346	5.503	4.027
<u>Totaal baten</u>		<u>140.493</u>	<u>132.328</u>	<u>131.622</u>
Lasten		2019	Begroot 2019	2018
		EUR	EUR	EUR
4.1	Personeelslasten	107.505	107.325	105.122
4.2	Afschrijvingen	6.051	6.416	5.794
4.3	Huisvestingslasten	10.883	8.620	8.865
4.4	Overige lasten	11.080	10.467	10.761
<u>Totaal lasten</u>		<u>135.519</u>	<u>132.828</u>	<u>130.542</u>
<u>Saldo baten en lasten</u>		<u>4.974</u>	<u>-500</u>	<u>1.080</u>
6 Financiële baten en lasten		0	0	0
<u>Resultaat</u>		<u>4.974</u>	<u>-500</u>	<u>1.080</u>
<u>Totaal resultaat</u>		<u>4.974</u>	<u>-500</u>	<u>1.080</u>

Model C: Kasstroomoverzicht (x € 1.000)

	31-12-2019	31-12-2018
	EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	4.974	1.080
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen (4.2)	5.729	5.794
Mutaties voorzieningen (2.2)	552	1.138
Verandering in vlottende middelen:		
Vorderingen (1.2.2) (-/-)	-2.814	1.735
Schulden (2.4)	982	-768
<u>Totaal Kasstroom uit bedrijfsoperaties</u>	<u>9.423</u>	<u>8.979</u>
Ontvangen interest	-	-
Betaalde interest (6) (-/-)	-	-
	-	-
	-	-
<u>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</u>	<u>9.423</u>	<u>8.979</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in MVA (1.2) (-/-)	-7.578	-7.359
Desinvesteringen in MVA (1.2)		
<u>Totaal kasstroom uit Investeringsactiviteiten</u>	<u>-7.578</u>	<u>-7.359</u>
Mutatie liquide middelen	1.845	1.620

Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer	42510
Naam instelling	Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen
Adres	Leonard Springerlaan 39
Postadres	Postbus 744
Postcode / Plaats	9700 AS Groningen
Telefoon	050 – 321 0300
E-mail	info@o2g2.nl
Internet-site	www.o2g2.nl
Contactpersoon	mw. P.A.W. Staal
Telefoon	06-83239960
E-mail	p.a.w.staal@o2g2.nl

Algemeen

Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen is een stichting. Zij is statutair gevestigd in Groningen. De kernactiviteit is het verzorgen van openbaar primair, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs in de gemeente Groningen.

Gehanteerde grondslagen bij het opstellen van de jaarrekening

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 660 onderwijsinstellingen. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de stichting. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2019, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2019.

Continuïteit

Bij de waarderingsgrondslagen wordt uitgegaan van de continuïteit van de organisatie. Deze waarderingsgrondslag wordt als aannemelijk geacht op basis van de meerjarenbegroting en liquiditeitsbegroting. De liquiditeitsbegroting 2020 laat een ruim voldoende liquiditeitspositie zien. Openbaar Onderwijs Groningen kan gebruik maken van een kredietruimte van € 11 miljoen die vanuit het Ministerie van Financiën beschikbaar is. De realisatie 2019 laat zien dat hier geen structureel gebruik van gemaakt is.

Het College van Bestuur en de Raad van Toezicht hebben het vertrouwen dat de in het bestuursverslag beschreven plannen, in gang gezette acties en genomen maatregelen kunnen worden gerealiseerd. Op basis van dit vertrouwen is de jaarrekening opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling.

Wij hebben de continuïteit van de stichting beoordeeld, inclusief de mogelijke effecten van het Covid-19 virus op onze financiële positie. Gezien de huidige ontwikkelingen en de solide vermogens- en liquiditeitspositie is de continuïteit gewaarborgd. Op grond hiervan is de jaarrekening opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Oordeel en schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het bestuur het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- materiële vaste activa (afschrijvingstermijnen)
- voorzieningen

Segmentatie

Binnen Openbaar Onderwijs Groningen is de administratie ingericht in kostenplaatsen. Elke kostenplaats is toe te wijzen aan één bepaalde sector (PO, VO, SO en algemene ondersteuning). De baten en lasten worden verantwoord op de kostenplaats waar zij betrekking op hebben. Gemeenschappelijke baten en lasten worden verdeeld over de verschillende sectoren.

De segmentatie in de jaarrekening wordt bepaald vanuit deze interne structuur.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen historische kosten. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de organisatie toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard gaat met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economische potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaats gevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Indien een transactie er toe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de waarde. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de staat van baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Bij de bepaling van het resultaat is uitgegaan van het baten- en lastenstelsel. Dit betekent dat de opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan Openbaar Onderwijs Groningen en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Materiële vaste activa wordt gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Afschrijving vindt jaarlijks lineair plaats op basis van de geschatte gebruiksduur. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Investeringssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingstermijnen voor de investeringen uit de openingsbalans zijn in lijn met de waarderinggrondslagen, rekening houdend met de reeds afgeschreven termijnen. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor aanschaf van artikelen in alle categorieën waarvoor wordt voldaan aan het criterium van activeren, geldt een activeringsgrens van € 500. De keuze hiervoor is ingegeven door het feit dat de aanschafprijs van een afzonderlijk artikel vaak niet hoog is, echter is het investeringsbedrag vanwege het inkoopvolume vaak wel fors. Het criterium voor activeren is of er sprake is van een duurzaam goed, dat thuishoort in een van de genoemde rubrieken.

Gebouwen van Openbaar Onderwijs Groningen zijn niet geactiveerd. Investerings en verbouwingen aan gebouwen gedaan door Openbaar Onderwijs Groningen zelf, worden wel geactiveerd. De gebouwen waar Openbaar Onderwijs Groningen in gehuisvest is, zijn, met uitzondering van het gebouw aan de Kerklaan in Haren, eigendom van de gemeente Groningen of andere partijen. In juli 2015 is het juridisch eigendom van de Kerklaan overgegaan naar Openbaar Onderwijs Groningen. In het contract is een bepaling opgenomen ten aanzien van de teruggave van de school aan de gemeente Haren, indien Openbaar Onderwijs Groningen het gebouw verlaat. Op basis van deze bepaling heeft geen balanswaardering plaatsgevonden voor het verkrijgen van het pand in juridisch eigendom. De investering die Openbaar Onderwijs Groningen heeft gedaan in het pand is in lijn met de waarderinggrondslagen geactiveerd.

Voor groot onderhoud wordt de componentenbenadering toegepast. Bij eerste ingebruikname worden de afzonderlijke componenten gesplitst verwerkt in de juiste afschrijvingscategorie.

De levensduur van de materiële vaste activa waarop afschrijvingen worden gebaseerd is als volgt:

Gebouwen en terreinen

• Casco gebouwen	40 jaren
• Daken	20 jaren
• Goten en hemelwaterafvoer	15 jaren
• Afwerking/renovatie	20 jaren
• Installaties lang	15 jaren
• Installaties kort	10 jaren
• Schilderwerk	5 jaren
• Zonwering	10 jaren
• Buitenterreinen verhard	20 jaren
• Schoolpleininrichting	10 jaren

Inventaris en apparatuur

• Meubilair	12 jaren
• Computers en toebehoren	4 jaren
• Digiborden	10 jaren
• Telefoons	2 jaren
• Leermiddelen PO	8 jaren
• Leermiddelen VO	4 jaren
• Overige	3 of 10 jaren

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardevermindingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardevermindingsverlies van een kasstroom-genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen worden direct in de staat van baten en lasten verwerkt.

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 van de (gewijzigde) Regeling "Onvoorzien gevallen bij de invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs" (kenmerk: WJZ-2005/54063802 en kenmerk VO/F-2006/1769) toegestaan een vordering op te nemen bij het ministerie van OCW. Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Gezien de korte looptijd van de vorderingen benadert de boekwaarde de waarde in het economisch verkeer. De onder de vorderingen en overlopende activa opgenomen vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de staat van baten en lasten.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hieronder beschreven manier gewaardeerd.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen.

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en die door de stichting worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere afzonderlijk belangrijke vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardeverminderingsverliezen worden direct in de verwerkt. Aan- en verkopen van financiële activa die tot de categorie verstrekte leningen en overige vorderingen behoren, worden verantwoord op de transactiedatum.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de staat van baten en lasten verwerkt

Salderen

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de stichting beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen.

Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- Een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Liquide middelen

Liquide middelen omvatten kasgelden, tegoeden op bank- en girorekeningen en wissels en cheques. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de organisatie. Openbaar Onderwijs Groningen kan gebruik maken van de kredietruimte van € 11 miljoen die vanuit het Ministerie van Financiën beschikbaar is.

Eigen Vermogen

Het Eigen Vermogen wordt onderscheiden in algemene reserve, bestemmingsreserve publiek en bestemmingsreserve privaat. Het stichtingskapitaal betreft het vermogen dat bij de oprichting van de rechtspersoon is ingebracht. De algemene reserve bevat middelen die geen specifieke bestemming kennen en vrij besteedbaar zijn door de instelling. Vanuit het rechtmatigheidsaspect dienen bestedingen ten dienste van het onderwijs plaats te vinden. De reserve muteert afhankelijk van de toevoegingen en onttrekkingen als gevolg van de jaarlijkse verdeling van het exploitatiesaldo. Bestemmingsreserves publiek zijn opgebouwd uit overheidsmiddelen en moeten worden aangewend voor onderwijsdoelstellingen. De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperkte bestedingsmogelijkheid, die door het bestuur is aangebracht. Er bestaat echter geen betalingsverplichting.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van :

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de stichting noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor Openbaar Onderwijs Groningen nadelige gevolgen heeft. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Dotaties aan de voorzieningen lopen via de exploitatierekening. Uitgaven in verband met het doel waarvoor de voorziening is gevormd gaan ten laste van de voorziening. Vrijval ten gunste van de exploitatie vindt plaats als blijkt dat de voorziening (deels) niet meer nodig is voor zijn oorspronkelijke doel.

De voorziening sociaal beleid, reorganisaties en overig rechtspositioneel houdt verband met de geschatte kosten van afvloeiing van een aantal medewerkers op verschillende afdelingen binnen Openbaar Onderwijs Groningen. De waardering vindt plaats op basis van de nominale waarde van de verwachte kosten.

De voorziening verlofsparen en sabbatical leave bevat de voorziening spaarverlof en de voorziening duurzame inzetbaarheid.

De voorziening spaarverlof betreft de voorziening voor medewerkers met spaarverlof uit het verleden. De berekening is gebaseerd op de loonkosten voor deze medewerkers en de omvang van het opgebouwde spaarverlof. De waardering vindt plaats op basis van de nominale waarde van de loonkosten van het totale spaarverlof.

De voorziening duurzame inzetbaarheid betreft de voorziening voor medewerkers werkzaam in het VO die hebben aangegeven de 50 uur die jaarlijks beschikbaar wordt gesteld, te willen sparen. De berekening is gebaseerd op nominale waarde van de (gemiddelde) loonkosten.

De voorziening werkloosheidsuitkeringen betreft de voorziening voor toekomstige (boven-)wettelijke WW-uitkeringen. Voor het VO betreft dit oud-medewerkers die ultimo 2019 een WW-uitkering ontvangen. Voor het PO zijn ook verwachte kosten voorzien voor uitkeringen vanuit het verleden welke door achterstand bij de uitkeringsinstantie nog niet aan de stichting zijn doorbelast. Verder betreft dit alleen de uitkeringen waarvoor geen vergoeding vanuit het participatiefonds wordt ontvangen.

Voor de inschatting van de WW-uitkeringstermijn is rekening gehouden met de historie van de betreffende uitkeringsgerechtigden.

De voorziening ambtsjubilea betreft de voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen.

De voorziening langdurig zieken betreft de voorziening voor loonkosten voor medewerkers waarvan verwacht wordt dat zij instromen in de WAO.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de staat van baten en lasten verwerkt

Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geoormerkte bedragen) en nog te bepalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van de bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Gezien de korte looptijd van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde de waarde in het economisch verkeer. De onder de kortlopende schulden en overlopende passiva opgenomen verplichtingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

Personeelsbeloningen/pensioenen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Voor de beloningen met opbouw van rechten worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voor de medewerkers is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt – overeenkomstig de in de RJ aangereikte vereenvoudiging – in de jaarrekening verwerkt als toegezegde verplichtingenbenadering. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake is van een terugbetaling voor het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Eind 2019 was de dekkingsgraad van ABP 97,8%. Dit is een stijging van 0,8 %-punt ten opzichte van ultimo 2018 (97,0%). Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Deze regels hebben ook gevolgen voor het bepalen van de financiële positie. Hiervoor wordt vanaf 2015 de zogenaamde 'beleidsdekkingsgraad' gebruikt. Deze dekkingsgraad is geen momentopname, maar een jaargemiddelde. Om beter inzicht te geven wat dit betekent, publiceert het ABP ook de beleidsdekkingsgraad op basis van een 12-maands gemiddelde. Deze was 94,4% ultimo februari 2020. De pensioenregels schrijven voor dat de beleidsdekkingsgraad van het ABP 128% moet zijn en niet langer dan 5 jaar onder 104,2% mag liggen. Het ABP stelt een herstelplan op indien de dekkingsgraad onvoldoende is. Uitwerking van het herstelplan kan leiden tot een verhoging van de pensioenpremie voor Openbaar Onderwijs Groningen, waar de stichting verplicht aan dient te voldoen. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen van het ABP zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is niet beschikbaar.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als Openbaar Onderwijs Groningen zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievoorziening.

Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Leasing

Openbaar Onderwijs Groningen kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst.

Operationele leases

Als Openbaar Onderwijs Groningen optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en –subsidies

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel en er sprake is van bestedingsverplichtingen, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord. Indien toegekende gelden betrekking hebben op een specifiek doel, maar er geen sprake is van bestedingsverplichtingen, worden de ontvangen gelden als bate verantwoord in het jaar waarop de gelden betrekking hebben, tenzij toerekening naar schooljaar plaats vindt (i.p.v. kalenderjaar) of sprake is van een concreet bestedingsplan voor de periode na balansdatum.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten, zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat er voldaan zal worden aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Baten werk in opdracht van derden

Opbrengsten van werk in opdracht van derden worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen voor een bedrag gelijk aan de kosten als vast staat dat deze kosten declarabel zijn. Een eventueel positief resultaat wordt genomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum (de zogeheten percentage of completion methode). Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden. Voor een eventueel verwacht negatief resultaat wordt een voorziening getroffen. Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project, worden de projectopbrengsten en -kosten als opbrengsten en kosten in de staat van baten en lasten verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Overige baten

Overige baten bestaan uit baten uit verhuur, detachering en overige baten. Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van de tot dat moment gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Kasstroomoverzicht

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transacties kunnen worden omgezet in geldmiddelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij gebruik van de indirecte methode wordt de kasstroom uit de operationele activiteiten afgeleid uit het resultaat. Het resultaat waar het kasstroomoverzicht van uitgaat, wordt aangepast aan de volgende posten:

- Mutaties in voorraden en operationele vorderingen en schulden, waaronder handelsdebiteuren en handelscrediteuren, voorzieningen en overlopende posten, maar geen investeringscrediteuren;
- Resultaatposten die geen kasstroom tot gevolg hebben in dezelfde periode;
- Resultaatposten waarvan de ontvangsten en uitgaven niet classificeren als operationele activiteiten, maar als investerings- of financieringsactiviteiten.

Verbonden Partijen

Transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

1. Activa

1.1 Vaste Activa

1.1.2 Materiële vaste activa (x € 1.000)

	Aanschaf	Afschrijving	Boekwaarde	Investerings	Desinvesteringen aanschafwaarde	Desinvesteringen cum.afschr.	Afschrijvingen	Aanschaf	Afschrijving	Boekwaarde
	Prijs 1-1-2019	Cumulatief 1-1-2019	1-1-2019					Prijs 31-12-2019	cumulatief 31-12-2019	31-12-2019
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR		EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.2.1 Gebouwen en terreinen	30.089	10.221	19.868	4.376	620	440	1.823	33.845	11.604	22.241
1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	31.873	19.434	12.439	3.202	2257	2234	3.702	32.818	20.902	11.916
Materiële vaste activa	61.962	29.655	32.307	7.578	2.877	2.674	5.525	66.663	32.506	34.157

De materiële vaste activa van Openbaar Onderwijs Groningen bestaan uit eigen investeringen in gebouwen, inventaris, apparatuur en leermiddelen.

De balanspost gebouwen en terreinen bestaat voornamelijk uit investeringen en verbouwingen door Openbaar Onderwijs Groningen in de scholen. Alle planmatig onderhoud wordt geactiveerd volgens de componentenmethode.

Inventaris, apparatuur en leermiddelen zijn de reguliere investeringen in het onderwijs.

De activa voor inventaris, apparatuur en leermiddelen zijn direct gerelateerd aan de betreffende scholen. De activa in relatie tot aanpassingen aan gebouwen worden gefinancierd uit een bovenschools budget voor huisvesting.

In 2019 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van reeds volledig afgeschreven activa en de mate waarin deze nog in gebruik zijn. Als gevolg hiervan is een correctie op de cumulatieve aanschaf- en afschrijvingswaarde doorgevoerd van € 2,2 miljoen (boekwaarde nihil).

Ultimo 2019 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de gebouwen en locaties welke reeds afgestoten zijn of in de toekomst afgestoten worden. Op de activa in deze locaties heeft een analyse plaatsgevonden en waar nodig heeft een afwaardering plaatsgevonden.

1.2 Vlottende activa

1.2.2 Vorderingen (x € 1.000)

	31-12-2019	31-12-2018
	EUR	EUR
1.2.2.1 Debiteuren algemeen	346	677
1.2.2.2 Vorderingen op OCW	2.617	2.535
1.2.2.8 Overige overheden	5.171	2.048
1.2.2.10 Overige vorderingen (vorderingen)	415	601
1.2.2.11 Belastingen en premies sociale verzekeringen	336	0
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	1.140	1.354
1.2.2.13 Verstrekte voorschotten	3	0
<u>Vorderingen</u>	10.028	7.215

De hoogte van de vorderingen ultimo 2019 is hoger dan de vorderingen ultimo 2018. Dit is te verklaren doordat er in 2019 een aantal grote huisvestingsprojecten is uitgevoerd en afgerond waardoor de vordering inzake subsidies op de gemeente Groningen is hoger is dan ultimo 2018. De vordering bevat ultimo 2019 circa € 3,8 miljoen met betrekking tot projecten uit 2019.

Alle vorderingen hebben een verwachte looptijd korter dan een jaar. De boekwaarde van de opgenomen vorderingen benadert de reële waarde ervan, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

De kortlopende vorderingen op het Ministerie van OCW ontstaan door het betalingsritme van het ministerie met betrekking tot de personele bekostiging voor het primair onderwijs. In de maanden augustus – december zijn de ontvangsten lager dan de baten toe te rekenen aan deze maanden.

De vooruitbetaalde kosten ad € 1,1 miljoen (2018: € 1,4 miljoen) betreffen kosten die betaald zijn in 2019 maar geheel of voor een deel betrekking hebben op een latere periode, waaronder contributies en premies voor 2020 of het schooljaar 2019-2020.

De vordering op overige overheden ad € 5,2 miljoen (2018: € 2,0 miljoen) bestaat voor € 4,9 miljoen (2018: € 1,4 miljoen) uit vorderingen op de gemeente Groningen inzake huisvestingsprojecten (programmagelden). Hiervan heeft € 3,8 miljoen betrekking op projecten die gestart zijn in 2019.

1.2.4 Liquide middelen (x € 1.000)

	31-12-2019	31-12-2018
	EUR	EUR
1.2.4.1 Kasmiddelen	9	9
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	1.209	4.193
1.2.4.3 Rekening courant tegoed Schatkistbankieren	12.248	7.419
<u>Liquide middelen</u>	13.466	11.621

Openbaar Onderwijs Groningen maakt gebruik van schatkistbankieren. Alle bankrekeningen worden 's nachts afgeroomd naar de centrale bankrekening (zero-balancing). Alleen voor de inning van de ouderbijdragen VO maken we gebruik van een aparte bankrekening.

2. Passiva

2.1 Eigen vermogen

2.1.1 Groepsvermogen (x € 1.000)

	Stand per 1-1-2019 EUR	Resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Stand per 31-12-2019 EUR	Stand per 1-1-2018 EUR	Resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Stand per 31-12-2018 EUR
2.1.1.1 Algemene reserve	30.330	767	-2.000	29.097	29.250	1.080		30.330
2.1.1.2 Bestemmingsreserves publiek		4.207	2.000	6.207				
<u>Eigen vermogen</u>	30.330	4.974	-	35.304	28.702	1.080	-	30.330
Uitsplitsing								
	Stand per 1-1-2019 EUR	Resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Stand per 31-12-2019 EUR	Stand per 1-1-2018 EUR	Resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Stand per 31-12-2018 EUR
Bestemmingsreserve cao PO		1.550		1.550				
Bestemmingsreserve cao VO		470		470				
Bestemmingsreserve convenant VO		1.300		1.300				
Bestemmingsreserve strategisch beleid			2.000	2.000				
Bestemmingsreserve budgetoverheveling		887		887				
2.1.1.2 <u>Bestemmingsreserves publiek</u>	<u>-</u>	<u>4.207</u>	<u>2.000</u>	<u>6.207</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Ultimo 2019 bedraagt het Eigen Vermogen € 35,3 miljoen. 2019 is afgesloten met een positief resultaat van € 5,0 miljoen.

Voorgesteld wordt om het financieel resultaat over 2019 als volgt te bestemmen:

Algemene reserve	767
Bestemmingsreserve cao PO	1.550
Bestemmingsreserve cao VO	470
Bestemmingsreserve convenant VO	1.300
Bestemmingsreserve budgetoverheveling	<u>887</u>
	4.974

Het voorstel is om ultimo 2019 enkele bestemmingsreserves te vormen voor uitgaven in de toekomst. Hiervoor wordt € 2,0 miljoen uit de algemene reserve en € 4,2 miljoen uit het resultaat 2019 gereserveerd.

De bestemmingsreserve cao PO wordt gevormd uit de aanvullende middelen 2019 en de nog niet bestede middelen van de personele bekostiging 2019-2020. Per 1 januari 2020 is een nieuwe cao afgesproken met daarin een eenmalige uitkering in februari welke bekostigd dient te worden uit voornoemde middelen.

De bestemmingsreserve cao VO wordt gevormd uit de nog niet bestede middelen van de personele bekostiging 2019. De personele bekostiging 2019 is in oktober 2019 verhoogd met de referentieruimte, echter deze is deels bedoeld voor nieuwe cao-maatregelen. Ultimo 2019 is er nog geen nieuwe cao afgesproken. De verwachting is dat, bij het afsluiten van een nieuwe cao, de middelen alsnog met terugwerkende kracht worden uitgegeven.

De bestemmingsreserve convenant VO wordt gevormd uit de aanvullende middelen 2019. Deze middelen zijn toegekend in 2019 en bedoeld voor besteding in 2020 aan nader in te vullen maatregelen waaronder werkdrukverlaging en andere arbeidsvoorwaarden.

De bestemmingsreserve strategisch beleid wordt gevormd voor uitgaven in het kader van het nieuwe strategisch beleidsplan 2019-2023.

De bestemmingsreserve budgetoverheveling betreft de interne overheveling van positieve resultaten behaald door verschillende scholen in 2019 om te besteden aan specifieke en incidentele doelen in 2020. Hiertoe is door het College van Bestuur een plan vastgesteld. De middelen worden in 2020 besteed en komen bovenop de deelbegroting van de school.

Het Eigen Vermogen van het onderwijs is bedoeld om de belangrijkste risico's (vooral leerlingfluctuatie) op te vangen. Voor de hoogte van het Eigen Vermogen is een bandbreedte vastgelegd. De hoogte en inzet van reserves en voorzieningen is genormeerd in de bestuurlijke uitgangspunten rond de reserves (Eigen Vermogen) en voorzieningen.

Het Ministerie van OCW geeft aan dat een weerstandsvermogen (verhouding tussen het Eigen Vermogen en de totale baten) tussen de 10% en 40% wenselijk is. Het weerstandsvermogen van Openbaar Onderwijs Groningen bedraagt ultimo 2019 25,0 %. Deze waarde voldoet aan de norm.

Binnen Openbaar Onderwijs Groningen is in 2018 een nieuw beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen opgesteld. Hierin wordt gesteld dat het vermogen zowel een bufferfunctie als een financieringsfunctie voor de vervanging van activa heeft. De interne norm voor de financieringsfunctie betreft 55% van de vervangingswaarde van de materiële vaste activa. De norm voor de bufferfunctie bedraagt 7% van de omzet. Ultimo 2019 voldoet Openbaar Onderwijs Groningen aan deze normen.

2.2 Voorzieningen

2.2.1 Personele voorzieningen (x € 1.000)

		Stand per 01-01-2019	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12- 2019	Kortlopend deel<1 jaar	Langlopend d deel>1 jaar
2.2.1	Personele voorzieningen	4.572	2.494	1.173	769	5.124	1.710	3.414
		4.572	2.494	1.173	769	5.124	1.710	3.414
	Uitsplitsing							
		Stand per 01-01-2019	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12- 2019	Kortlopend deel<1 jaar	Langlopend d deel>1 jaar
2.2.1.1.	Voorziening sociaal beleid, reorganisaties en overig	189	382	89	31	451	451	0
2.2.1.2.	Verlofsparen en sabbatical leave	1.678	571	224	62	1.963	0	1.963
2.2.1.4.	Jubileumvoorziening	832	200	127	67	838	70	768
2.2.1.5	werkloosheidsuitkeringen	1.040	512	325	320	907	397	510
2.2.1.6.	Langdurig zieken	833	829	408	289	965	792	173
		4.572	2.494	1.173	769	5.124	1.710	3.414

De voorzieningen zijn in 2019 toegenomen met €0,6 miljoen. Dit heeft onder andere te maken met het oplopen van de saldi van gespaarde uren en het verhogen van de voorziening voor reorganisatie als gevolg van de invoer van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (Wnra) welke tot gevolg heeft dat medewerkers recht hebben op een bepaalde transitievergoeding die in de meeste gevallen hoger ligt dan in het verleden werd gehanteerd.

Daarnaast is de voorziening sociaal beleid, reorganisaties en overig rechtspositioneel gestegen met € 262 duizend als gevolg van nieuwe afspraken met personeelsleden omtrent ontslagvergoedingen.

De voorziening voor verlofsparen en sabbatical leave bestaat uit een voorziening voor verlof gespaard vanuit de spaarverlofregeling (€ 721 duizend t.o.v. € 622 duizend ultimo 2018) en een voorziening voor gespaarde persoonlijke budgetturen in het kader van duurzame inzetbaarheid VO (€ 1.242 duizend t.o.v. € 1.056 duizend ultimo 2018).

Doordat er meer medewerkers sparen dan opnemen stijgt het saldo jaarlijks. Daarnaast is de voorziening geïndexeerd voor salarisstijgingen. Op het spaarsaldo van duurzame inzetbaarheid zit geen maximum. Wel wordt het spaarsaldo na vier jaar in waarde bevroren.

Er is geen duidelijke splitsing aan te geven tussen het kortlopend deel en het langlopend deel van de voorziening, dit omdat medewerkers een vrije keuze hebben ten aanzien van opname van de gespaarde uren. De verwachting is dat de meeste medewerkers nog verder sparen en pas na 2020 gaan opnemen.

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband en is grotendeels langlopend. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op rechten vanuit de cao, blijfkans en leeftijd. De voorziening werkloosheidsuitkeringen heeft betrekking op wachtgelduitkeringen aan medewerkers die uit dienst zijn. Sommige ww-rechten hebben een significante looptijd. De daling ten opzichte van 2018 is te verklaren doordat er in 2019 enkele achterstallige uitkeringsrechten, die in 2018 nog waren voorzien, zijn verrekend.

De voorziening langdurig zieken is gevormd voor de loonkosten in de ziekteperiode van langdurig zieke medewerkers. Ten opzichte van 2018 zijn er enkele nieuwe langdurige ziektegevallen bij gekomen.

2.4 Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden (x € 1.000)

		31-12-2019	31-12-2018
		EUR	EUR
2.4.4	Schulden aan OCW	0	123
2.4.6	Schulden aan gemeenten en GRn	1.491	1.044
2.4.8	Crediteuren	3.280	2.751
2.4.9	Belastingen en premies sociale verz.	4.528	4.662
2.4.10	Pensioenen	1.398	1.272
2.4.12	Overige kortlopende schulden	1.716	2.401
2.4.14	Vooruit ontvangen subsidies OCW	561	798
2.4.17	Vakantiegeld en vakantiedagen	3.323	3.190
2.4.19	Overige overlopende passiva	926	0
	<u>Kortlopende schulden</u>	17.223	16.241

De kortlopende schulden hebben naar verwachting een looptijd korter dan een jaar. De boekwaarde van de opgenomen schulden benadert de reële waarde ervan, gegeven het kortlopende karakter.

De post crediteuren welke per ultimo 2019 aanwezig is, is begin 2020 vrijwel geheel betaald.

Een groot deel van de kortlopende schulden bestaat uit de schulden aan de belastingdienst, ABP en het UWV voor de pensioenen, sociale premies en loonbelasting die betrekking hebben op de salarissen van december.

De overige kortlopende schulden (2.4.12) bestaan uit:

Reservering bindingstoelage	186
Nog te betalen netto salarissen	37
Accountantskosten	74
Nog te betalen diverse kosten	<u>1.419</u>
	1.716

De vooruitontvangen subsidies OCW betreffen de volgende vooruitontvangen subsidies:

Geormerkt:

Subsidie voor studieverlof	113
Technisch vmbo	124
Kansengelijkheid	70
Leraar ontwikkelfonds	58
Groninger opleidingsschool	37
Doorstroom vmbo-mbo en vmbo-havo	21
Lente- en zomerscholen	6
Gelijke kansen in het onderwijs	4

Niet geormerkt:

VSV vast	65
Prestatiebox PO	54
Zij-instroom	<u>9</u>
	561

De besteding van deze subsidies vindt plaats in het kalenderjaar 2020 en eventueel daarna.

De overige overlopende passiva betreffen vooruitontvangen subsidies van overige instanties en vooruitontvangen ouderbijdragen voor activiteiten in 2020 en verder.

Model G: Subsidies

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule			
Omschrijving Toewijzing	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing datum	Prestatie afgerond?
			Ja/Nee
Subsidie voor studieverlof	929560-1	20-9-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	930062-1	20-9-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	929960-1	20-9-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	929934-1	20-9-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	929258-1	20-9-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	929271-1	20-9-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	929283-1	20-9-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	929170-1	20-9-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	933753-1	20-11-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	929179-1	20-9-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	929176-1	20-9-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	929274-1	20-9-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	929053-1	20-9-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	929381-1	20-9-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	928878-1	20-9-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	1007501	20-9-2019	Nee
Subsidie voor studieverlof	1007854	20-9-2019	Nee
Subsidie voor studieverlof	1007871	20-9-2019	Nee
Subsidie voor studieverlof	1007872	20-9-2019	Nee
Subsidie voor studieverlof	1006937	20-9-2019	Nee
Subsidie voor studieverlof	1006941	20-9-2019	Nee
Subsidie voor studieverlof	1006964	20-9-2019	Nee
Subsidie voor studieverlof	1007136	20-9-2019	Nee
Subsidie voor studieverlof	1007213	20-9-2019	Nee
Subsidie voor studieverlof	1007219	20-9-2019	Nee
Lerarenontwikkelfonds (LOF)	LOF17-0208	11-4-2018	Nee
Subsidie doorstroomprogramma's po-vo	DPOVO17023	20-12-2017	Ja
Subsidie gelijke kansen	GKO17013	20-12-2017	Nee
Aanvullende bekostiging technisch vmbo	923624	19-12-2018	Nee
Aanvullende bekostiging technisch vmbo	923840	19-12-2018	Nee
Aanvullende bekostiging technisch vmbo	923803	19-12-2018	Nee
lente- en zomerscholen VO 2019	LENZO19227	10-4-2019	Ja
lente- en zomerscholen VO 2019	LENZO19155	5-4-2019	Nee
lente- en zomerscholen VO 2019	LENZO19046	10-4-2019	Ja
lente- en zomerscholen VO 2019	LENZO19083	22-11-2019	Ja
Kansengelijkheid	GKO19025	31-10-2019	Nee
Aanvullende bekostiging technisch vmbo	963469	20-11-2019	Nee
Aanvullende bekostiging technisch vmbo	964142	20-11-2019	Nee
Aanvullende bekostiging technisch vmbo	964144	20-11-2019	Nee
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen 2019-2020	1013148	20-11-2019	Nee

Financiële instrumenten

Algemeen

Openbaar Onderwijs Groningen maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstellen aan valutarisico, rente- en kasstroomrisico, reële-waarde risico, marktrisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: debiteuren, crediteuren (financiële activa en financiële verplichtingen), geldmiddelen, overige vorderingen en overige financiële verplichtingen.

Kredietrisico

Openbaar Onderwijs Groningen loopt kredietrisico over vorderingen opgenomen onder debiteuren en overige vorderingen. Het maximale kredietrisico dat de stichting loopt bedraagt de boekwaarde van deze financiële instrumenten. De blootstelling aan kredietrisico van de stichting wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke debiteuren. De vorderingen uit hoofde van debiteuren betreffen hoofdzakelijk verrekeningen aangaande inzet personeel en in- en uitstroom van leerlingen. De overige vorderingen bestaan hoofdzakelijk uit vorderingen op overheden. Het kredietrisico van deze partijen is zeer gering.

Renterisico's en kasstroomrisico

Er is geen sprake van langlopende financieringen met variabel rentende leningen. De overige kortlopende vorderingen en schulden zijn niet rentedragend of het rente-effect is van verwaarloosbare betekenis. De stichting loopt hiervoor een beperkt renterisico over de vorderingen en schulden.

Liquiditeitsrisico

De stichting bewaakt haar liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Er wordt op toegezien dat voor de stichting steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Jaarlijks wordt een liquiditeitsbegroting opgesteld. De liquiditeitsbegroting wordt periodiek geactualiseerd aan de hand van de werkelijke cijfers. De liquiditeitsbegroting laat het beeld zien van de liquiditeiten gedurende het kalenderjaar en is de monitor voor het verloop van de geldmiddelen (liquiditeit) gedurende het kalenderjaar. Openbaar Onderwijs Groningen heeft een rekeningcourant faciliteit bij het Ministerie van Financiën (schatkistbankieren). Op basis van de huidige liquiditeitsbegroting is de verwachting dat geen gebruik hoeft te worden gemaakt van de faciliteit.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan. Er zijn geen indicaties dat de marktwaarde lager is dan de boekwaarde van de betreffende posten.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen				
x € 1000		< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
Schoonmaak	verplichting	2.100		
WGA/ERD verzekering	verplichting	400		-
Lease reprografie	verplichting	300	300	-
Accountancydiensten	verplichting	98		-
Internetdiensten	verplichting	648	2.322	
Huur gebouwen	verplichting	472	317	-
Groenonderhoud	verplichting	72	72	
Arbodienstverlening	verplichting	260	260	-
Personeels- en salarisadministratiesysteem	verplichting	190		
Totaal verplichtingen		4.540	3.271	-

De niet in de balans opgenomen verplichtingen zijn langlopende overeenkomsten met een contractuele waarde waaruit één of meerdere verplichtingen voortvloeien. Bovenstaand zijn de contractuele bedragen weergegeven voor de gehele resterende looptijd, onderverdeeld naar kort (resterende looptijd korter dan 1 jaar), middellang (1 tot 5 jaar) en lang (langer dan 5 jaar).

3. Baten

3.1 Rijksbijdragen

	2019 EUR	begroting 2019 EUR	2018 EUR
3.1.1 Rijksbijdragen OCW	109.517	105.377	104.806
3.1.2 Overige subsidies OCW	11.554	10.056	11.294
3.1.3 Inkomensoverdracht van Rijksbijdragen	8.600	7.829	7.577
<u>Rijksbijdragen</u>	129.671	123.262	123.677
Uitsplitsing			
3.1.1.1 Rijksbijdrage OCW	109.517	105.377	104.806
3.1.1 <u>Rijksbijdragen OCW</u>	<u>109.517</u>	<u>105.377</u>	<u>104.806</u>
3.1.2.1 Overige subsidies OCW			
Geoormerkte subsidies	1.398	368	666
Niet-geoormerkte subsidies	10.156	9.688	10.628
3.1.2 <u>Overige subsidies OCW</u>	<u>11.554</u>	<u>10.056</u>	<u>11.294</u>

De Rijksbijdragen zijn in 2019 € 6,0 miljoen hoger dan in 2018. Dit komt met name door de verhoging van de personele bekostiging PO en VO met de referentieruimte van 3,13% (€ 2,3 miljoen) en de aanvullende bekostiging VO en PO 2019 (€ 2,0 miljoen). Daarnaast is de compensatie voor werkdrukverlaging, welke in 2018 door het ministerie is geïntroduceerd, € 0,9 miljoen hoger in 2019 doordat deze in 2018 slechts 5 maanden bedroeg en in 2019 het bedrag per leerling is verhoogd.

De Rijksbijdragen zijn € 6,4 miljoen hoger dan begroot, dit is ook te verklaren door bovenstaande effecten. Deze waren op moment van begroten nog niet bekend of te verwachten.

De baten vanuit het Samenwerkingsverband zijn in 2019 met € 1,0 miljoen gestegen ten opzichte van 2018 ten gevolge van de verdere invoering van Passend Onderwijs.

De baten vanuit het Samenwerkingsverband zijn hoger dan begroot, met name ten gevolge van de toekenning van arrangementen ondersteuningsprofielen en zorgbekostiging VO en arrangementen en groeibekostiging SO, deze waren op voorhand allemaal niet begroot.

3.2 Overige Overheidsbijdragen

	2019 EUR	begroting 2019 EUR	2018 EUR
3.2.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	6.433	3.414	3.821
<u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</u>	6.433	3.414	3.821
Uitsplitsing			
3.2.2.2 Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	5.673	2.664	3.260
3.2.2.3 Overige overheden	760	750	561
3.2.2 <u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden</u>	<u>6.433</u>	<u>3.414</u>	<u>3.821</u>

De overige overheidsbijdragen en –subsidies zijn in 2019 € 2,6 miljoen hoger dan in 2018. In 2019 zijn enkele omvangrijke bouwprojecten geweest welke worden gefinancierd vanuit het huisvestingsprogramma van de gemeente Groningen.

De overige overheidsbijdragen en –subsidies zijn € 3 miljoen hoger dan begroot, met name doordat de ontvangen baten vanuit programmamiddelen, evenals de bijbehorende lasten, niet altijd betrouwbaar zijn in te schatten in de begroting.

3.4 Baten werk in opdracht van derden

	2019	begroting 2019	2018
	EUR	EUR	EUR
3.4.5 Overige baten in opdracht van derden	43	149	97
<u>Baten in opdracht van derden</u>	43	149	97

De baten werk in opdracht van derden betreft subsidies van instanties buiten de overheid.

3.5 Overige baten

	2019	begroting 2019	2018
	EUR	EUR	EUR
3.5.1 Opbrengst verhuur	453	411	492
3.5.2 Detachering personeel	760	380	445
3.5.5 Ouderbijdragen (PO/VO)	1.962	1.761	964
3.5.9 Opbrengst catering	57		65
3.5.10 Overige	1.114	2.951	2.061
<u>Overige baten</u>	4.346	5.503	4.027

De overige baten liggen in lijn met 2018. De lichte stijging is te verklaren door de toename van de detacheringsbaten. In 2019 zijn meer medewerkers gedetacheerd dan in 2018, het betreft hier onder andere arbeidsoriëntatie.

De overige baten zijn € 1,2 miljoen lager dan begroot. De begroting bevat € 2,2 miljoen interne verrekeningen tussen de verschillende scholen en onderdelen, deze zijn in de realisatie geëlimineerd. De resterende stijging van € 1,0 miljoen kan deels worden verklaard door een incidentele bate vanuit een teruggaaf van omzetbelasting over de jaren 2012 tot en met 2019 van € 336 duizend en een bijdrage van de NAM voor aardbevingsbestendig bouwen ad € 90 duizend.

De ouderbijdragen bevatten in 2019 € 1,0 miljoen voor bijdrage aan activiteiten, deze werden in 2018 onder Overige gepresenteerd (€ 1,2 miljoen).

4. Lasten

4.1 Personeelslasten

	2019 EUR	begroting 2019 EUR	2018 EUR
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	100.872	99.230	98.500
4.1.2 Overige personele lasten	7.280	8.095	7.162
4.1.3 Ontvangen vergoedingen	-647		-540
<u>Personeelslasten</u>	107.505	107.325	105.122
Uitsplitsing			
4.1.1.1 Lonen en salarissen	77.288		76.580
4.1.1.2 Sociale lasten	10.010		9.685
4.1.1.3 Premies Participatiefonds	1.210		1.399
4.1.1.5 Pensioenlasten	12.364		10.836
<u>Lonen en salarissen</u>	100.872	99.230	98.500
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	552		1.151
4.1.2.2 Lasten personeel niet in loondienst	3.255	3.272	3.159
4.1.2.3 Overig	3.473	4.823	2.852
<u>Overige personele lasten</u>	7.280	8.095	7.162

Over 2019 is in totaal gemiddeld 1490 fte in dienst geweest. In 2018 was in totaal gemiddeld 1473 fte in dienst.

De totale personele lasten bedragen € 107,5 miljoen ten opzichte van € 105,1 miljoen in 2018. Een stijging van € 2,4 miljoen (2,3%). Dit betreft nagenoeg volledig loonkosten en is het gevolg van meer inzet personeel, onder andere op subsidies en werkdrukmiddelen, cao-maatregelen en stijging van de pensioenpremies.

De personele lasten zijn hoger dan begroot als gevolg van meer inzet personeel, onder andere vanuit de werkdrukmiddelen welke ten tijde van de begroting nog niet bekend waren, en de werkelijke stijging van de loonkosten ten gevolge van cao-ontwikkelingen was hoger dan begroot. De loonstijging is gecompenseerd via de Rijksvergoeding.

De ontvangen vergoedingen betreffen de ontvangsten van het UWV voor de WAZO-uitkeringen.

Het aantal fte is als volgt verdeeld:

	2019	2018	2017
Directie	60	63	70
Onderwijzend personeel	1.112	1.096	1.080
Onderwijsondersteunend personeel	<u>318</u>	<u>315</u>	<u>313</u>
	1.490	1.473	1.463

De overige personele lasten (4.1.2.3) bestaan uit:

Scholings- en studiekosten	1.534
Premiekosten WAO/WIA	555
Vergoedingen/werkkosten	451
Arbo, zorg en deskundigheid	359
Juridische kosten	165
Kosten administratief pakket	153
Dienstreizen personeel	107
Werving en selectie	87
Overig	<u>62</u>
	3.473

4.2 Afschrijvingen

	2019 EUR	begroting 2019 EUR	2018 EUR
4.2.2 Afschrijvingen materiele vaste activa	6.051	6.416	5.794
<u>Afschrijvingen</u>	6.051	6.416	5.794

De afschrijvingslasten bedragen € 6,0 miljoen en liggen in lijn met 2018. De afschrijvingslasten van 2019 bevatten een afwaardering van € 205 duizend van activa op locaties die inmiddels zijn gesloten (2018: € 138 duizend).

Verder bevatten de afschrijvingslasten in 2019 een bedrag van € 321 aan versnelde afschrijvingen als gevolg van het besteden van ontvangen subsidies aan activa.

De (genormaliseerde) afschrijvingslasten liggen lager dan begroot. Dit komt grotendeels doordat investeringen later zijn gepleegd dan gepland.

4.3 Huisvestingslasten

	2019 EUR	begroting 2019 EUR	2018 EUR
4.3.1 Huurlasten	846	821	897
4.3.3 Onderhoudslasten (klein onderhoud)	5.884	3.185	3.864
4.3.4 Energie en water	1.680	1.620	1.476
4.3.5 Schoonmaakkosten	2.091	2.020	2.150
4.3.6 Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	107	115	97
4.3.8 Overige huisvestingslasten	275	859	381
<u>Huisvestingslasten</u>	10.883	8.620	8.865

De gerealiseerde huisvestingslasten zijn € 10,9 miljoen en stijgen met € 2,0 miljoen ten opzichte van 2018 en zijn tevens € 2,2 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt door het uitvoeren en afronden van bouwprojecten in 2019, waar inkomsten vanuit de programmagelden van de gemeente tegenover staan.

4.4 Overige lasten

	2019 EUR	begroting 2019 EUR	2018 EUR
4.4.1 Administratie en beheer	944	1.044	1.054
4.4.2 Inventaris en apparatuur	585	444	493
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen	5.819	6.375	5.686
4.4.5 Overige	3.732	2.604	3.528
<u>Overige lasten</u>	11.080	10.467	10.761

Onder de overige lasten vallen leermiddelen, boekenfonds, onderhoudscontracten voor apparatuur en ICT en diverse verbruiksgoederen van scholen.

De overige lasten zijn met € 0,9 miljoen gestegen ten opzichte van 2018. Dit komt met name door extra uitgaven aan schoolactiviteiten, hier staat ook een stijging in ouderbijdragen tegenover.

De overige lasten zijn € 1,1 miljoen hoger dan de begroting. De overige lasten bevatten niet begrote uitgaven voor excursies en schoolreizen. Hier staan ook niet-begrote baten tegenover.

Accountants honoraria

	KPMG Accountants N.V. 2019 EUR 1.000	Afier Accountants B.V.	Totaal 2019 EUR 1.000	KPMG Accountants N.V. 2018 EUR 1.000	Totaal 2018 EUR 1.000
Onderzoek van de jaarrekening	61		61	127	127
Andere controleopdrachten	33	12	45	22	22
Adviesdiensten op fiscaal terrein					
Andere niet-controleopdrachten				15	15
	94	12	106	164	164

De bovenstaande accountants honoraria zijn ten laste gebracht van het resultaat en betreffen uitsluitend de werkzaamheden uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta. De kosten voor 2019 betreffen de kosten op basis van het contract dat is afgesloten met KPMG, inclusief een inschatting van het meerwerk voor 2019 en een vrijval van € 21.943 met betrekking tot het meerwerk 2018 zoals geschat opgenomen in de jaarrekening 2018.

De in de tabel vermelde honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening 2019 hebben betrekking op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening 2019 ongeacht of de werkzaamheden al gedurende het boekjaar 2019 zijn verricht.

De kosten voor het onderzoek van de jaarrekening 2019 omvatten ook de bekostigingscontrole VO. In 2018 is deze gepresenteerd onder andere controleopdrachten.

De andere controleopdrachten 2019 betreffen subsidiecontroles welke zullen plaatsvinden medio 2020. Deze vallen buiten het contract met KPMG.

Segmentatie

Baten

	2019 VO EUR	2019 PO EUR	2019 overig EUR	2019 totaal EUR
Rijksbijdragen	75.706	53.967	-2	129.671
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2.760	3.673	0	6.433 0
Baten werk in opdracht van derden	42	1	0	43
Overige baten	2.738	1.473	135	4.346
Totaal baten	81.246	59.114	133	140.493

Lasten

	2019 VO EUR	2019 PO EUR	2019 overig EUR	2019 totaal EUR
Personeelslasten	56.195	44.634	6.676	107.505
Afschrijvingen	3.947	2.015	89	6.051
Huisvestingslasten	5.584	4.992	307	10.883
Overige lasten	12.014	5.755	-6.689	11.080
Totaal lasten	77.740	57.396	383	135.519

Saldo baten en lasten

	3.506	1.718	-250	4.974
--	-------	-------	------	-------

Financiële baten en lasten

	0	0	0	0
--	---	---	---	---

Resultaat

	3.506	1.718	-250	4.974
--	-------	-------	------	-------

Totaal resultaat

	3.506	1.718	-250	4.974
--	-------	-------	------	-------

Openbaar Onderwijs Groningen kent scholen voor het primair-, voortgezet en speciaal onderwijs. In de financiële verantwoording dient het financiële resultaat naast de consolidatie ook te worden gesegmenteerd. Dit is verplicht zodat het ministerie de benchmark met de andere scholen voor het voortgezet en primair onderwijs goed kan maken. Het speciaal onderwijs valt hierin onder het primair onderwijs.

De kolom overig geeft de baten en lasten van het ondersteuningsbureau weer. De kosten die door het ondersteuningsbureau worden gemaakt inzake de scholen worden niet in alle gevallen direct doorbelast aan de scholen.

cijfers x € 1.000								
		t-4	t-3	t-2	t-4/3/2			
		2015	2016	2017	gemiddelde	complexiteitspunten		
1A. Driejaarsgemiddelde van de totale baten per kalenderjaar		€ 128.064	€ 126.989	€ 129.869	128.307	125-200 mln		9
1B. Driejaarsgemiddelde van het aantal leerlingen		16.633	16.283	15.844	16.253	10.000-20.000		4
1C. Het gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren t-2				8	8	5 en meer		5
totaal aantal complexiteitspunten								18

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2019		
bedragen x € 1	Dhr. T.M. Douma	Mevr. A.L. Lukkes
Functiegegevens	voorzitter College van Bestuur	lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	15/8 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 165.249	€ 53.940
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.332	€ 7.758
Bezoldiging	€ 186.581	€ 61.699
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000	€ 72.750
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ -	€ -
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018		
bedragen x € 1	Dhr. T.M. Douma	Mevr. A.L. Lukkes
Functiegegevens	voorzitter College van Bestuur	lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 169.341	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.467	
Bezoldiging	€ 188.808	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000	€ 189.000

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2019		
bedragen x € 1	Dhr. H.W.M. Jansen	
Functiegegevens		
Kalenderjaar	2019	2018
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	1/1 - 15/7	1/11 - 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	7	2
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187	€ 182
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 162.400	€ 50.600
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 213.000	
Bezoldiging (alle bedragen excl. BTW)		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja in 2019	Ja in 2018
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 146.520	€ 44.880
<i>Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12</i>	€ 191.400	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2019						
bedragen x € 1	Dhr. C. de Jong	Dhr. K.A. Spijk	Dhr. R.J. Bosker	Dhr. S.Y. Leistra	mevr. M. Storm	mevr. H. Donkervoort
Functiegegevens	voorzitter Raad van Toezicht	lid Raad van Toezicht	lid Raad van Toezicht	lid Raad van Toezicht	lid Raad van Toezicht	lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	13.500	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	29.100	19.400	19.400	19.400	19.400	19.400
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018						
bedragen x € 1	Dhr. C. de Jong	Dhr. K.A. Spijk	Dhr. R.J. Bosker	Dhr. S.Y. Leistra	mevr. M. Storm	mevr. H. Donkervoort
Functiegegevens	voorzitter Raad van Toezicht	lid Raad van Toezicht	lid Raad van Toezicht	lid Raad van Toezicht	lid Raad van Toezicht	lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	11.250	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.350	18.900	18.900	18.900	18.900	18.900

Voor de voorzitter van de Raad van Toezicht is het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum op jaarbasis 15% van de WNT-norm voor de bestuurder. Voor de leden van de Raad van Toezicht is dit 10%.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 10 januari 2020 is de nieuwe CAO primair onderwijs definitief geworden. Deze CAO voorziet onder andere in twee incidentele uitkeringen in februari 2020, voor in totaal € 1,6 miljoen. De Rijksvergoedingen die dienen ter dekking van deze uitkeringen, zijn conform de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving al in 2019 als bate verantwoord. Om deze toch in te kunnen zetten als dekking voor de uitgaven, is een bestemmingsreserve gevormd die in 2020 wordt ingezet. Voor het voortgezet onderwijs is bij het opmaken van deze jaarrekening nog geen nieuwe CAO bekend, wel is de verwachting dat hier nog een nabetaling plaatsvindt. Daarom is ook hiervoor een bestemmingsreserve gevormd.

Gevolgen Covid-19 crisis

Naast het feit dat de Covid-19 crisis van 2020 significante impact heeft op de bedrijfsvoering van Openbaar Onderwijs Groningen, zijn naar verwachting de financiële gevolgen beperkt.

Het risico op verlies van inkomsten is zeer beperkt, aangezien de stichting voor meer dan 80% wordt gefinancierd met Rijksbijdragen welke normaal gecontinueerd worden.

Ook de baten vanuit de gemeenten blijven op niveau, de gemeente heeft schriftelijk laten weten dat het niet kunnen uitvoeren van de activiteiten geen gevolgen heeft voor de te vergoeden subsidie.

Voor de overige opbrengstenstromen in de impact beperkt.

Wel zijn er extra lasten te verwachten als gevolg van het annuleren van reizen en activiteiten en het organiseren van thuiswerken en digitale communicatie.

Een deel van de leerlingen loopt in deze periode leerachterstanden op. Er zal mogelijk in schooljaar 2020-2021 extra personeel inzet nodig zijn om de achterstanden weg te werken.

Verder zullen, wanneer het onderwijs op school weer is toegestaan maar onder bepaalde voorwaarden, maatregelen moeten worden getroffen, die extra formatie of materiële kosten (huur, schoonmaak, beschermingsmiddelen) met zich meebrengen.

Een andere kostenpost voor de toekomst komt mogelijk uit uitstel van verlof en opname van duurzame inzetbaarheid.

De impact hiervan is nog niet bekend maar zal naar verwachting beheersbaar zijn.

Overige consequenties van de crisis die kunnen voorkomen zijn vertragingen bij de levering van ICT-middelen of meubilair.

Al met al zijn er geen significante risico's voor de continuïteit van de stichting op korte en lange termijn. De buffers en de liquiditeit zijn ruim voldoende om incidentele kosten op te kunnen vangen. In het worst-case scenario lopen de extra kosten op tot ongeveer 0,5 miljoen in 2020.

Gezien het karakter van de activiteiten is de impact op de langere termijn nihil. De rijksbijdragen en de belangrijkste overige baten (gemeente, kinderopvang) lopen gewoon door, net als de structurele formatie en de operationele kosten.

Wij hebben de mogelijke effecten van het Covid-19 crisis op onze financiële positie bekeken. Gezien de huidige ontwikkelingen en de solide vermogens- en liquiditeitspositie is de continuïteit gewaarborgd.

Verbonden partijen

Openbaar Onderwijs Groningen participeert in relatie tot de zorg in een aantal samenwerkingsverbanden die als verbonden partijen te kenmerken zijn. Het betreft de volgende partijen.

Overige verbonden partijen (minderheidsdeelneming en geen beslissende zeggenschap)

	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten
Samenwerkingsverband PO 20.01 (basisonderwijs)	stichting	Groningen	Overig
Samenwerkingsverband VO 20.01	stichting	Groningen	Overig
Stichting Playing for Success	Stichting	Groningen	Overig

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de organisatie en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de Openbaar Onderwijs Groningen. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de Openbaar Onderwijs Groningen en haar verbonden partijen, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Datum: 12 juni 2020

College van bestuur:

- Dhr. T.M. Douma
- Mevr. A.L. Lukkes

Raad van toezicht:

- Dhr. C.M. de Jong, voorzitter
- Mw. H. Donkervoort, vice-voorzitter
- Mw. M. Storm
- Dhr. K.A. Spijk
- Dhr. S.Y. Leistra
- Dhr. R.J. Bosker

Deel 3: Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen (hierna 'de stichting') te Groningen (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2019;
- 2 de staat van baten en lasten over 2019; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd.

Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het College van Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het College van Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het College van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het College van Bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het College van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het College van Bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het College van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

— het identificeren en inschatten van de risico's

- dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
- van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het College van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het College van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 12 juni 2020

KPMG Accountants N.V.

E.M. Olthof RA

Statutaire resultaatbestemming

Conform artikel 3 lid 4 van de statutaire regeling wordt het vermogen van Openbaar Onderwijs Groningen gevormd uit het startkapitaal per 1-1-2010 en door subsidies, giften en legaten. De statuten vermelden geen bepalingen omtrent de resultaatbestemming.